

GLASNIK

— ZDRAVSTVENOG VELEUČILIŠTA U ZAGREBU —

BROJ 2. | GODINA I. | ZAGREB | RUJAN 2016.

GLASNIK
— ZDRAVSTVENOG VELEUČILIŠTA U ZAGREBU —

GLASNIK ZDRAVSTVENOG VELEUČILIŠTA U ZAGREBU

ADRESA

Zdravstveno veleučilište
Mlinarska cesta 38
www.zvu.hr
e-mail: zvu@zvu.hr

ZA IZDAVAČA

Krešimir Rotim

GLAVNA UREDNICA

Jadranka Pavić

UREDNIŠTVO

Jasna Bošnjir
Ivana Crnković
Snježana Čukljek
Ivica Kostrec
Ivan Markotić
Ana Mojsović Čuić
Dalibor Perković
Zrinka Pukljak Iričanin
Biserka Sedić
Dubravka Šimunović
Denis Špiljak

STUDENTI UREDNICI

Lucija Čerkez
Ivana Jasić
Valentina Matić
Ivana Matoš
Andriano Rajković
Ivana Raković
Mia Žafran

LEKTURA

TEKSTURA obrt za lekturu i usluge u izdavaštvu

UPUTE SURADNICIMA

E-mail za dostavu materijala: glasnik@zvu.hr
Članci ne podliježu recenziji i za njih odgovara autor.

Sadržaj

UVODNIK

Bogata prošlost za novu budućnost	5
--	---

DOGAĐANJA I OBAVIJESTI

UZ PROSLAVU 50 GODIŠNJICE ZDRAVSTVENOG VELEUČILIŠTA „Jednostavno, prvi!“	6
--	---

Izabran dekan Zdravstvenog veleučilišta: izv. prof. dr. sc. Krešimir Rotim	7
---	---

PROSLAVLJEN ZLATNI JUBILEJ ZDRAVSTVENOG VELEUČILIŠTA Podrška preustroju Veleučilišta na sveučilišnu razinu	8
--	---

KONFERENCIJA U OPATIJI Najuspješnija „Opatija“ u nizu konferencija ..	11
---	----

SUSRET NA KONFERENCIJI: JEAN-PIERRE MAES Pružiti visoku razinu stručnosti i kliničkih vještina	13
--	----

OPATIJSKA KONFERENCIJA IZ STUDENTSKOGA KUTA Studenti, ako se ukaže prilika, sudjelujte.....	14
--	----

SIMPOZIJ O KVALITETI ŽIVOTA LARINGEKTOMIRANIH OSOBA Onkološka rehabilitacija u zajednici	17
--	----

VIJESTI S FIZIOTERAPIJSKOGA SMJERA	18
Dijagnostika i liječenje poremećaja mokrenja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti	
Prvi europski sporazum između liječnika i fizioterapeuta	
Fizioterapija u sportu	

PRVI INTERDISCIPLINARNI STUDENTSKI SIMPOZIJ FAKULTETA ZDRAVSTVENIH STUDIJA IN HEALTH Želja za znanjem povezala studente zdravstvenih studija	19
--	----

Stjecanje znanja o gospodarenju otpadom ..	21
---	----

STUDIJSKI POSJET U OKVIRU PREDMETA GOSPODARENJE OTPADOM Turopoljska priča o reciklaži i odlaganju otpada	23
---	----

PARTNERSTVA I POSTIGNUĆA

Dr. sc. GORDANA GROZDEK ČOVČIĆ Učinci neurofacilitacijskog tretmana i specifičnih mobilizacija na funkciju hoda kod osoba s hemiparezom nakon moždanog udara	24
--	----

IVANA CRNKOVIĆ, mag. zdr. ved. Tjelesna aktivnost kao važan čimbenik poboljšanja zdravstvenog stanja i kvalitete života starijih ljudi s dijabetesom tipa 2	25
---	----

IVAN ANZULOVIĆ, mag. zdr. ved.

Evaluacija upućenosti pacijenata o operativnom zahvatu na lumbalnoj kralježnici	26
--	----

Certifikacija sustava upravljanja kvalitetom – ISO 9001:2015.	27
---	----

INTERVJU

PLANINSKI USPON LJERKE ARMANO „Samo, životne se stvari ne uče, one se žive“ ..	28
--	----

STUDENTSKI KUTAK

RAZGOVOR: ANA-MARIJA LADIŠ, DOSADAŠNJA PREDSEDNICA STUDENTSKOG ZBORA ZDRAVSTVENOG VELEUČILIŠTA Važno je aktivno uključivanja studenata u društvo	33
---	----

Misija i vizija Studentskog zbora Zdravstvenog veleučilišta	35
--	----

„MEDVJEĐI“ TRENINZI LUKE RUŽIĆA Hokej mu je život, a studij „ljubav“	38
--	----

SUSRET – IGOR RUKAVINA, UČITELJ SKIJANJA ZA OSOBE S TJELESNIM OŠTEĆENJIMA Instruktor prepoznatljiv u svijetu	41
---	----

PROMIŠLJANJA OSOBNE ASISTENTICE IVANE MATOŠ Zašto postati osobni asistent?	43
--	----

VOLONTIRANJE Moja priča o „Ispričat ću ti priču“	45
--	----

DEMONSTRATURA NA STUDIJU FIZIOTERAPIJE Demonstratura studenata – kolegijalno razumijevanje	45
--	----

STUDENTSKI PLANINARSKI KUTAK Nije bitno kamo ideš, već s kime ideš	46
--	----

IZ SVIJETA STRUKE I ZNANOSTI

RAZGOVOR S POVODOM – SURADNIK ZVU-A IGOR FUČKAN, PRVOSTUPNIK RADIOLOŠKE TEHNOLOGIJE, U RADIOLOŠKOM ISTRAŽIVANJU MUMIJE Paleoradiologija kao izazov	48
--	----

Nastavnici Zdravstvenog veleučilišta na svjetskim konferencijama	50
---	----

POVEZANOST NEONATALNOGA RAZVOJA I RANOG DJETINJSTVA: KONGRES EUROPSKE AKADEMIJE ZA RAZVOJNU REHABILITACIJU (EACD) – THE 27 TH EUROPEAN ACADEMY OF CHILDHOOD DISABILITY, NEW WAYS, NEW MOVES; KOPENHAGEN, 27. – 30. SVIBNJA 2015.	
--	--

Specifične kognitivne smetnje u prijevremeno rođene djece u predškolskoj dobi i povezanost s promjenama bijele tvari nakon perinatalnog oštećenja mozga	50
--	----

Razlike u razini tjelesne aktivnosti i dnevne migracije kod odraslih osoba s cerebralnom paralizom i studenata fizioterapije	51	4 Hrvatski simpozij o rijetkim bolestima i 4. Nacionalna konferencija o rijetkim bolestima s međunarodnim sudjelovanjem	56
Tip cerebralne paralize i motorički ishod u odnosu na gestacijsku dob, neonatalne čimbenike rizika i ozljedu mozga.	51	Održana prezentacija priručnika „Pravilno postupanje i pozicioniranje djece kroz aktivnosti pokreta i kretanja”	56
KONGRES EUROPSKE AKADEMIJE ZA RAZVOJNU REHABILITACIJU (EACD) – 28 TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON CEREBRAL PALSY AND OTHER CHILDHOOD-ONSET DISABILITIES: CHALLENGE THE BOUNDARIES, STOCKHOLM, 1. – 4. LIPNJA 2016.		Gojzericom protiv stresa – projekt Studentskog zbora, Zdravstvenog veleučilišta i Pahuljica – podružnice medicinskih sestara Planinarskog društva Naftaplin	57
Povezanost kognitivnih odstupanja u djece s cerebralnom paralizom s neonatalnim čimbenicima i motoričkim ishodom	52	PROŠLOST ZA BUDUĆNOST	
ZVU U DRUŠTVU		Uz trideset godina studija radne terapije (1986. - 2016.)	59
DOJMOVI NAKON POSJETA STUDENATA RADNE TERAPIJE ZAJEDNICI CENACOLO		NAJAVE	
Terapijska zajednica kao životna škola	53	ALUMNI KLUB ZDRAVSTVENOG VELEUČILIŠTA	
„Darujmo ružičasti život“ u organizaciji Europa Donne Hrvatska	55	Povezivanje generacija bivših studenata Zdravstvenog veleučilišta	60
„Zagrli za rijetke bolesti“ u organizaciji Hrvatskog saveza za rijetke bolesti	55		

Bogata prošlost za novu budućnost

dr. sc. Jadranka Pavić

Na temeljima koje su gradili prethodnici, u svakoj godini koja se nizala, djelatnici Zdravstvenog veleučilišta svaki ponaosob utkali su svoj entuzijazam, trud i svoje vizije te zajedno stvorili prepoznatljivu, stožernu ustanovu za obrazovanje šest smjerova zdravstvenih djelatnika, od kojih je svaki nezostavan stup zdravstvenog sustava. Zdravstveno veleučilište ove je godine s ponosom obilježilo 50 godina postojanja, a zlatni jubilej potaknuo je na pogled unatrag iz kojeg se s čvrstih temelja mogu izvući smjernice prema naprijed. Kao institucija Zdravstveno veleučilište iza sebe ima više od 20 000 studenata koji su s diplomom ušli u svijet rada. Stoga je očekivano da su upravo na svečanom obilježavanju obljetnice u Muzeju Mimara svi uzvanici, od obnašatelja državnih dužnosti do najviših članova akademske zajednice, dali podršku strateškom pravcu preustroja Veleučilišta na sveučilišnu razinu i ulasku pod okrilje Sveučilišta u Zagrebu.

Osim toga, Zdravstveno veleučilište jedna je od tri institucije visokog obrazovanja koja je ishodila certifikat u skladu s normom ISO 9001:2015, čime je potvrdilo da prati europske trendove, da je usmjereno na kvalitetu i da zaslužuje status vodeće visokoškolske ustanove na području stručnog obrazovanja zdravstvenih radnika.

Plodonosni rad svih obrazovnih smjerova okrunjen je i uspješnom konferencijom koja je održana u Opatiji i koja je uz već tradicionalno 15. po redu okupljanje medicinskih sestara i tehničara, ove godine okupila predavače, studente i djelatnike svih zdravstvenih smjerova. Na konferenciji pod nazivom „Izazovi zdravstvenih profesija u novoj epohi“ sudjelovalo je oko 470 zdravstvenih djelatnika i izloženo oko 200 radova, što je dobar primjer multidisciplinarnе suradnje koja je proširena i izvan granica Hrvatske, a čiji je cilj odgovoriti dinamičnim promjenama globalizacije.

Stoga su i u ovom broju Glasnika s ponosom predstavljena događanja koja su značajna u rastu i kvaliteti rada Zdravstvenog veleučilišta, ali i teme koje obilježavaju osobni i profesionalni rast naših djelatnika, suradnika i studenata. Među inim temama predstavljena je promocija zdravog života kroz planinarenje, upoznavanje s gospodarenjem otpadom, kao i sudjelovanje u brojnim aktivnostima u društvu, npr. onkološkoj rehabilitaciji u zajednici i aktivnostima promocije zdravlja u zajednici, posjeti terapijskoj zajednici Cenacolo te mnoge druge teme.

Posebno je vrijedna rubrika „Studentski kutak“ u kojoj se vidi nepresušan izvor aktivnosti studenata na najrazličitijim područjima kao što su volontiranje, rad s osobama s invaliditetom te bavljenje sportom.

Kroz volonterski i humanitarni rad Studentskog zbora Zdravstveno veleučilište prepoznato je između drugih visokoškolskih ustanova diljem Hrvatske, a studenti kao vrijedni volonteri koji su tu za svoje sugrađane.

Nadalje, putem Glasnika upućen je i poziv generacijama diplomiranih studenata Zdravstvenog veleučilišta na učlanjenje u Alumni klub u cilju povezivanja generacija studenata i unaprjeđenja njihova stručnog obrazovanja. Veliki potencijal diplomanada Zdravstvenog veleučilišta predstavlja bogatu riznicu za razmjenu iskustava i međusobno povezivanje u cilju unaprjeđenja funkcioniranja cjelokupnoga zdravstvenog sustava.

S osvrtom na prošlost, na sve što je stvoreno kao vrijedni kapital koji je ugrađen u društvo, te s pogledom u sadašnjost, može se zaključiti da Zdravstveno veleučilište ima snagu koja otvara put prema najsuvremenijim europskim i svjetskim institucijama u obrazovanju zdravstvenih profesija. □

dr. sc. Jadranka Pavić
glavna urednica

UZ PROSLAVU 50 GODIŠNJICE ZDRAVSTVENOG VELEUČILIŠTA

„Jednostavno, prvi!“

Povijest Zdravstvenog veleučilišta počinje 13. rujna 1966. godine, kada je donesena „Odluka o osnivanju Više škole za medicinske sestre i zdravstvene tehničare“, kojom je određeno je da je ona samostalna nastavna ustanova za izobrazbu zdravstvenih stručnjaka na razini više stručne spreme. No 1984. godine pravno je dokinuta i konstituirana kao Poslovna jedinica – Viša škola za medicinske sestre i zdravstvene tehničare u sklopu Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Ovaj status imala je do 1996. Godine, kada je izdvojena iz sastava Medicinskog fakulteta te se ponovno osamostalila pod nazivom Visoka zdravstvena škola. Uredbom Vlade Republike Hrvatske Visoka Zdravstvena škola preimenovana je 25. ožujka 2005. godine u Zdravstveno veleučilište.

U povjesnici Zdravstvenog veleučilišta prethodni dekan dr. sc. Aleksandar Racz napisao je: „Iako usamljeni kao pioniri razvoja visokoškolskog obrazovanja zdravstvenih radnika, tijekom svoje povijesti Viša škola za medicinske sestre i zdravstvene tehničare i njezin sljednik Zdravstveno veleučilište poticali su razvoj zdravstvenih studija i u drugim dijelovima Hrvatske, pa se tako danas zdravstveni djelatnici školuju na četiri visokoškolske sveučilišne institucije, uključujući njihove dislocirane studije, a obrazovanje medicinskih sestara odvija se na čak deset sveučilišnih i stručnih studija, čiji su studijski planovi i programi ishodište pronalazili u tekovinama onih koji su drugima utrli put, bilo da su planovi i programi bili ustupljeni bilo naprosto prepisani od naše ustanove.“

Zdravstveno veleučilište nepobitno je i dalje najveća, povijesno najstarija i po mnogo čemu stožerna ustanova za obrazovanje gotovo svih zdravstvenih profesija/radnika. Tijekom razvojnog puta diplome i svjedodžbe u našim klupama zaslužilo je više od 20 000 studenata koji su uspješno prehodali ‘put kojim se rjeđe ide’, put do stjecanja najviših titula u zdravstvenim profesijama

Posvećeno svim studentima, zaposlenicima, nastavnicima i suradnicima koji su tijekom proteklih 50 godina svojim radom, požrtvovnošću i predanošću razvoju ustanove ispisali našu povijest i u nju ugradili svoje snove, vjeru, nadanja, radosti – svoj život.

svih profila. Naših 20 000 odškoloranih zdravstvenih radnika već desetljećima daje stabilnost, dodatnu kvalitetu i iznimnu vrijednost skrbi o bolesnima i potrebnima te predanom uspješnom radu na području zaštite i promocije zdravlja. Težimo biti i ostati najbolji, a 50-godišnja tradicija daje nam za pravo ponosno ustvrditi da smo bili i ostali: 'jednostavno, prvi!'"

Zahvala prethodnicima

Prof. emeritus Predrag Keros u nazočnosti članova Radničkog vijeća u dvorištu Zdravstvenog veleučilišta u Mlinarskoj 38, 20. travnja simbolično je otvorio PARK SKULPTU-

RA portreta bivših direktora i dekana. Park je postavljen u čast funkcijama koje su naši prethodnici časno obnašali, a o proslavi 50 godina postojanja Zdravstvenog veleučilišta. Skulpture su djelo akademskog kipara Nikole Vudraga.

U parku su izložene skulpture:

- ▶ Milan Bedenić – 1966. – 1968. u funkciji direktora Više škole za medicinske sestre i zdravstvene tehničare
- ▶ Vesna Margan – 1968. – 1977. u funkciji direktorice Više škole za medicinske sestre i zdravstvene tehničare
- ▶ Tomislav Čvorišćec – 1977. – 1979. u funkciji direktora Više škole za medicinske sestre i zdravstvene tehničare
- ▶ Berislav Stanuga – 1979. – 1981. u funkciji dekana Više škole za medicinske sestre i zdravstvene tehničare
- ▶ Marija Majkić – 1981. – 1982. u funkciji dekanice Više škole za medicinske sestre i zdravstvene tehničare
- ▶ Ilija Mojsović – 1983. – 1984. u funkciji direktora Više škole za medicinske sestre i zdravstvene tehničare
- ▶ Mladen Havelka – 1983. – 1984. u funkciji dekana Više škole za medicinske sestre i zdravstvene tehničare; 1984. – 2006. u funkciji prodekana Medicinskog Fakulteta tijekom razdoblja integracije, 1996. – 2005. u funkciji dekana Visoke zdravstvene škole; 2005. – 2013. u funkciji dekana Zdravstvenog veleučilišta. □

Izabran dekan Zdravstvenog veleučilišta: izv. prof. dr. sc. Krešimir Rotim

Na temelju članka 19. Statuta Zdravstvenog veleučilišta, a sukladno provedenom Natječaju za izbor dekana Zdravstvenog veleučilišta od 20. srpnja 2016. i dostavljene rang liste kandidata ustrojene od strane Stručnog vijeća Zdravstvenog veleučilišta, Upravno vijeće Zdravstvenog veleučilišta na svojoj 03. redovnoj sjednici održanoj dana 02. rujna 2016. godine, donijelo je Odluku o izboru izv.prof.dr.sc. Krešimira Rotima za dekana Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu, na mandatno razdoblje od četiri godine. Odluka je stupila na snagu 1. srpnja 2016. godine.

Prof. dr. sc. Krešimir Rotim rođen je 23. travnja 1967. u Vukovaru. Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu diplomirao je 1991. Tijekom studija nagrađen je trima Rektorskim nagradama za najbolji znanstveni rad studenata Sveučilišta u Zagrebu. Specijalizaciju iz neurokirurgije započeo je 1993., a u rujnu 2000. godine obranio je disertaciju naslova „Endoskopska ventrikulostomija treće mozgovne klijetke ultrazvučnom kontaktnom mikrosomom“ pri Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Specijalistički ispit iz neurokirurgije položio je 1998. i potom nastavio raditi u Klinici za neurokirurgiju KBC-a Zagreb. U prosincu 2006. izabran je za predstojnika

Klinike za neurokirurgiju Kliničke bolnice „Sestre Milosrdnice“ u Zagrebu, a u travnju 2008. za ravnatelja KBC-a „Sestre milosrdnice“ Zagreb te pripojenih bolnica: Klinike za tumore, Klinike za dječje bolesti Zagreb i Klinike za traumatologiju. Tu je dužnost obnašao do travnja 2012. Na sveučilišnom poslijediplomskom specijalističkom studiju Upravljanje kvalitetom na Ekonomskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu stekao je 2012. akademski naziv sveučilišnog specijalista ekonomije (univ. spec. oecc.).

Objavio je 119 znanstvenih i stručnih radova te kongresnih priopćenja u domaćim i međunarodnim znanstvenim i stručnim časopisima. Objavio je četiri stručne i znanstvene knjige. Pri Zdravstvenom veleučilištu u Zagrebu izabran je u znanstvenonastavno zvanje profesora visoke škole u trajnom zvanju. U zvanje izvanrednog profesora na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Splitu izabran je u rujnu 2009., a za izvanrednog profesora na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru u prosincu 2009. U veljači 2010. izabran u zvanje docenta na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu s radnim mjestom u nastavnoj bazi KBC „Sestre milosrdnice“. Od 1. lipnja 2010. zaposlenik je Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na radnom mjestu docenta na Katedri za kirurgiju te ostaje u kumulativnom radnom odnosu u KBC-u „Sestre milosrdnice“.

Predsjednik je Hrvatskoga društva za cerebrovaskularnu neurokirurgiju te Hrvatskog društva za spinalnu kirurgiju Hrvatskoga liječničkog zbora. U srpnju 2011. godine odlukom Hrvatskog sabora imenovan je članom Nacionalnoga zdravstvenog vijeća. Predsjednik je Udruženja neurokirurga jugoistočne Europe (SeENS). Član je uredničkog odbora časopisa Neurologia Croatica, a od 2010. do 2012. bio je glavni i odgovorni urednik časopisa Acta Clinica Croatica. Član je Matičnog povjerenstva za biomedicinu i zdravstvo te Saborskog odbora za znanost. Od 1997. član je ili predsjednik Prvostupanjske liječničke komisije za utvrđivanje ratnog vojnog invaliditeta sudionika u Domovinskom ratu, pri Ministarstvu branitelja. Predsjednik je Povjerenstva za reviziju Ministarstva branitelja. Odlukom Predsjednika Republike Hrvatske odlikovan je Redom Danice hrvatske s likom Katarine Zrinske.

PROSLAVLJEN ZLATNI JUBILEJ ZDRAVSTVENOG VELEUČILIŠTA

Podrška preustroju Veleučilišta na sveučilišnu razinu

U petak 22. travnja 2016. u Muzeju Mimara u nazočnosti 350 uzvanika i gostiju proslavljen zlatni jubilej – 50. godišnjica osnutka i kontinuiranog rada Zdravstvenog veleučilišta

Skup je još jednom potvrdio da možemo biti ponosni na Zdravstveno veleučilište – našu najveću, najstariju i stožernu visokoškolsku ustanovu na području preddiplomskoga stručnog i specijalističkoga diplomskog stručnog obrazovanja zdravstvenih radnika na kojoj se školuje oko 3000 studenata i na kojoj je diplome dosad steklo više od 20 000 zdravstvenih radnika koji danas čine stup zdravstvenog sustava, danonoćno skrbeći o pacijentima i služeći široj zajednici.

Na skupu je kroz govore svih uzvanika, od najviših predstavnika izvršne vlasti poput posebnog savjetnika Predsjednice Republike Hrvatske za zdravstvo i sport dr. sc. Tomislava Mađžara, do najviših dostojanstvenika akademske zajednice – predsjednika HA-ZU-a akademika Zvonka Kusića, rektora Sveučilišta u Zagrebu prof. dr. Damira Borasa, pomoćnika ministra MZOS-a prof. dr. Srećka Tomasa te dekana Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu ponovljena unisona podrška strateškom pravcu razvoja ustanove u 21. stoljeću – prerastanju Veleučilišta u Fakultet zdravstvenih studija, odnosno planiranom preustroju Veleučilišta na sveučilišnu razinu uz zadržavanje pravne osobnosti i ulasku pod okrilje Sveučilišta u Zagrebu kao njegova najmlađa sastavnica.

U pozdravnom govoru, prethodni dekan Zdravstvenog veleučilišta dr. sc. Aleksandar Racz između ostalog je istaknuo: Svaka je obljetnica, a pogotovo zlatna, jedinstvena prigoda da se prisjetimo prijednog puta

od samih početaka. Današnje obilježavanje pola stoljeća rada nije samo priča o nastanku stožerne ustanove visokoškolskog obrazovanja zdravstvenih radnika, već je to podsjećanje na razvojni put, značenje i nastojanja više generacija koja odmicanjem vremena potvrđuju opravdanost ulaganja u izvrsnost koja leži

u samoj biti ovih zahtjevnih i plemenitih zdravstvenih zanimanja.

Svečana sjednica i obilježavanje obljetnice jedinstvena je prigoda da svi zajedno podijelimo svjedočanstvo o plodnom i često napornom djelovanju tijekom kojeg se težnja za iznimnom stručnošću i znanstvenom misli nije nikad napuštala. Mnogima je to i sjetno podsjećanje na vremena koja nikad više vratiti se neće. Na vrijeme, kako pjesnik kaže, kada „*smo se bratimili po pogledu, sluteći da isto sanjamo*“. Vremena su davna, ali glasovitima ostaju imena pregalaca na čijim se zasadama temelji današnjica, imena prvih vizionara u vremenima kada se o postignutim standardima u nekima od današnjih profesija moglo samo maštati. No ne smijemo dozvoliti da u sjeni velikana ostanu zaboravljeni svi oni „mali ljudi“ čiji samozatajni predani rad stoji u pozadini svakog velikog postignuća. Kadšto se zaboravlja i ne sagledava se što je bilo davno prije nas. Netko je ranije otkrio bitne vrijednosti i uputio na znanje kao pretpostavku uspjeha. A znanje se treba nesebično dijeliti i mjeriti širinom prenošenja, upućivanjem u vlastita otkrića, da bi ono što se nekoć činilo nemogućim danas, eto, postalo moguće. Ako je život san, onda danas živimo onaj koji su budni sanjali svi oni koji su tijekom proteklih 50 godina stvarali ovu ustanovu – našu Školu, kako je od milja često nazivamo, i u čije su stvaranje ugradili cijeli svoj život. A sve je počelo 13. rujna 1966. godine jednim papirom na kojemu je šrajbmašinom bilo napisano: «Odluka o osnivanju Više medicinske škole za medicinske sestre i zdravstvene tehničare». Ostalo je povijest kojoj mi danas svjedočimo,“ istaknuo je dr.sc. Aleksandar Racz.

Na svečanosti su dodijeljene i zahvalnice i plakete „Zlatna vrata ZVU-a“, rad akademske umjetnice gospođe Ljerke Njerš, povodom 50. godišnjice osnutka ustanove, a primili su ih:

- ▶ svi dosadašnji direktori i dekani, njih sedmero koji su časno obnašali svoju dužnost od osnutka, a uručene su nazočnima – obitelji dr. Milana Bedenića, Vesne Margan, prof. te dr. Tomislava Čvorišćeca, a ispričanima će biti uručene naknadno – obitelji dr. Berislava Stanuge, doc. dr. Marije Majkić te osobno Iliji Mojsoviću, dipl. iur. i prof. dr. Mladenu Havelki
- ▶ svi predsjednici upravnih vijeća od osnutka, i to: akademik Zvonko Kusić, prof. dr. Josip Čulig, Slavko Antolić, dr. med. spec. i prof. dr. Viktor Peršiću ⇨

- ▶ prvi zaposlenik Više škole za medicinske sestre i zdravstvene tehničare iz 1967. godine, akademik Marko Pečina
- ▶ Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu i dekan prof. dr. Marijan Klarica
- ▶ MZOS i ministar prof. dr. Predrag Šustar, u ime svih dosadašnjih ministara znanosti, obrazovanja i sporta
- ▶ Grad Pakrac i gradonačelnica Ana Marija Blažević
- ▶ Savez Roma Kali Sara, predsjednica Suzana Krčmar i saborski zastupnik Veljko Kajtazi.

Tijekom svečanosti Veleučilište je iz ruku direktora Bureau Veritasa i prorektora prof. dr. Tončija Lazibata primilo certifikat kvalitete ISO 9001:2015.

Vezano uz navedeno. Dr. sc. Aleksandar Racz je istaknuo: „Prigoda je ovom prilikom jasno istaknuti da ova ustanova može biti na ponos i cjelokupnom sustavu javnih ustanova u zemlji, jer je pošteno, transparentno i svrhovito upravljanje javnim novcem potvrdio i nedavni prijedlog konačnog mišljenja tj. nalaza Ureda državne revizije kojom je zakonitost rada i poslovanja Veleučilišta ponovno ocijenjena bezuvjetno pozitivno – treći puta zaredom. Dokaz više jest i upravo zaslužen certifikat TQM kroz standard ISO 9001:2015 kao prva od tri visokoškolske ustanove u RH koje imaju certifikat po novoj normi – 2015. Konačno, uvedeni sustav širokog stipendiranja onih potrebitih – studenata iz obitelji s lošim materijalnim prilikama, ali i uz stipendiranje najboljih, te kroz već spomenuto doktorsko i specijalističko školovanje

vlastitoga nastavnog kadra, sve u ukupnoj vrijednosti većoj od milijun kuna godišnje iz vlastitih i ostalih namjenskih prihoda, pokazatelj su da je ova ustanova bila i ostala svjetionikom koji mnogima može biti smjerokaz – javni interes iznad osobnog, društvena dobrobit iznad korporativne. Naše je čvrsto opredjeljenje pomoć ranjivim skupina, a jedna je od njih koja se danas vrlo teško školuje, posebice na visokoškolskoj razini, romska populacija, za koju je Zdravstveno veleučilište kao prva i zasad jedina visokoškolska institucija uvela fiksne upisne kvote. Na taj je način, uvjereni smo, ova ustanova već omogućila veće uključivanje pripadnika romske nacionalne manjine na visoka učilišta, što je društvena odgovornost svih nas čiji doprinos pomoći ranjivim i potrebitima mora biti ugrađen u smisao našeg poslanja. Upre Roma! Kao šećer na kraju spomenimo da je popis humanitarnih i javnozdravstvenih akcija u kojima gotovo svakodnevno sudjeluju naši studenti i nastavnici doista dulji od *bannera* koji s natpisom Veleučilišta visi na pročelju ovog Muzeja, ali takve akcije rade se daleko od svjetla medija i pozornice. Ako je čovjek mjerilo svih stvari, onih koje jesu i onih kojih nema, nama je na Zdravstvenom veleučilištu student i rad za opće društveno dobro mjerilo svih nastojanja.

U kojem se god smjeru u idućim godinama bude razvijalo Zdravstveno veleučilište, svoje poslovanje mora temeljiti na promicanju najviših etičkih vrijednosti koje oplemenjeno izvrsnošću u društvu drugima mora biti uzorom. Nemamo pravo umisliti si da smo svjetlo, ali vjerujemo da smo svjetlonoše. Kreativnim idejama, poštenim odnosom prema radu i vlastitim primjerima dobre prakse Veleučilište nikad ne smije prestati biti nadahnuće sebi i drugima. Znanje je opće ljudsko dobro i njegovo nesebično, obilato i bezrezervno dijeljenje onima koji su ga spremni primiti sadržano je u nazivu temeljnog oblika našeg rada sa studentima – predavanju, obliku podučavanja u neprekinutom krugu dijeljenja i primanja, odnosno predavanja intelektualnih i duhovnih dobara, sposobnosti, vještina i kompetencija – najdragocjenijih vrijednosti kontinuiteta ljudske civilizacije. Pritom je usmjerenost na čovjeka i humanost, akademska čestitost uz dijeljenje časti, dužnosti i odgovornosti te trajno poštivanje najviših etičkih načela bilo i ostalo temeljno opredjeljenje i trajna vrijednost ove ustanove.”

U sklopu proslave otvorena je i izložba portreta dosadašnjih direktora i dekana ustanove koje je izradio prof. dr. Tomislav Buntak, akademski slikar, a o vrijednosti radova govorio je viši kustos Moderne galerije gospodin Marcuiš. □

KONFERENCIJA U OPATIJI

Najuspješnija „Opatija“ u nizu konferencija

U Opatiji je od 28. do 29. travnja održana 15. konferencija medicinskih sestara i tehničara i 1. konferencija zdravstvenih profesija pod zajedničkim nazivom „Izazovi zdravstvenih profesija u novoj epohi“

Poseban dignitet ovogodišnjoj konferenciji dali su nazočnost ministrice MSPM RH prof. Bernardice Juretić, dekana MEDRI-ja prof. dr. Tomislava Rukavine, dekana FZS-a RI prof. dr. Alana Šustića, dekana FZV-a iz Ljubljane doc. dr. Andreja Starca te ostalih visokih pred-

stavnika akademske zajednice s prijateljskih fakulteta iz Sarajeva, Novog Mesta, Čuprije, Bitole, Splita, Osijeka itd., gradonačelnice grada Pakraca gđe Anamarije Blažević i posebno izaslanice gradonačelnika grada Zagreba, pročelnice Ureda za zdravstvo grada Zagreba, uvažene prof. dr. Mirne Šitum.

Konferencija je održana pod pokroviteljstvom Ministarstva znanosti obrazovanja i sporta RH, Ministarstva zdravlja RH, Hrvatske komore medicinskih ⇨

sestara, Hrvatske udruge medicinskih sestara, Hrvatske komore zdravstvenih radnika i svih njezinih strukovnih razreda, kao i Hrvatske komore fizioterapeuta, čije su predsjednice nazočile skupu – predsjednica HKMS-a gđa Slava Šepec, predsjednica HKF-a gđa Mirjana Grubišić i predsjednica HKZR-a gđa Helena Medvedec te predsjednica razreda MLD-a pri HKMZ-u gđa Jasna Matić i potpredsjednica HUMS-a gđa Marija Gilja.

Održavanjem konferencije nakon svečane proslave u muzeju Mimara dodatno je uveličana proslava Zlatnog jubileja – 50. godišnjice osnutka i kontinuiranog rada Zdravstvenog veleučilišta.

Uspjeh konferencije bio je po mišljenju mnogih velik, što se ogledalo i u broju aktivnih sudionika s plaćenim kotizacijama, brojem plenarnih predavača, *keynotespeakera* te ostalih sudionika koji su svatko na svoj način podizali akademsku razinu Konferencije. □

SUSRET NA KONFERENCIJI: JEAN-PIERRE MAES

Pružiti visoku razinu stručnosti i kliničkih vještina

✍️ PRIPREMIO: **Darko Milašević**

Na kongresu u Opatiji pod nazivom „Izazovi zdravstvenih profesija u novoj epohi“ sudjelovao je Jean-Pierre Maes, MCSP, konzultant – neurorazvojni fizioterapeut, viši predavač Halliwicka, što je bio povod za kraći razgovor.

Odgovore na mnoga pitanja daje iskustvo

? Koji su Vas izazovi vodili i na koji ste način do sada radili?

Diplomirao sam kao fizioterapeut 1989. u Bruxellesu i odmah se specijalizirao za odraslu i dječju neurološku fizioterapiju. Htio sam naučiti što je više moguće, poahađao sve dostupne tečajeve i učio od najboljih stručnjaka u području.

Od 1991. to 1998. radio sam u Belgijskom Bobath udruženju i Belgijskom Bobath centru u Bruxellesu. Idućih 15 godina, od 1998. do 2013., radio sam u Bobath centru u Londonu kao konzultant – neurorazvojni fizioterapeut i međunarodni voditelj tečajeva neurorazvojne terapije Bobath. To iskustvo pružilo mi je jedinstvene mogućnosti razvoja razumijevanja cerebralne paralize i vještine prenošenja znanja na roditelje djece s cerebralnom paralizom, kao i kolege terapeute.

Kao fizioterapeut i predavač radim više od 20 godina u više od 35 zemalja, u različitim kulturama, što mi je pružilo opsežno iskustvo i uvid u neuropedijatriju i terapijske mogućnosti dostupne osobama s CP-om diljem svijeta.

U zadnjem je desetljeću moje razumijevanje cerebralne paralize mnogo kvalitetnije, što omogućava da moj tretman bude znatno precizniji, ali istodobno i holistički. Trenutačno provodim i predajem MAES terapiju, utemeljenu na više od 25 godina kliničkog iskustva, koja pruža novu i drugačiju dimenziju tretmana i cjelovitog pristupa djeci s cerebralnom paralizom i sličnim neurorazvojnim odstupanjima.

Nakon poticaja kolega i studenata, od 2014. godine počinjem voditi tečajeve MAES terapije u trajanju od četiri tjedna, nakon temeljnog obrazovanja za fizioterapeute, radne terapeute i logopede koji se žele specijalizirati u području cerebralne paralize i sličnih neurorazvojnih stanja. Žalim što s ovakvim tečajevima nisam započeo ranije u karijeri, što bi mi uštedjelo nekoliko godina traganja za odgovorima na mnoga od mojih pitanja o cerebralnoj paralizom.

? Koji su daljnji planovi i odgovori društvenim i vremenskim izazovima?

Moj tim i ja strastveni smo kada je u pitanju pružanje visoke razine vještine u tretmanu djece s cerebralnom paralizom, koji je skrojen prema specifičnim potrebama svakog pojedinog djeteta. Jedan je od mojih glavnih ciljeva pružiti pedijatrijskim terapeutima visoku razinu stručnosti i kliničkih vještina tako da stručna ⇨

terapija ne bude dostupna samo u Londonu, gdje smo locirani, nego i u drugim zemljama. Prvi nam je cilj pružiti redovite tečajeve MAES terapije u Velikoj Britaniji, Južnoafričkoj Republici, Tajlandu i, naravno, u Hrvatskoj, gdje je 2014. godine, u suradnji s Hrvatskom udrugom radnih terapeuta, i održan prvi tečaj MAES terapije tečaj u trajanju od četiri tjedna. Do sada je već 19 terapeuta (fizioterapeuta i radnih terapeuta) i dvoje liječnika uspješno završilo tečajeve koje provodimo u Zagrebu. S kolegicom Zoranom Klarić radim na organizaciji budućih uvodnih, temeljnih i naprednih tečajeva za dobrobit hrvatskih terapeuta. U idućih deset godina vidim napredak u mentoriranju kolega u procesu postajanja tutora MAES terapije tutora, kako bi stručnost mogla biti prenesena na mnogo više terapeuta s učinkom na njihove pacijente.

Teme su bile inovativne i zanimljive

? Sudjelovali ste na brojnim kongresima. Kad biste ih uspoređivali, koji su dojmovi s konferencije u Opatiji?

Osim prekrasne lokacije u Opatiji, kongres je bio vrlo dobro organiziran. Mnoge prezentirane teme bile su inovativne i zanimljive za mnogobrojne prisutne profesije. Tematika sekcija neuropedijatrije, na kojoj sam bio prisutan, bila je vrlo dobro predstavljena, s više od pet predavača, što smatram velikim uspjehom. Konferencija je bila vrlo dobra prigoda za profesionalnu izmjenju informacija za mene i moje kolege. □

OPATIJSKA KONFERENCIJA IZ STUDENTSKOGA KUTA

Studenti, ako se ukaže prilika, sudjelujte...

✍️ PRIPREMILA: **Ivana Jasić**

Zdravstveno veleučilište iz Zagreba o 50. obljetnici svojeg osnutka kroz kontinuirani uspješni rad i postojanje organiziralo je prvu međunarodnu i 15. po redu konferenciju medicinskih sestara i tehničara o temi „Izazovi zdravstvenih profesija u novoj epohi“. Konferencija je održana u Opatiji, a studenti su bili volonteri u njezinoj organizaciji te istodobno sudionici konferencije. Kroz svoje izjave donose svoja iskustva i dojmove te potiču ostale studente na promišljanje o uključivanju u konferencije, kongrese, simpozije i druge slične skupove.

LORENA TOT (medicinsko-laboratorijska dijagnostika, druga godina) - Počašćena sam što mi je krajem prošlog mjeseca, točnije 28. i 29. travnja, pružena mogućnost da u Opatiji na konferenciji „Izazovi zdravstvenih profesija u novoj epohi“ predstavljam mlade snage Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu. Kao predstavnica smjera medicinsko-laboratorijske dijagnostike sudjelovala sam u ulozi volontera. Uz zanimljiva predavanja, pomagali smo u organizaciji same konferencije. Nadam se da ću imati prilike ponovno se susresti s vodećim ljudima u svojem području i učiti od njih.

DORJANA VIDMAR (radiološka tehnologija, treća godina) - Na ovoj sam konferenciji prisustvovala kao volonterka, ali i kao sudionica, te sam iznimno zadovoljna. Zbog dvije uloge koje sam imala, nažalost, nisam mogla biti velikom broju predavanja, ali nekoliko predavanja koja sam slušala bila su vrlo korisna i zanimljiva. Velika mi je čast bila izlagati rad kolegama radiološkim tehnologima koji su mi ujedno i voditelji vježbi u bolnicama, ali i uzori, jer bih željela da ova konferencija bude samo početak mogega napredovanja i usavršavanja u struci koja mi je i životni poziv. Žao mi je što se ne pridaje prevelika važ-

nost našem smjeru te tako još uvijek nemamo mogućnost upisa diplomskog studija, ali se nadam da se svijest o važnosti radiološke tehnologije povećava zahvaljujući upravo ovakvim konferencijama te da će se u budućnosti stvari promijeniti.

KLARA HLOBIK (radiološka tehnologija, treća apsolvantska godina) - Kao studentica radiološke tehnologije bila mi je velika čast sudjelovati na konferenciji pod nazivom „Izazovi zdravstvenih profesija u novoj epohi“ u Opatiji. Sudjelovanjem na nekima od predavanja imala sam priliku čuti teme koje se rjeđe otvaraju, proširiti svoje znanje, ali i aktivno sudjelovati u konferenciji. Osim predavanja na konferenciji, sudionici su imali priliku sudjelovati u brojnim radionicama i diskusijama koje su nas sve znatno obogatile. Smatram da ovakva događanja u kojima se mogu izmijeniti razna iskustva i ostvariti suradnje imaju velik značaj. Sigurna sam da će mnogima, kao i meni, iskustvo stečeno na konferenciji služiti u daljnjem radu i napredovanju u struci.

LUKA RUŽIĆ (radna terapija, treća godina) - Prvi sam put sudjelovao na nekoj konferenciji i jako mi se svidjelo, sva organizacija i određena predavanja. Na konferenciji sam aktivno sudjelovao kao student-volonter i kao predavač. Rad koji sam izlagao bio je „Holistički pristup - seksualnost osoba s invaliditetom“, koji smo napravili kolega Valentino Škiljan kao prvi autor te kolegica Marina Popić i ja kao suautori. Volim izlagati, tj. držati predavanja, tako da mi je bilo super izlagati naš rad i vrlo sam zadovoljan kako je sve ispalo. Kao jedan od studenata-volontera mogu reći da smo imali dosta posla, ali nije bilo naporno i sve smo odradili bez većih problema, kao pravi profesionalci. Odlično mi je bilo što smo mogli ići na predavanja, naravno, na ona koja su nas zanimala, i na razne radionice. Sve je to bilo iskustvo za pamćenje, gdje sam upoznao puno novih prijatelja, kolega i kolegica.

ANDREA MIOČ (sanitarno inženjersvo, treća godina) - Kao studentica treće godine sanitarnog inženjersva imala sam priliku sudjelovati na konferenciji „Izazovi zdravstvenih profesija u novoj epohi“ koja se održala u Opatiji. Posebna mi je čast bila biti dio ovog događaja, jer se tom prilikom obilježila i pedeseta godišnjica Zdravstvenog veleučilišta. U bogatom programu

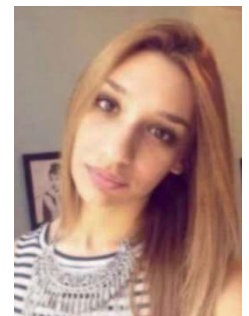

predavanja i radionica našao se i moj istraživački rad koji sam predstavila u obliku poster prezentacije. Iako sam bila dio organizacijskog tima, što je podrazumijevalo određenu odgovornost i dužnosti, moram priznati da sam uživala u dobrom društvu, novim poznanstvima i cjelokupnoj atmosferi. Za mene je ovo bilo sjajno iskustvo, prvenstveno zbog prilike predavljanja vlastitog rada i susretanja ljudi s drugačijim iskustvima.

IVANA RAKOVIĆ (sestrinstvo, treća godina) - Konferenciju u Opatiji pamtit ću kao jedno jako lijepo iskustvo. Iako sam kao demonstratorica na Katedri za anatomiju navikla na stalna izlaganja i ne plašim se javnog nastupa, moram priznati da sam se za ovaj posebno pripremala. Pri tome posebno zahvaljujem profesoru Iličiću i profesorici Kovačević, koji su se zaista posvetili kolegici Andrei Vukšić i meni te nas podržavali i usmjeravali tijekom pripreme rada, ali i načina samog izlaganja. Na ovaj se način daje prostor nama studentima da pokažemo vještine izlaganja koje smo učili kroz različite kolegije i steknemo nova iskustva koja su mala, ali nama imaju veliku važnost. Za puno kvalitetnih i poučnih predavanja, druženje s kolegicama i sunčan dan u predivnoj Opatiji isplatilo se uložiti trud u pisanje rada i prisustvovati ovakvom značajnom događaju. Suvremene metode poučavanja u sestrijskoj profesiji i ulaganje u veću kvalitetu nastave, u cilju boljeg obrazovanja, uklopile su se u cjelokupnu priču ove konferencije. Ponosna sam na sve svoje kolegice koje su prisustvovala, izlagale i sudjelovale te jedne drugima pružale podršku i na taj način pokazale zrelost za timski rad. Važno je samo pobijediti početnu tremu i dati sve od sebe, a ni to nije teško ako zaista vjeruješ u ono što iznosiš publici.

RENATA ROKNIĆ (sestrinstvo, treća godina) - Kao sudionica konferencije „Izazovi zdravstvenih profesija u novoj epohi“ stekla sam jedno vrlo lijepo i bogato iskustvo. Osim što sam usvojila vještine izlaganja pred publikom, stekla sam i nova znanja slušajući vrlo zanimljiva istraživanja mojih profesora i kolega. Najveća mi je čast bila prikazati svoj rad, svoje istraživanje u koje sam, uz pomoć mentorice, uložila puno truda i rada. Jedno vrlo pozitivno i prekrasno iskustvo gdje smo učili jedni od drugih kroz ugodno druženje. Smatram da bi svi studenti, ako im se ukaže prilika, trebali sudjelovati. Uložite trud i rad, ali dobijete puno više od uloženog, nova znanja i nova iskustva koja ne možete sresti svakodneвно. Itekako se isplati. ⇨

Jedan od većih izazova u studiranju

ANDREA VUKŠA (sestrinstvo, treća godina) - Sudjelovanje na konferenciji zdravstvenih profesija bilo mi je jedan od većih izazova u studiranju. Iza kratkog rada stajao je zaista velik broj sati provedenih u istraživanju i pisanju. Odlična suradnja s profesorima sa studija, koji su u svako doba dana bili dostupni za brojne upite, bodrenje među kolegicama – i uspjeh je bio zagarantiran. Zaista pozitivno i predivno iskustvo koje bih preporučila svim studentima, ako im se ukaže prilika. Budite strpljivi, jer samo marljiv rad budi ambicije i donosi velike rezultate koji vas čine ponosnima.

DORA MIKETEK (fizioterapija, treća godina) - Dodatnu vrijednost i dinamiku su dali radovi iz sekcije slobodnih tema. Osim predavanja i prezentacija, konferencija je ponudila i praktičan način učenja kroz aktivne radionice stručnih voditelja. Studenti Zdravstvenog veleučilišta, a ponajviše studenti studija fizioterapije, pružili su veliku podršku konferenciji te su sudjelovanjem sami uvidjeli prednosti ovakvog načina učenja i informiranja na području struke. Osobno mi je zadovoljstvo bilo sudjelovati u organizaciji same konferencije i nadam se nastavku dobre tradicije uz još veći broj sudionika u budućnosti. Vjerujem kako je uključivanje studenata u organizacijski i prezentacijski dio konferencije važno za osobni i profesionalni razvoj studenata, čime se pridonosi ugledu same konferencije i Zdravstvenog veleučilišta.

EUGEN OREČ (fizioterapija, treća godina) - Konferencija u Opatiji ostala mi je u lijepom sjećanju. Bilo je jako lijepo vidjeti toliki broj ljudi koji su prisustvovali na konferenciji. Bila je odlično organizirana. Predavanja su u jutarnjem dijelu konferencije bila zanimljiva i izlagači su se maksimalno potrudili prenijeti nam ono što misle. No najedukativniji sadržaji konferencije bile su raznorazne radionice. Sve u svemu, sve pohvale i nadam se dolasku i iduće godine.

SILVIA TOVERNIĆ (bacc. physioth., specijalistički diplomski studij fizioterapije, prva godina) - Održana konferencija fizioterapeuta te prva međunarodna konferencija zdravstvenih profesija u novoj epohi u Opatiji u potpu-

nosti je ispunila moja očekivanja. Sudjelovanjem na brojnim predavanjima koja su se održala na konferenciji detaljnije sam se upoznala s raznim područjima fizioterapije te sam time proširila svoje trenutačno znanje. Svaki od predavača nastojao je svojoj temi pristupiti na što jednostavniji način, kako bi nam je što više približio te kroz interakciju s nama slušačima kroz pitanja razjasnio sve eventualne nejasnoće. Svako od predavanja bilo je zanimljivo na svoj način te stoga ne bih mogla posebno izdvojiti jedno od njih. Sigurna sam da će mi ovo iskustvo koristiti u nastavku obrazovanja, a napose u mojem kasnijem radu.

JELENA BARAĆ (bacc. physioth., specijalistički diplomski studij fizioterapije, prva godina) - S obzirom na temu ovogodišnje konferencije, smatram kako smo imali priliku prisustvovati brojnim kvalitetnim i zanimljivim predavanjima. Predavači su nam tim putem nesebično pružili uvide u rezultate novih istraživanja te otkrili koje su ih spoznaje zaintrigirale prilikom njihova proučavanja. Sve dok budemo imali hrabrosti uhvatiti se u koštac s izazovima na koje naiđemo, mislim da će budućnost fizioterapije biti u sigurnim rukama. Snažnija suradnja iskusnijih kolega s mlađim generacijama svakako je jedan od ključeva budućih uspjeha, a koliko kvalitetna može biti imali smo priliku vidjeti već na ovoj konferenciji. □

Studenti sanitarnog inženjerstva na Konferenciji u Opatiji

Studenti studija sanitarnog inženjerstva sa svojim mentorima aktivno su sudjelovali na 1. konferenciji zdravstvenih profesija i 15. konferenciji medicinskih sestara i tehničara koja je održana u Opatiji 28. i 29. svibnja 2016. godine.

Sa studija sanitarnog inženjerstva sudjelovalo je šest studenata s tri poster prezentacije. Radovi su izrađeni u suradnji s voditeljicom studija prof. dr. sc. Jasnom Bošnjir i koordinatoricom specijalističkog studija dr. sc. Anom Mojsović-Čuić. □

SIMPOZIJ O KVALITETI ŽIVOTA LARINGEKTOMIRANIH OSOBA

Onkološka rehabilitacija u zajednici

✍️ PIŠE: **Ivana Crnković**, dipl. physioth., mag. zdr. ved.

Nastavnice Zdravstvenog veleučilišta mr. sc. Ljiljana Vrcić-Kiseljak i Ivana Crnković, dipl. physioth. sudjelovale su na simpoziju „Značenje sveobuhvatne rehabilitacije za kvalitetu života laringektomiranih osoba“ te 26. međunarodnom susretu laringektomiranih osoba u Thalassoterapiji Crikvenica, koji se održavao od 5. do 7. veljače ove godine. Na simpoziju su sudjelovali predstavnici Hrvatskog društva za otorinolaringologiju, Hrvatskog društva za tumore glave i vrata, Thalassoterapia Crikvenica, s Hrvatskom zajednicom laringektomiranih osoba te ostalim predstavnicima iz Slovenije, Bosne i Hercegovine, Srbije, Austrije i Njemačke. Svečanost su pjesmom uveličali alaringealni pjevači klape „Novi glas“ kluba Primorsko-goranske županije te zbor „Optimisti“ kluba Zagreb. Zatim su uslijedila različita predavanja iz područja rehabilitacije osoba s laringektomijom, čiji su predavači bili stručnjaci iz područja otorinolaringologije, magistri logopedije te diplomirani fizioterapeuti, redom Sanja Tomić, Danijela Butorac te Anita Gudac. Na simpoziju su sudjelovali i dugogodišnji suradnici Hrvatske zajednice laringektomiranih osoba, a to su predstojnik Klinike za otorinolaringologiju i kirurgiju glave i vrata KBC-a Zagreb prof. dr. sc. Drago Prgomet te predstojnik Klinike za otorinolaringologiju i kirurgiju glave i vrata KBC-a Sestre Milosrdnice prof. dr. sc. Vladimir Bedeković, dr. med. Predstojnici Klinike za otorinolaringologiju i kirurgiju glave i vrata podupiru niz istraživačkih i projektnih aktivnosti stručnjaka iz područja onkološke rehabilitacije, a jedna je od njih i

rad na temu „Kvaliteta života laringektomiranih osoba“, čiji su rezultati objavljeni u Časopisu za primijenjene zdravstvene znanosti, JAHS-u. Zaključak je održanog simpozija da je kvaliteta života temeljena na zdravlju u onkologiji ishod rehabilitacijskog procesa za svakog laringektomiranog pacijenta te da je inkluzija osoba s onkološkim oboljenjima u širu društvenu zajednicu temeljno pravo svakog pojedinca, čime se tim osobama omogućuje da postanu punopravni članovi koji će svojim mogućnostima i razlikama pridonijeti boljitku i razvoju društva u cjelini. □

VIJESTI S FIZIOTERAPIJSKOGA SMJERA

Dijagnostika i liječenje poremećaja mokrenja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti

Posljediplomski tečaj prve kategorije s međunarodnim sudjelovanjem održan je 1. i 2. travnja u Zagrebu pod nazivom „Dijagnostika i liječenje poremećaja mokrenja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti“. Organizator i pokrovitelj bio je Hrvatski zavod za javno zdravstvo uz Gradski ured za zdravstvo Grada Zagreba, Koordinaciju hrvatske obiteljske medicine (KoHOM), Hrvatsko društvo za ginekološku urologiju – Hrvatski liječnički zbor (HLZ) i MEDIX. Tečaj su pohađali specijalisti obiteljske medicine, doktori obiteljske medicine, ginekolozi, urolozi, fizioterapeuti i djelatnici drugih zdravstvenih struka. Prezentacija novih saznanja, neinvazivnih tehnika, unaprjeđenje dijagnostičkih postupaka i prevencija inkontinencije predstavljena je multidisciplinarno uz istaknutu važnost ovog javnozdravstvenog problema. Pozvani predavači na tečaju bili su i nastavnici studija fizioterapije Zdravstvenog veleučilišta Zagreb: prof. dr. sc. Andrea Cvitković Roić (tema: Poremećaji mokrenja u dječjoj dobi), dr. sc. Snježana Schuster (tema: Preventivna i postoperativna fizioterapija poremećaja mokrenja u žena i muškaraca) i asistentica Darija Dobrić, dipl. physioth. (radionica: Fizioterapijski pristup u liječenju inkontinencije). □

Prvi europski sporazum između liječnika i fizioterapeuta

Sarah Bazin, predsjednica Europske regije Svjetske organizacije za fizikalnu terapiju (ER-WCPT) i dr. Jacques de Haller, predsjednik Stalnog odbora europskih liječnika (CPME) potpisali su Sporazum o suradnji. To je prvi sporazum između krovnih europskih organizacija fizioterapeuta i liječnika. Sporazum je od iznimne važnosti za obje struke i za pacijente. Fokus ovog sporazuma odnosi se na prava pacijenta, profesionalnu praksu, pružanje zdravstvene skrbi te trajno stručno usavršavanje i profesionalni razvoj. Jedan je od njegovih ključnih navoda i poziv strukama na uspostavljanju i održavanju regulatornog okvira koji podupire samoregulaciju i dozvoljava profesionalnu autonomiju, a koje mora biti ostvareno u skladu s profesio-

nalnom odgovornošću. Tim je dokumentom artikulirana zajednička težnja za stalnim poboljšanjem rada liječnika i fizioterapeuta za dobrobit pacijenata. (izvor: hkf.hr) □

Fizioterapija u sportu

„Kondicijska priprema sportaša“ bila je tema 14. godišnje konferencije koja je održana 26. i 27. veljače 2016. na Kineziološkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. U okviru sekcije „Prevencija i rehabilitacija ozljeda u sportu“ aktivno su sudjelovali i nastavnici studija fizioterapije, usmenim izlaganjima istraživanja iz područja fizioterapije u sportu te interdisciplinarnim diskusijama. Radovi su publicirani *in extenso* u Zborniku radova 14. godišnje međunarodne konferencije Kondicijska priprema sportaša. Među inima:

- ▶ Božić I, Kiseljak D, Rađenović O. *Specifične ozljede u odbojci te fizioterapijski postupci prevencije i rehabilitacije.* Jukić I, Gregov C, Šalaj S, Milanović L, Wertheimer V, Knjaz D. (ur.). *Zbornik radova 14. godišnje međunarodne konferencije KONDICIJSKA PRIPREMA SPORTAŠA; 2016 Feb 26-27; Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu; 2016. 241-245.*
- ▶ Mašina M, Kiseljak D. *Fizioterapijska procjena posture i posturalne prilagodbe veslača.* Jukić I, Gregov C, Šalaj S, Milanović L, Wertheimer V, Knjaz D. (ur.). *Zbornik radova 14. godišnje međunarodne konferencije KONDICIJSKA PRIPREMA SPORTAŠA; 2016 Feb 26-27; Zagreb: Kineziološki fakultet Sveučilišta u Zagrebu; 2016. 236-240.*

Promocija fizioterapijske struke u kontekstu interdisciplinarne suradnje u području prevencije i rehabilitacije ozljeda u sportu 28. veljače na Kineziološkom fakultetu bila je obilježena sudjelovanjem voditelja i studenata izbornog kolegija Fizioterapija u sportu treće godine studija fizioterapije na 2. međunarodnom seminaru – prevencija i rehabilitacija sportskih ozljeda 2016. Predstavljani su praktični sadržaji suvremenih pristupa prevenciji i rehabilitaciji sportskih ozljeda, utemeljeni na aktualnim znanstvenim spoznajama. □

PRVI INTERDISCIPLINARNI STUDENTSKI SIMPOZIJ FAKULTETA ZDRAVSTVENIH STUDIJA IN HEALTH

Želja za znanjem povezala studente zdravstvenih studija

PRIPREMILA: **Ivana Raković**

Prvi interdisciplinarni simpozij Fakulteta zdravstvenih studija održan je 3. lipnja 2016. godine u Rijeci pod nazivom „In Health“. Simpozij su organizirali studenti Fakulteta zdravstvenih studija u Rijeci s idejom uključivanja studenata u svijet znanstvenih radova, istraživanja, prezentiranja i usmenih izlaganja u pozitivnoj i motivirajućoj atmosferi.

Okupljanje studenata biomedicinskih i srodnih profesija pridonijelo je razmjeni znanja, iskustava i najnovijih spoznaja kroz predavanja pozvanih predavača, izlaganja studentskih preglednih i istraživačkih radova te diskusiju i debatu na svaku temu.

Na simpozij se prijavilo 89 sudionika, od čega 50 aktivnih i 39 pasivnih. Simpozij je već u prvom izdanju poprimio međunarodni karakter kroz aktivno i pasivno sudjelovanje studenata iz susjednih zemalja. Aktivni sudionici izlagali su svoje radove i tako omogućili diskusije na određene teme, što je bio i najzanimljiviji dio simpozija.

Simpozij je bio podijeljen na tri sekcije uz teme orijentirane na zdravlje kroz edukaciju, sport i istraživanje. Studenti Zdravstvenog veleučilišta aktivno su se uključili u rad svih sekcija.

U prvoj sekciji „Zdravlje kroz edukaciju“ studentica treće godine sestrinstva Renata Roknić izložila je istraživanje o prehranbenim navikama studenata i potaknula raspravu o mogućnostima poboljšanja prehrane u cilju očuvanja zdravlja.

U sekciji „Zdravlje kroz sport“ svoje su radove prezentirali studenti treće godine fizioterapije Dora Miketek i Robert Matošević s temom „Sindrom bolne prepone“, koja je s obzirom na svoju kompleksnost otvorila prostor za diskusiju. Također, studentica treće godine sestrinstva Andrea Vukša prikazala je podatke o zainteresiranosti studenata Sveučilišta u Zagrebu za tjelesnu aktivnost i interesima za pojedine sportove.

U posljednjoj sekciji „Zdravlje kroz istraživanje“ sudjelovale su studentice treće godine sestrinstva ⇨

Valentina Matić s osvrtom na važnost istraživačkih radova u sestrinstvu i Ivana Raković s temom „Utjecaj stresa u vrijeme ispitnih rokova na zdravlje studenata“, u kojoj su se pronašli svi prisutni studenti.

Zanimljivo je bilo čuti teme drugih profesija i osvrte na teme iz drugih perspektiva.

Svi su predavači pokazali stručnost, visoku profesionalnost i želju za daljnjim napretkom. Druženje studenata i organizatora bilo je ugodno kroz cijeli simpozij, a nastavilo se i na zabavi po završetku programa.

Uz simboličnu kotizaciju studentima je omogućeno sudjelovanje, osvježavajuća pića i ručak tijekom pauze uz istovremeno druženje, razmjenjivanje informacija i zabavu kroz cijeli program. Sve iskrene pohvale Organizacijskom odboru simpozija „In Health“ za profesionalnost, trud i kvalitetan program.

Simpozij je vrlo stimulativan način učenja i općenito zanimanja za struku, stoga toplo pozivamo sve studente Zdravstvenog veleučilišta da sudjeluju u istim ili sličnim edukacijama te se nadamo realizaciji takvih projekata i na našem Zdravstvenom veleučilištu. □

Obavijest za sve djelatnike sanitarne struke

U provom tromjesečju 2016. godine, na veliko zadovoljstvo cijele sanitarne struke, u bazu reguliranih profesija u Europskoj uniji (EU) uvršteni su diplomirani sanitarni inženjeri / magistri sanitarnog inže-

njerstva, prvostupnici sanitarnog inženjerstva i sanitarni tehničari. Svi detalji o navedenim profesijama, ali i drugim profesijama koje se školuju na Zdravstvenom veleučilištu, dostupni su na adresi: http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof/index.cfm?action=profession&id_profession=6790 □

Stjecanje znanja o gospodarenju otpadom

U okviru predmeta Gospodarenje otpadom studenti slušaju predavanja iz područja obrade komunalnog otpada, pri čemu se posebna pozornost posvećuje uvijek zahtjevnoj termičkoj obradi otpada. Budući da u Republici Hrvatskoj ne postoji nijedno postrojenje za termičku obradu komunalnog otpada, terenska nastava u Padovi bila je vrlo dobra nadopuna teorijskim znanjima iz ovog područja. Studenti su imali prilike posjetiti postrojenje za termičku obradu otpada koje termički obrađuje otpad za cijeli grad Padovu – Termovalorizzatore Hera Acegas Aps. Studenti su imali prilike vidjeti prijam otpada, sam pogon, uključujući ložište postrojenja gdje se otpad termički obrađuje pri temperaturi od 1200 °C te izlazne produkte – pepeo i šljaku. Poseban interes pobudio je pogon za pročišćavanje dimnih plinova, kao i kontrolna soba u kojoj je na vrlo jasan način pokazana kontrola emisija štetnih čestica i plinova. Studenti su svojim pitanjima pokazali dobro predznanje te dobivenim odgovorima nadopunili svoja postojeća znanja.

Drugi dio posjeta odnosio se na postrojenje za mehaničko-biološku obradu otpada grada Venecije, koje je specifično zbog vrlo velikog broja turista koji posjećuju grad tijekom godine, a koji doseže i do pet milijuna. U prikazu rada postrojenja Ecoprogetto Venezia S.r.l. Waste Management Service studenti su upoznati s mehaničkom obradom otpada, stabilizacijom i sušenjem otpada, te su na taj način dobili uvid u drugi oblik tehnologije zbrinjavanja otpada, za koji se i Republika Hrvatska odlučila u svojem strateškom određenju kroz izgradnju budućih centara za gospodarenje otpadom.

Cijeli posjet organiziran je u suradnji sa Sveučilištem u Padovi, s kojim doc. dr. sc. Sanja Kalambura surađuje već više godina, a nastava se održavala 8. i 9. travnja 2016.

Posjetom ovim dvama postrojenjima uvelike je obogaćeno znanje studenata te je kvaliteta nastavnog procesa znatno unaprijeđena kroz praktičan rad. ⇒

Aktivnosti Hrvatske komore zdravstvenih radnika (HKZR)

Dopredsjednik HKZR-a Bruno Cvetković sudjelovao je na 14. Svjetskom kongresu Zdravstvene ekologije (14th World Congress on Environmental Health), Lilongwe, Malawi, u sklopu kojeg je prisustvovao i sastancima Vijeća i Skupštine IFEH-a.

Na sastanku Vijeća IFEH-a, kao i na sastanku Skupštine IFEH-a, raspravljalo se o budućnosti i razvoju zdravstvene profesije sanitarnog inženjerstva (*environmental public health profession*) kako na lokalnim razinama tako i na globalnoj razini. SAD je krenuo u promoviranje profesije sanitarnog inženjerstva izradom letaka s osnovnim informacijama o našoj profesiji i njihova je želja da se ti materijali distribuiraju globalno.

Predstavnik Hrvatske u vijeću i skupštini IFEH-a Bruno Cvetković, dipl. sanit. ing. upozorio je na problem motiviranja mladih ljudi da sudjeluju u promociji naše profesije, s čime su se složili i na svojem putu i suočili i predstavnici drugih zemalja članica IFEH-a. Prema mišljenju svih prisutnih, ova zdravstvena profesija predstavlja budućnost brige za zdravlje populacije i s tog aspekta mora pokušati motivirati i angažirati što više mladih. U budućće će se na ovom problemu zajednički raditi kroz razmjene studenata i stručnjaka na području profesije sanitarnog inženjerstva.

ENVIRONMENTAL HEALTH SAVES LIVES
 SAVES MONEY **\$**
 PROTECTS YOUR FUTURE

THE AIR YOU BREATHE
 by testing and monitoring the air in the places you live & work

despite vehicle miles increasing 172%
 combined emissions have dropped 69%

radon is a natural gas from rock and soil
 radon can get trapped indoors and cause lung cancer resulting in 20,000 deaths
 & costing over \$2,000,000,000 in health care per year

THE WATER YOU DRINK
 by testing & treating drinking water & inspecting septic systems

89% of Americans get tap water from a community water system
 1/3 of new development in U.S. is served by septic treatment systems

the number of preschool children with high lead levels has declined from 88% to <1% since 1980
 preventing lead exposure is estimated to save over \$213,000,000,000 per year

clean water results in 10% reduction in diarrhea illness
 and \$84,000,000,000 in savings globally per year

THE FOOD YOU EAT
 by educating, inspecting, & investigating

1 in 6 Americans gets sick each year from contaminated food
 reducing foodborne illness by 10% keeps 5 million Americans from getting sick per year

Environmental health is profoundly local!
 Learn more from your city or county environmental health department

Produced by National Environmental Health Association, 2016.
 Data sources: Centers for Disease Control and Prevention, Environmental Protection Agency, U.S. Surgeon General's Office, U.S. Census Bureau, World Bank, World Health Organization

U sklopu kongresa bilo je zanimljivih predavanja kako o unaprjeđenju higijenskih i sanitarnih uvjeta u Africi tako i o budućnosti naše profesije i zatvaranju jaza između različitih generacija.

Sljedeći kongres na temu Global Environmental Health Faculty Forum održat će se 2017. godine na Jamajci, pozvani su svi zainteresirani, a pogotovo studenti, da prijave svoje radove i prisustvuju ovome kongresu ako imaju mogućnosti. □

STUDIJSKI POSJET U OKVIRU PREDMETA GOSPODARENJE OTPADOM

Turopoljska priča o reciklaži i odlaganju otpada

✍️ PRIPREMILA:
doc. dr. sc. **Sanja Kalambura**, prof. v. š., dipl. ing.

U okviru predmeta Gospodarenje otpadom teorijski dio nastave odrađen je u obliku studijskog putovanja. Turopoljsku priču o reciklaži i odlaganju otpada započeli smo posjetom arheološkom nalazištu Andautonija, gdje su studenti upoznati s načinom osiguravanja sanitarnih uvjeta jednog municipija. Pri tome su saznali kako arheolozi najčešće informacije dobivaju upravo iz otpada, koji je vrijedna i neprocjenjiva informacija svake kulture. Prepoznali su i tragove ponovne upotrebe i recikliranja prisutnih još u doba starog Rima. Putovanje je nastavljeno do današnjeg modernog i uređenog odlagališta komunalnog otpada Mraclinska Dubrava, gdje su studenti sudjelovali u raspravi o izgradnji odlagališta, sanaciji i budućim planovima u skladu s načelima cirkularne ekonomije. U reciklažnom dvorištu imali su prilike vidjeti koliko je važno odvojeno sortiranje otpada kao preduvjet uspješnog i učinkovitog sustava gospodarenja otpadom.

Na kraju putovanja studenti su posjetili suradnu ustanovu Veleučilište Velika Gorica, gdje su se okrijepili i razmijenili studijska iskustva.

Cijeli posjet organiziran je u suradnji s Arheološkim muzejom te Velikogoričkom čistoćom, s kojima doc. dr. sc. Sanja Kalambura održava višegodišnju suradnju. □

Dr. sc. GORDANA GROZDEK ČOVČIĆ

Učinci neurofacilitacijskog tretmana i specifičnih mobilizacija na funkciju hoda kod osoba s hemiparezom nakon moždanog udara

Gordana Grozdek Čovčić dugogodišnja je viša predavačica na Katedri za fizioterapiju Zdravstvenog veleučilišta. Godine 1981. završava srednju školu za fizioterapeute, 1986. godine stječe naziv magistricice edukacijske rehabilitacije pri Edukacijsko-rehabilitacijskom fakultetu (Fakultetu za defektologiju), a pri Fakultetu za kineziologiju (Fakultetu za fizičku kulturu) Sveučilišta u Zagrebu 1997. godine završava poslijediplomski studij društveno-humanističkih znanosti iz polja kineziologije i stječe naziv magistricice znanosti.

Nositeljica je kolegija Fizioterapija III. (neurofizioterapija) na dodiplomskom studiju fizioterapije, Specifične metode procjene u neurofizioterapiji na diplomskom specijalističkom stručnom studiju fizioterapije te kolegija Neurofacilitacijska terapija i Osnove fizioterapije na dodiplomskom studiju radne terapije.

Gordana Grozdek Čovčić 16. ožujka 2016. obranom disertacije na temu „Učinci neurofacilitacijskog tretmana i specifičnih mobilizacija na funkciju hoda kod osoba s hemiparezom nakon moždanog udara“ stekla je naziv doktorice znanosti iz znanstvenoga područja društvenih znanosti, znanstvenoga polja kineziologije, znanstvene grane Kineziterapija i prilagođena tjelesna aktivnost.

Tema disertacije ujedinila je područje njezina užeg profesionalnog interesa i kontinuirane edukacije. Međunarodnu licencu Bobath terapeuta stekla je u Exeteru (1994.) i Londonu (1999.) u Velikoj Britaniji, gdje je završila temeljni i napredni Bobath tečaj i time ispunila uvjete za samostalan rad u neurološkoj fizioterapiji odraslih. Gordana Grozdek Čovčić do sada je objavila niz znanstvenih i stručnih radova (oko 60) koji

pridonose razvoju i emancipaciji fizioterapijske struke, a ujedno je suautorica udžbenika za studente Neurofacilitacijska terapija.

U svojem originalnom znanstvenom istraživanju koje se odnosi na učinke neurofacilitacijskog tretmana i specifičnih mobilizacija na funkciju hoda kod osoba s hemiparezom nakon moždanog udara prikazala je učinke na statičku i dinamičku ravnotežu, funkciju hoda, kao i na povećanje fleksibilnosti mišića i tetiva koji su važni za funkciju hoda. Cilj istraživanja bio je utvrditi učinkovitost neurofacilitacijskog programa prema Bobath konceptu, kao i kombiniranog tretmana neurofacilitacijske terapije s dodatnim tretmanom specifičnih mobilizacija na balans i funkciju hoda te razliku u učinkovitosti provedenih programa. Svi rezultati ispitivanja ukazuju na visoku učinkovitost obaju tretmana na ishod istraživanja, a posebno kombiniranog tretmana neurofacilitacijske terapije sa specifičnim mobilizacijama koji je u svim zadacima pokazao statistički visoku značajnost.

S aspekta znanstvenog doprinosa, svi rezultati ispitivanja ukazuju na važnost individualiziranih pristupa bolesnicima nakon moždanog udara koji će evaluacijom svih čimbenika rizika za moždani udar, procjenom vrste i težine moždanog udara, dobi i spola omogućiti najbolji rehabilitacijski postupak. Također su od iznimne znanstvene važnosti svi dobiveni podaci iz ovog istraživanja kojima se upotpunjuje dosadašnja manjkavost literaturnih podataka o svim spomenutim učincima rehabilitacijskih postupaka, kao i o njihovim ograničenjima, što daje osnovu za nastavak dosadašnjeg i za nova znanstvena istraživanja na ovom području. □

IVANA CRNKOVIĆ, mag. zdr. ved.

Tjelesna aktivnost kao važan čimbenik poboljšanja zdravstvenog stanja i kvalitete života starijih ljudi s dijabetesom tipa 2

A sistencija studija fizioterapije Ivana Crnković obranila je 31. ožujka 2016. godine u Mariboru pri ustanovi Alma Mater Europaea magistrski rad pod nazivom „Tjelesna aktivnost kao važan čimbenik poboljšanja zdravstvenog stanja i kvalitete života starijih ljudi s dijabetesom tipa 2“ pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. Danice Železnik i stekla status magistricice zdravstvenih znanosti, smjer fizioterapije.

Cilj istraživanja bio je ispitati stupanj kvalitete života, u cjelini i domenama, razinu tjelesne aktivnosti te utvrditi povezanost tjelesne aktivnosti i kvalitete života osoba starije životne dobi u Republici Hrvatskoj koje boluju od dijabetesa tipa 2 i onih koji ga nemaju. U istraživanju je sudjelovalo 120 ispitanika u dobi od 65 do 93 godina, a bili su podijeljeni u dvije skupine. Ispitivana skupina obuhvatila je 60 ispitanika starije životne dobi s dijabetesom tipa 2, a kontrolna skupina imala je 60 ispitanika starije životne dobi bez dijabetesa. U istraživanju se rabio upitnik o sociodemografskim podacima ispitanika, upitnik za procjenu kvalitete života WHOQOL-BREF (*The World Health Organization Quality of Life Questionnaire - BREF*) te upitnik PASE (*Physical activity scale for the elderly*) za procjenu razine tjelesne aktivnosti osoba starije životne dobi. U skladu s postavljenim ciljevima ovim istraživanjem utvrđeno je da percipirana kvaliteta života osoba starije životne dobi ne odstupa od vrijednosti koje se mogu naći u zdravoj populaciji. Na ukupnom uzorku najveću vrijednost imala je domena zadovoljstva domenom okoline, a zadovoljstvo socijalnim odnosom ima u prosjeku najnižu vrijednost u odnosu na ostale domene. Raspon rezultata ITM indeksa iznosi od 18,90 do 46,77 sa srednjom vrijednošću od 26,47, čija vrijednost govori o povećanom riziku za razvoj kardiovaskularnih bolesti u obje ispitivane skupine. Prema rezultatima dobivenima u

istraživanju, osobe s dijabetesom tipa 2 imaju nisku razinu procijene tjelesne aktivnosti te ne participiraju u aktivnostima hodanja i kretanja duljeg trajanja ili većeg intenziteta, zbog primarnog oboljenja.

Zaključak je ovoga istraživanja da razina tjelesne aktivnosti znatno utječe, i to u pozitivom smjeru, na sve domene kvalitete života osoba starije životne dobi neovisno o tome boluju li od dijabetesa tipa 2.

Ovo istraživanje daje smjernice za daljnja istraživanja povezana s kvalitetom života i tjelesnom aktivnošću osoba starije životne dobi na području Republike Hrvatske. Prednost je ovoga istraživanja i deskriptivna analiza kvalitete života osoba starije životne dobi te procjena čimbenika koji utječu na samoprocjenu kvalitete života osoba stacioniranih u domovima za skrb osoba starije životne dobi s dijabetesom tipa 2i bez njega. Praktična je vrijednost rada specifičnost uzorka ispitanika koji pripadaju populaciji osoba s dijabetesom tipa 2, a po kronološkoj se dobi ubrajaju u osobe starije životne dobi. Prednost je ovoga istraživanja i deskriptivna analiza kvalitete života i razine tjelesne aktivnosti ispitivanih populacija u odnosu na indeks tjelesne mase, što omogućuje provođenje ciljanih intervencija povezanih s participacijom osoba starije životne dobi u tjelesnim aktivnostima.

Budući da ovo istraživanje ukazuje na važnost razvoja ciljanih intervencija povezanih s inkluzijom i participacijom osoba starije životne dobi u rekreativnim aktivnostima u široj društvenoj zajednici te razvojem rehabilitacijskih i rehabilitacijskih modela intervencija populacije osoba s dijabetesom tipa 2, u radu sa studentima ovo je jedna tema u okviru nastavnog sadržaja od fizioterapijske procjene do fizioterapijske intervencije te rehabilitacije u zajednici. Također je moguć razvoj studentskih projekata na ovoj populaciji u okviru nastavnog procesa. □

IVAN ANZULOVIĆ, mag. zdr. ved.

Evaluacija upućenosti pacijenata o operativnom zahvatu na lumbalnoj kralježnici

Asistent pri studiju fizioterapije Zdravstvenog veleučilišta Zagreb Ivan Anzulović, dipl. physioth. obranio je 31. ožujka 2016. godine u Mariboru pri ustanovi Alma Mater Europaea magistarski rad pod nazivom „Evaluacija upućenosti pacijenata o operativnom zahvatu na lumbalnoj kralježnici“ pod mentorstvom izv. prof. dr. sc. Danice Železnik i stekao naziv magistra zdravstvenih znanosti. Svrha magistarskog rada bila je evaluirati upućenost pacijenata o operativnom zahvatu na lumbalnoj kralježnici na osnovi edukacijskog materijala koji su dobili u bolnici. Eksperimentalna skupina ispitanika dobila je individualnu usmenu edukaciju i edukacijski materijal, dok je kontrolna skupina dobila samo edukacijski materijal. Podaci su prikupljeni anketiranjem 124 pacijenta podvrgnuta operativnom zahvatu na lumbalnoj kralježnici. Instrument istraživanja bio je anketni upitnik modificiran prema Louwu (Louw, 2006.).

Rezultati istraživanja pokazali su da je za obje skupine ispitanika predoperativna edukacija ima veliku važnost i u tom području nema razlike u promatranim skupinama. Preferirani je oblik edukacije kod obje skupine verbalna individualna edukacija. Komparacija zadovoljstva provedenom predoperativnom edukacijom pokazala je statistički značajne razlike, tako da su pacijenti eksperimentalne skupine (edukacija na osnovi edukacijskog materijala i individualna usme-

na edukacija) bili zadovoljniji i upućeniji od kontrolne skupine kod koje se edukacija temeljila samo na edukacijskom materijalu.

Relevantnost magistarskog rada za fizioterapeutsku struku:

U okviru postupaka rane rehabilitacije neurokirurških pacijenata kod kojih su izvedene spinalne operacije od posebne je važnosti studentima približiti edukacijsku i savjetodavnu ulogu fizioterapeuta. Edukacija koju pruža fizioterapeut obuhvaća temeljne preporuke pacijentima od predoperativnog perioda kao pripremu za operativni zahvat te informacije važne za održavanje rezultata operativnog zahvata. U pisanoj i usmenoj edukaciji važno je obuhvatiti sljedeće teme: anatomske strukture uključene u problem, važnost pravilnog držanja, odgovarajuće mehanike tijela, pravilnu ergonomiju kod kuće i na poslu, kućni program vježbanja, sprječavanje budućih ozljeda, načine zadržavanja rezultata i prednosti fizikalne terapije. Zdravstveni djelatnici ne mogu izbjeći edukaciju. Oni educiraju u svakom kontaktu s pacijentom – svakom riječju, akcijom, neverbalnim ponašanjem. Stoga se ovim radom potvrdilo da sveobuhvatna edukacija, usmena i u pisanom obliku, koju izvodi fizioterapeut utječe na bolju upućenost pacijenata o operativnom zahvatu na lumbalnoj kralježnici, kao i na zadovoljstvo pacijenata sveobuhvatnom skrbi koja im je pružena. □

Certifikacija sustava upravljanja kvalitetom – ISO 9001:2015

PRIPREMILI: Ivan Markotić, Tihana Ćurković

Zdravstveno veleučilište u travnju 2016. godine, prigodom obilježavanja svoje 50. godišnjice, svoje je studente, zaposlenike i širu društvenu zajednicu nagradilo i novim velikim iskorakom u osiguranju kvalitete visokog obrazovanja, stjecanjem certifikata ISO 9001:2015. Svjesna situacije u kojoj, uslijed višegodišnjega recesijskog razdoblja u gospodarstvu Republike Hrvatske, dolazi do smanjenja proračunskih izdataka za visoko obrazovanje, a istovremeno se suočavajući sa sve većim zahtjevima studenata i zaposlenika, kao i pritiscima konkurentnih visokoškolskih ustanova u okruženju te rastućim potencijalnim tržištima za naše studente u okviru Europske unije, u skladu sa strateškim razvojnim ciljem osiguranja i razvoja politike kvalitete Veleučilišta integriranim u svakodnevni nastavni i stručni te znanstvenoistraživački rad, Uprava Veleučilišta nastavlja s kontinuiranom praksom unaprjeđenja djelatnosti.

U skladu s navedenom vizijom i željom za podizanjem razine kvalitete pružene usluge te orijentiranošću prema korisniku usluge – studentu, donesena je odluka o uvođenju sustava upravljanja prema normi ISO 9001:2015 i provedbi certifikacijskog audita, u cilju primanja certifikata kvalitete sustava upravljanja. Odluka je objavljena u studenome 2015. godine kako bi svi bili upoznati s namjerom i prema tome se aktivno uključili u ovaj proces.

Prve aktivnosti koje su poduzete bile su analiza Politike kvalitete i pravilnika o sustavu osiguranja kvalitete Zdravstvenog veleučilišta, definiranje sudionika procesa za uvođenje sustava upravljanja, na čelu s dekanom Veleučilišta, te ugovaranje suradnje s Ekonomskim fakultetom i prof. dr. sc. Tončijem Lazibatom povezane s edukacijom i upoznavanjem sudionika sa zahtjevima norme, snimanjem stanja, pregledom

i eventualnom pripremom potrebne dokumentacije te provedbom internog audita i ocjenom poslovanja u domeni upravljanja kvalitetom, prije same provedbe certifikacijskog procesa.

Dana 1. ožujka 2016., na osnovi izvršenog audita, potvrđeno je poznavanje i razumijevanje konteksta kvalitetnog sustava upravljanja, budući da je Uprava poduzela i poduzima niz aktivnosti na poboljšanju i podizanju razine kvalitete usluga te zadovoljstva korisnika. Potvrđen je i stav i opredjeljenje Uprave prema uvođenju sustava upravljanja kvalitetom, i to na temelju objavljenje dokumentacije, informacija i podataka o sustavu kvalitete, dostupnih na mrežnim stranicama Veleučilišta, te provedenih razgovora sa sudionicima procesa.

Nakon izvršenog audita, neovisna certifikacijska kuća Bureau Veritas pristupila je provedbi certifikacijskog audita sustava upravljanja nastavnom i znanstvenoistraživačkom djelatnošću te cjeloživotnim učenjem u području zdravstva, koji je uspješno dovršen tijekom istog mjeseca stjecanjem certifikata ISO 9001:2015.

Stjecanjem certifikata potvrđeno je da ciljevi Veleučilišta proizlaze iz politike kvalitete, akademskog kalendara, plana i rasporeda nastavnih aktivnosti, zahtjeva studenata i polaznika te zahtjeva koje su postavili Upravno vijeće i dekan, pri čemu se vodi računa i o ciljevima pojedinih procesa. Potvrđeno je i da Zdravstveno veleučilište prati europske trendove, u vlastitom okruženju nastoji zadržati položaj vodeće visokoškolske ustanove na području stručnog obrazovanja zdravstvenih radnika te primjenjuje organizacijsku kulturu i strukturu koju je moguće nadopunjavati, mijenjati i prilagođavati novim i većim zahtjevima.

Zadani strateški ciljevi usklađeni su s vizijom i misijom Veleučilišta, godišnji ciljevi donose se u skladu s politikom kvalitete za svaku akademsku godinu, a uspostavljeni su prema razinama obrazovnih procesa i prema rezultatima mjerenja zadovoljstva studenata i ostalih dionika.

Praćenje i mjerenje ostvarenja osigurava obveza provođenja internih audita u planiranim razdobljima, za što su educirani kadrovi. Postupkom provođenja internog audita definirane su odgovornosti za planiranje, provedbu i izvještavanje o nalazima audita te dokumenti i zapisi koji nastaju tijekom audita. Ishodnje ISO certifikata izdvojilo je Zdravstveno veleučilište kao jednu od tri institucije visokog obrazovanja koja je ishodila certifikat u skladu s normom ISO 9001:2015 te potvrdilo usmjerenost na kvalitetu i zadovoljstvo svih sudionika u procesu obrazovanja zdravstvenih djelatnika. □

PLANINSKI USPON LJERKE ARMANO

„Samo, životne se stvari ne uče, one se žive“

Meni se čini da se premalo zdravstvenih radnika bavi bilo kakvom tjelesnom aktivnošću. Vjerojatno je problem u radnom vremenu, jer, ruku na srce, teško je uskladiti rad u smjenama i ovakve aktivnosti koje su uvijek vikendom. Moramo promijeniti postavke u svojim glavama i onda je sve moguće.

RAZGOVARALA: **Ivana Jasić**

Planinarstvo je šire od sportske aktivnosti. Premda u široj javnosti slovi da je to rekreacija, ipak zahtijeva fizičku i psihičku spremnost. Posjećujući razne krajeve, nacionalne parkove i parkove prirode, stroge prirodne rezervate i zaštićene krajolike, ostvaruje se i edukativna funkcija kroz upoznavanja drugih kultura i običaja lokalnog stanovništva. O ljubavi prema planinarenju govori nasmijana Ljerka Armano, mag. med. techn., koja je u Službi za sprječavanje i kontrolu bolničkih infekcija KBC-a Sestre Milosrdnice od studenoga 2015., kada je prestala biti glavna sestra Zavoda za radioterapiju i internističku onkologiju. K tome je i predsjednica Planinarskog društva Naftaplín od 2015. godine. Kroz planinarsku udruhu promiče zdrav način života i primjerom pokazuje kako je salutogeneza vlastiti izbor. Za doprinos u razvoju planinarstva nagrađena je 2014. godine brončanim znakom Hrvatskog planinarskog saveza. Osim

što planinarjenje nije jeftino, vrlo je zahtjevno, a za nekoga tko se intenzivno bavi tim sportom odricanja su brojna, na privatnom planu i u pogledu svakodnevnih obveza. Saznali smo kako sestra Armano uspijeva sve to uskladiti.

Volim izazove i pomicanje vlastitih granica

? *Od kuda interes, znanje i uopće ljubav za planine i kada se javio taj avanturistički duh? Možete li reći da je hobi prerastao u profesiju?*

ARMANO: Djetinjstvo sam provela u okolici Zagreba i u vremenu kada su djeca više bila vani nego u kući. Nekako sam se oduvijek bavila nekim oblikom „kretanja“. Skoro da i ne pamtim doba da se nečim nisam bavila (od atletike, rukometa, jazz dancea, aerobika, salse). Planine i planinarjenje oduvijek su me privlačili. Kada sam prije dosta godina na jednom sindikalnom ⇨

izletu čula dvije gospođe iza mene kako pričaju o izletima, jednostavno sam se okrenula, pružila ruku i predstavila se te rekla da i ja želim planinariti. Tako je sve počelo. Ubrzo nakon toga aktivno se uključila i moja obitelj. Čak i naš pas voli planinariti. Volim iza-zove i pomicanje vlastitih granica, no jasno znam što želim ili ne želim, ili točnije, što mogu, a što ne. Usprkos avanturističkom duhu, ne volim imati, kako se kaže, glavu u torbi. Ovo što radim i način na koji to radim spada u hobi i kao takvo me zadovoljava. Iako, bilo bi super kad te netko pita što radiš odgovoriti: „Planinarim.“ Nema ljepšeg nego raditi ono u čemu uživaš.

Voljela bih vidjeti i uključivanje mladih ljudi

? Kao predsjednica planinarske udruge, ujedno ste vodič i organizator izleta. Planinarsko društvo Naftaplin osnovano je u Zagrebu 1974. godine na inicijativu zaposlenika tvrtke Naftaplin sa sjedištem u Ininoj zgradi u Šubićevoj 29. Što se tamo događa i koji su planovi?

ARMANO: Naftaplin kao radna organizacija već odavno ne postoji (raspalo se u niz drugih organizacija). Ostalo je samo ime i planinarsko društvo. Zahvalni smo INI što nam usprkos tim promjenama ustupa prostor za druženja i sastanke. Nažalost, sva planinarska društva, pa i Naftaplin, imaju isti problem, a to je pomlađi-

vanje članstva. A kada vam je ime povezano s radnom organizacijom, to je onda još veći problem. Danas je stanje u Društvu takvo da više nema radno aktivnog „naftaplinca“. U zlatno doba mogle su se dobiti donacije u vidu npr. plaćenog autobusa za izlete. Zato sada imamo problem jer nas ljudi doživljavaju zatvorenima za „nenaftaplince“. Reklo bi se da svaka medalja ima dvije strane. Voljela bih vidjeti i doživjeti uključivanje mladih ljudi u rad Društva.

? Jeste li, osim vodičkih i planinarskih, uključeni i u alpinističke, speleološke ili markacističke aktivnosti? Čime se možete točno pohvaliti iz svojeg dnevnika „Hrvatske planinarske obilaznice“?

ARMANO: Nisam uključena u navedene aktivnosti jer svaka od njih zahtijeva da joj se potpuno predate. Osim volje i ljubavi, za sve je to potrebno i puno vremena. I novca, naravno. Hrvatsku planinarsku obilaznicu u smislu aktivnog skupljanja žigova započela sam nedavno. Uvijek sam se čudila onim planinarima kojima je bilo jako važno utisnuti pečat u neku od knjižica. Mislila sam da su u najmanju ruku čudaci. Sada na to gledam kao na izazov da obiđem i upoznam područja koja vjerojatno inače ne bih i koja možda smatram manje atraktivnima. Iako moja Obilaznica nije formalno ispunjena, sa sigurnošću mogu reći da ima vrlo malo područja koja nisam obišla, Slavonija je jedno od njih. Jedino što sam željela imati bila je značka i dnevnik Velebitski planinarski put (tzv. Velebitska transverzala). Trasa puta uključuje kontrolne točke od Zavižana na sjeveru pa sve do Paklenice na jugu i dugačka je oko 100 km. To sam u jednom komadu prehodala dva puta: 2008. i 2012. godine.

? Da bi se ostvarile planinarske aktivnosti, jedna je od Vaših važnih aktivnosti informiranje članstva koje provodite na redovnim sastancima svaki utorak u prostorijama Društva i putem mrežne stranice. Koliko tjedno provodite vremena isključivo u planinarskoj aktivnosti?

ARMANO: Svaki dan „odradim“ nešto povezano s planinarskom aktivnošću. Ponekad je to neki komentar ili slika na društvenoj mreži, ali to su uglavnom aktivnosti povezane s pripremom izleta. Da ne spominjem odgovaranje na razne *e-mailove*. Tu su još pripreme za sastanke i društvena događanja kao organiziranje Skupštine, Dana društva, radnih akcija i slično. Naravno da sve to ne radim sama, ali u sve moram biti upućena. ⇨

Homo sedentariususa stvorili smo sami

? *Svaki nas mjesec putem portala ZVU-a aktivno obavještavate o novim izletima i o tome kojim se povodom održavaju. Uvijek nas počastite divnim izrekama, poput zadnje: „Join the race to make the world a better place.“ Evo, iza nas su dva nedavna izleta u sklopu obilježavanja Međunarodnog dana sestrinstva (sjeverni Velebit) i Svjetskog dana zaštite okoliša (južni Velebit). Kako je nastao projekt „Gojzericom protiv stresa“?*

ARMANO: Već sam spomenula da mi je misija pomladiti članstvo. Tako mi je na pamet pala ideja da na Veleučilištu promoviram izlete Naftaplina i na taj način pokušam pridobiti mlade ljude. U ljetu prošle godine bila sam sudionik tečaja za mentore gdje sam vidjela dekana i rekla sama sebi: „Sad ili nikad.“ Ostalo je povijest (šalim se). Neizmjereno sam zahvalna prije svega prof. Raczu koji me prije svega htio saslušati, a zatim što je podržao inicijativu na uistinu hvalevrijedan način. Od ideje do realizacije prošlo je nekoliko mjeseci, i evo nas već na pragu petog izleta. Obišli smo Kalnik, Vojak, Zagradski vrh, bili smo na Psnju, a u pripre-

mi su Premužičeva staza i Nacionalni park Paklenica. Svaki je izlet pomno odabran s obzirom na godišnje doba, zahtjevnost ture, pristupačnost planinarskog doma, kondiciju sudionika i atraktivnost. Nije lako sve uskladiti.

? *Mnogo zdravstvenih djelatnika odlučuje se za planinarenje. Pripisujete li to samo povećanju svijesti o nizu pozitivnih učinaka na zdravlje koje nam pruža tjelesna aktivnost?*

ARMANO: Čini mi se da se premalo zdravstvenih radnika bavi bilo kakvom tjelesnom aktivnošću. Vjerojatno je problem u radnom vremenu, jer, ruku na srce, teško je uskladiti rad u smjenama i ovakve aktivnosti koje su uvijek vikendom. Moramo promijeniti postavke u svojim glavama i onda je sve moguće. Ljudi su svjesni da je to zdravo, ali sve dok sami imaju zdravlje, to ne procesuiraju. Bavljenje tjelesnom aktivnošću osim fizičkog ima jednako vrijedan psihološki i socijalni utjecaj. Globalno gledajući, čini mi se da se ipak dosta mladih ljudi uključuje u razne tjelesne aktivnosti (*fitness*, *treking*, *biciklizam*). Kretanje je urođeno čovjeku, a homo sedentariususa stvorili smo sami.

? Jeste li osvojili koji poznati svjetski vrh? Što se tiče planinarenja kao sporta, jeste li ikada bili nagrađivani za ostvareni uspjeh?

ARMANO: Ne, nisam ja takav planinar. Visokogorci i alpinisti opet su nešto sasvim drugo. To uključuje ekstremizam na koji nisam spremna. Ako je Triglav poznati svjetski vrh, onda jesam. Ima tu još alpskih vrhova, kao i vrhova drugih susjednih država. Hrvatska ima toliko lijepih vrhova da ih smatram dovoljno svjetskima. Kad smo kod priznanja, osim priznanja HPS-a koje sam dobila 2014. godine, odlikovana sam 2010. godine Srebrnim znakom s vijencem, priznanjem koje daje Planinarski savez Zagreba za dugogodišnji zaslužni društveni rad i razvijanje planinarstva. Planinarenje nije sport u klasičnom smislu riječi jer u planinarstvu nema natjecanja. Ne dobijete neku posebnu nagradu ako ste se popeli na neki vrh. To je samo po sebi nagrada. Posebno ako sve prođe bez problema. Hrvatski olimpijski odbor planinarenje vodi kao sport, to je zbog toga što je sportsko penjanje kao disciplina pod okriljem Hrvatskoga planinarskog saveza kao krovne organizacije.

Moja je obitelj ključna – u svemu!

? Po statutu planinarskog društva Naftaplin, predsjednik društva ima niz zadaća i obveza. Tko Vas podupire u daljnjim namjerama i sudjeluje li u zadaćama planinarskog društva s Vama netko iz Vaše obitelji?

ARMANO: Da, dobro ste to rekli. Prije svega, iza mene stoji cijela moja obitelj (suprug Damir te kćeri Aneta i Andrea) koja je ključna u svemu tome. Sama to nikako ne bih mogla realizirati. Kada su mi u Društvu

predložili da se kandidiram za predsjednicu, prvo sam im rekla da se moram savjetovati s obitelji. U stvari su oni odlučili, a ne ja. Osim obitelji, važno je da vas podupiru ljudi koji su vas izabrali i na koje se također možete osloniti.

? Imate li neke neostvarene želje? Koliko je na Vašu ličnost utjecalo provođenje vremena u planinama? Vidite li se, konkretno, dugoročno u budućnosti i dalje kao „penjačica“?

ARMANO: Što je čovjek bez želja? A tek žena? Meni ne bi ni zlatna ribica pomogla. Ako nemate želja, ne možete ih niti ostvariti. Tako da su želje i snovi pokretači novih izazova. U planini malo očvrstnete, ojačate samopouzdanje, osnažite zajedništvo, shvatite da postoje i veće stvari od vas samih. Luksuz na koji smo navikli i stvari koje u dolini uzimamo zdravo za gotovo u visinama nam uopće nisu potrebne. Možete i bez struje i bez tuša. I naravno da mi je želja da i dalje planinarim i da se penjem na nove vrhove. Nadam se da me u skoroj budućnosti ništa neće omesti što bi zaustavilo moje planove. Na redu su iznimno zahtjevni osigurani putovi ili popularnije – „ferate“. ⇔

❓ Jeste li zadovoljni statusom planinarstva u našoj državi?

ARMANO: Najlakše je sve kritizirati, ali da bi moglo biti bolje, naravno da bi. Sama činjenica da je Hrvatsko planinarsko društvo osnovano 1874. godine i da smo bili deveti narod na svijetu koji je imao svoje planinarsko društvo govori o iznimnom stanju svijesti toga doba. Brojke danas sigurno nam ne idu u prilog. Jednostavno se ta svijest negdje kod nas pogubila dok su je drugi narodi itekako razvijali i utisnuli je u gen. Premalo je inicijative, malo je onih koji se žele boriti s vjetrojčama, slaba je i promidžba među malima i mladima. Imamo domove za koje nemamo novca. S druge strane, naše alpinističke ekspedicije bilježe uspjehe, kao i naši speleolozi. O Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja ne treba niti govoriti – jedinstveni su i neponovljivi. Hoću reći da ništa nije tako loše ni tako dobro kako to možda pojedinac doživljava na osobnoj razini.

❓ Imate li uskoro kakvu zanimljivu destinaciju u kalendaru, o čemu je riječ i što očekujete?

ARMANO: Kalendar je pun različitih aktivnosti i jedva sve mogu upamtiti. Ono je što mi predstoji za manje od mjesec dana prehodati „Premužičku“ u jednom danu. To je trasa koja ide od Zavižana do Baških oštarija i dugačka je oko 50 kilometara. Nadam se da će noge izdržati i da neću morati tražiti pomoć Gorske službe spašavanja.

„Carica sam dana“

❓ Koji je Vaš životni moto, osim onoga koji smo pronašli na Vašoj društvenoj mreži – „Ništa nije vrijednije od ovoga dana“?

ARMANO: Sve što mi pada na pamet svodi se na sadašnji trenutak. Volim uhvatiti dan, ali meni je najdraža moja pozdravna poruka na mobitelu: Carica sam dana.

❓ U svojem seminaru „Gojzericom protiv stresa“ navodite: „Svatko zna hodati. Planinariti možemo kada želimo te na taj način sami raspoložemo svojim vremenom. Uz to, planinarenje je pravi melem za dušu.“ Možete li drugima iz osobnog iskustva poručiti što sve čini planinara?

ARMANO: Prvo morate odlučiti, a zatim morate krenuti.

Planinarenje djeluje na socijalnu sferu života

Ljerka Armano, mag. med. techn. intenzivno se usavršava kako na profesionalnom tako i na osobnom planu kao aktivni sudionik. Rad sa studentima kroz mentorstvo na Zdravstvenom veleučilištu osobito je motivira i potiče u daljnjem radu. Iskustva je stekla interakcijom sa studentima i od neprocjenjive su joj važnosti. Sudjelovala je kao *study nurse* na kliničkim istraživanjima tri godine. Bila je i gošća predavačica djeci u osnovnoj školi. Članica je sestrijskih strukovnih organizacija, a sudjelovala je i u osnivanju Udruge medicinskih sestara i tehničara neurokirurgije hrvatske, gdje je bila u osnivačkom odboru. Radovi sa stručnih predavanja objavljeni su u knjigama sažetaka, a publicirala je radove i u Sestrijskom glasniku, Hrvatskom časopisu za javno zdravstvo i Shocku. Planinarenje pozitivno djeluje na rad srca i krvotoka te pospješuje transport i opskrbljenost krvi kisikom. Potiče imunološki sustav, prvenstveno sposobnost organizma da se obrani od različitih infektivnih bolesti. Osim boravka na zraku u predivnoj prirodi, planinarenje pozitivno djeluje na socijalnu sferu života, omogućuje nova poznanstva i na samom kraju ono nama najljepše – sklapanje prijateljstava.

Planinarsko iskustvo i vještina stječu se godinama i uvijek možete naučiti nešto novo. Svaka situacija daje novu poruku. U početku je najbolje krenuti na lakše i bliže izlete, po mogućnosti u organizaciji nekog planinarskog društva. Samostalan odlazak u planine ne preporučuje se ni iskusnim planinarima. Jednako je tako opasno precijeniti svoje fizičke i psihičke sposobnosti, jer se vrlo lako možemo dovesti u opasnost. Što se tiče opreme, za početak su dovoljni ruksak i gojzerice, dok se ostala oprema polako prikuplja kako zrijemo u planinara. Kada odlučite da je planinarenje ono što stvarno želite, svakako bih preporučila pohađanje opće planinarske škole, gdje možete steći odgovarajuća znanja (teorija) i vještine (praksa). To je baza za daljnje planinarsko školovanje.

❓ Vaše ogromno iskustvo, znanje i volja ima i svoju poruku.

ARMANO: Učite i cijeli život radite na sebi. Zahvalite Bogu što smo svi različiti. Budite sretni i smijte se. Mogla bih nabrajati toliko da ne bi stalo u ovaj broj. Samo, životne se stvari ne uče, one se žive. □

RAZGOVOR: ANA-MARIJA LADIŠ,
DOSADAŠNJA PREDSEDNICA STUDENTSKOG ZBORA
ZDRAVSTVENOG VELEUČILIŠTA

Važno je aktivno uključivanja studenata u društvo

Studentima je kroz djelovanje u Studentskom zboru omogućena suradnja s različitim ustanovama, organizacijama, udrugama i sl. gdje mogu stjecati i usavršavati svoja znanja i vještine.

Kada radite srcem, ne postoji vrijeme, ne postoje prepreke koje nećete nadići, jedino je što vidite ispred sebe cilj. Ponekad to nije nimalo lagano, jer je potrebno vrlo vješto usklađivati sve profesionalne obveze, kao i privatni život. Veliki oslonac u svemu uvijek sam pronašla u vjeri u Boga i neiscrpnju ljubavi svoje obitelji i prijatelja.

RAZGOVORALA: **Valentina Matić**

Ana-Marija Ladiš rođena je 9. ožujka 1988. godine u Zagrebu. Zdravstveno veleučilište, stručni studij sanitarnog inženjerstva, upisala je 2011. godine. U listopadu 2011. godine izabrana je za predstavnicu prve godine studija sanitarnog inženjerstva, a 18. travnja 2012. godine za predsjednicu Studentskog zbora Zdravstvenog veleučilišta u mandatnom razdoblju od dvije godine, kada započinje s volonterskim radom na dobrobit svih studenata Zdravstvenog veleučilišta. Također, osnivanjem Vijeća studenata veleučilišta i visokih škola Republike Hrvatske, 21. studenog 2012. izabrana je za voditeljicu

Sekcije za državna veleučilišta i visoke škole Republike Hrvatske. U njezinu radu najveća su joj podrška bili kolegice i kolege, studenti Zdravstvenog veleučilišta, a također su joj snažnu podršku pružali Uprava, Odjel za studente i sve službe Zdravstvenog veleučilišta. Svaki je početak jedna nova stranica u životu koju imate privilegiju ispisati svojom slobodnom voljom, tako je Ana-Marija svojim entuzijazmom, volonterskim duhom i snažnom željom za zastupanjem studenata u sustavu visokog obrazovanja, razvijanjem i poboljšanjem studentskog standarda, uključivanjem studenata kroz različite projekte, aktivnosti i akcije, naravno, ponosno predstavljala Zdravstveno veleučilište kao kvalitetnu ➔

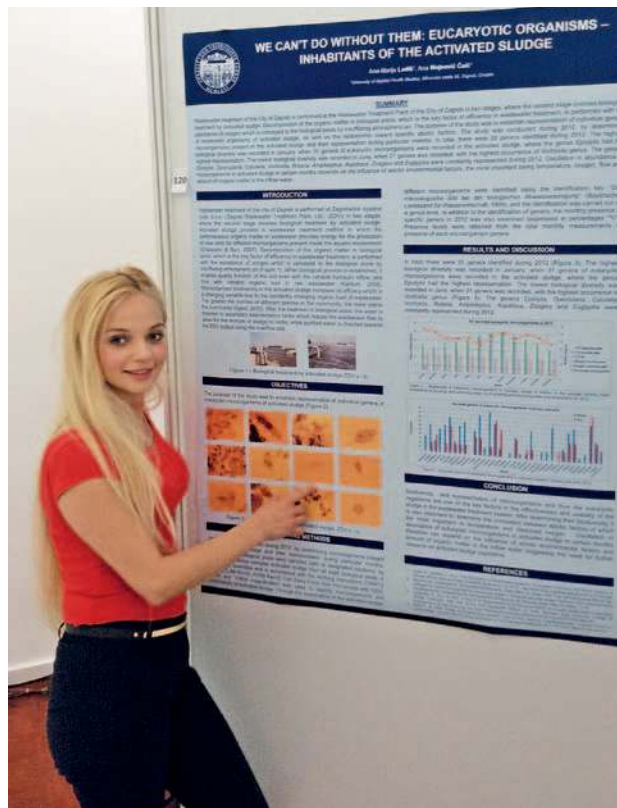

visokoškolsku ustanovu s dugogodišnjim iskustvom školovanja zdravstvenih profesionalaca. Studenti su prepoznali njezinu želju za nastavkom zajedničkog rada i stvaranja te su je ponovno izabrali u drugom mandatom razdoblju 30. listopada 2014. godine. Od 2012. do 2016. sa studentima Zdravstvenog veleučilišta provedeno je više od 80 različitih aktivnosti i akcija, od kojih s ponosom izdvaja dodjeljivanje prestižne međunarodne titule Eko-škole i Zelene zastave Zdravstvenom veleučilištu kao prvoj visokoškolskoj ustanovi u Republici Hrvatskoj, Priznanje Sveučilišta u Zagrebu Zdravstvenom veleučilištu na Smotri Sveučilišta u Zagrebu za najuspješnije predstavljanje izvan sastavnica Sveučilišta, uključivanje Zdravstvenog veleučilišta u međunarodni projekt Europske unije pod nazivom „Eat Responsibly“, odnosno „Mi jedemo odgovorno“ kao jedine visokoškolske ustanove u Republici Hrvatskoj.

Uspjeh je rad sa srcem

Prema procjenama studenata te djelatnika ZVU-a, uspješno si i s velikim pomacima bila dugogodišnja predsjednica. Koje si savjete dala svojoj „nasljednici“?

Tajna dugogodišnjeg uspjeha vodstva ne postoji, jednostavno sam, kako se kaže, radila „sa srcem“, u potpunosti se posvetila vođenju Studentskog zbora na dobrobit studenata. Kada radite srcem, ne postoji vrijeme, ne postoje prepreke koje nećete nadići, jedino je što vidite ispred sebe cilj. Ponekad to nije nimalo lagano, jer je potrebno vrlo vješto usklađivati sve profesionalne obveze, kao i privatni život. Veliki oslonac u svemu uvijek sam pronašla u vjeri u Boga i neiscrpnoj ljubavi svoje obitelji i prijatelja.

Kolegici koja nastavlja vođenje Studentskog zbora i, kako kažeš, „nasljeđuje“ velike uspjehe Studentskog zbora, dala sam savjet: „Uvijek neka ti na prvom mjestu bude čovjek, kao pojedinac i student.“

Volonterski i humanitaran rad

Koje si promjene uočila od početka svojeg mandata pa do danas?

Uočila sam kako smo više prepoznati između drugih visokoškolskih ustanova diljem Hrvatske, a u posljednje vrijeme i Europe, kako je volonterski i humanitaran rad itekako cijenjen, time su naši studenti još više prepoznati kao vrhunski profesionalci i vrijedni volonteri koji su uvijek tu za svoje sugrađane. Također, uočila sam kako se mijenja i svijest studenata, sve više i više otkrivaju veliku dobrobit sudjelovanja u radu Studentskog zbora, volonterskog i humanitarnog rada, što je vidljivo u njihovu kako profesionalnom tako i privatnom životu. Proširili smo svoje vidike, studenti su počeli aktivno sudjelovati u programu Erasmus, u programima prevencije i edukacije i još mnogo toga. Mislim da ovog trenutka nismo ni svjesni, ali s godinama će rezultati predanog rada reći više od riječi.

Suradnja s različitim ustanovama

? Koja je uloga Studentskog zbora općenito i na koji način pomaže studentima?

Studentski zbor predstavničko je tijelo koje štiti interese studenata, sudjeluje u odlučivanju u tijelima visokog učilišta i zastupa studente u sustavu visokoškolskog obrazovanja. Uloga je Studentskoga zbora zastupati i promicati prava studenata u svim tijelima Zdravstvenog veleučilišta, u kontaktima s Ministarstvom obrazovanja, znanosti i sporta RH te u ostalim tijelima gdje se raspravlja o studentima. Studentski je zbor nepolitička i nestranačka organizacija te je u svojem djelovanju potpuno samostalan te legalno i legitimno zastupa interese studenata na svim razinama. Studentima je kroz djelovanje u Studentskom zboru omogućena suradnja s različitim ustanovama, organizacijama, udrugama i sl. gdje mogu stjecati i usavršavati svoja znanja i vještine. Isto tako studenti imaju mogućnost aktivnog sudjelovanja na raznim konferencijama, kongresima, seminarima i edukacijama.

? Kolika je važnost aktivnog uključivanja studenata u društvo? Što student dobiva uključivanjem, a što društvo?

Iznimno je važno aktivno uključivanja studenata u društvo, time studenti stječu nove vještine i vrijedna iskustva koja će im uvelike biti korisna u daljnjem profesionalnom životu. S druge strane, društvo u isto vrijeme može vidjeti širinu znanja naših studenata i važnu ulogu zdravstvenih profesionalaca. Upravo na taj način možemo educirati i poticati društvo na pozitivne promijene u cilju daljnjeg razvitka i napretka.

Pokazati primjerom i radom

? Kako studente potaknuti i koliko su zapravo zainteresirani? Gdje su glavni problemi?

Studenti su vrlo zainteresirani ako vide smisao u tome što radimo. Poticati druge, naravno, nije nimalo lak zadatak, smatram da je ponajprije važno svojim primjerom i radom pokazati važnost aktivnog uključivanja studenata u društvo, a pod time mislim da nositelj odnosno voditelj određene aktivnosti mora najviše raditi i podnijeti najveći „teret“. Kroz iskustvo u ove četiri godine itekako sam se uvjerila da je to najbolji način. Glavni je problem za mene uvijek bilo vrijeme i mogućnost usklađivanja rasporeda s kolegama. □

Misija i vizija Studentskog zbora Zdravstvenog veleučilišta

✍ PRIPREMILA: Ivana Jasić

Studentski zbor nepolitička je i nestranačka organizacija te je u svojem djelovanju potpuno samostalan. Kako navode na društvenim mrežama (koje je među ostalim moguće pratiti putem stranice na Facebooku), svaki student prilikom upisa na studij postaje članom Studentskog zbora. Studenti unutar svakog pojedinog smjera biraju predstavnika godine koji čine Skupštinu Studentskog zbora, iz koje se biraju stručna tijela Studentskog zbora. Za ulogu same organizacije navode sljedeće: Štiti prava i promiče interese studenata na razini visokog učilišta i države. Omogućuje sudjelovanje studenata u tijelima uprave Zdravstvenog veleučilišta. Potiče razvoj studentskih programa na području visoke naobrazbe. Brine o socijalno-ekonomskom položaju studenata. Zalaže se za poboljšanje položaja studenata.

Naime, na izornoj sjednici koja je održana 11. svibnja 2016. Skupština Studentskog zbora izabrala je novo Predsjedništvo Studentskog zbora Zdravstvenog veleučilišta. Dora Miketek, studentica treće godine fizioterapije, izabrana je na dužnost predsjednice Studentskog zbora. Alen Đuroković student je prve godine radne terapije i zauzima svoje mjesto zamjenika predsjednice Studentskog zbora. Josipa Kubica Oračić studentica je prve godine sestrištva i ima ulogu tajnice Studentskog zbora. Te na kraju, student treće godine fizioterapije i opunomoćenik Studentskog zbora čija je uloga promicanje i zaštita studentskih prava, Robi Matošević, u ulozi je pravobranitelja.

Uz protekle volonterske događaje koji su obilježeni u svibnju, zahvaljujući predanosti članova Studentskog zbora studenti su mogli biti viđeni 25. svibnja na obilježavanju Međunarodnog dana multiple skleroze, u organizaciji Udruge oboljelih „MS tim Hrvatska“. Održana je druga hrvatska verzija MS walka „Hodaj za MS – za sve one koji ne mogu“ na zagrebačkom Bundeku. Partneri u akciji bili su im Bubamara i Udruga za pomoć osobama s invaliditetom. Naši volonteri ZVU-a uspjeli su senzibilizirati javnost za osnovnu bolest čijoj je sustavnoj bolesti potrebno pronaći pravi lijek.

Prije MS walka bilježimo cjelokupnu angažiranost naših studenata i 22. svibnja na humanitarnoj utrci „Trčimo za dijete 31 – Tvojih 5 za njihov svijet“ u organizaciji Marijinih obroka i Hrvatske udruge mladih. Cilj je utrke i same organizacije Marijini obroci, koja je međunarodni projekt, prikupljanje donacija kako bi se djeci najsiromašnijih zemalja u svijetu osigurao barem jedan topli obrok u školi kroz cijelu godinu. Marijini obroci Hrvatske, zahvaljujući svojim donatorima i podupirateljima, imaju ⇨

otvorenih deset školskih kuhinja – četiri u Malaviju, jednu u Ekvadoru, dvije u Liberiji i tri u Beninu.

Ove smo godine s rekordnim brojem volontera podržali i Festival jednakih mogućnosti „F = M“ koji se održao na glavnom zagrebačkom trgu od 17. do 19. svibnja. Sada održavamo tradiciju sudjelovanja već petu godinu zaredom. Festival predstavlja osobe s invaliditetom koje s drugim umjetnicima nastupaju u glazbeno-scenskom i likovnom programu te edukacijsko-rekreacijskim igrama. Brojevi računa za donacije za navedene dobrotvorne udruge moguće je preuzeti na mrežnim stranicama pod odgovarajućim naslovima.

DORA MIKETEK (predsjednica SZ-a)

Osmijeh na licu ono je što me pokreće. Još kao dijete shvatila sam da igranje bez društva nije zabavno, zato je važno biti njegov član. Strast za pomaganjem drugima oduvijek je bila prominentni aspekt mojeg karaktera, stoga nije čudno što sam svoj razvoj potražila u zdravstvenoj profesiji. Kao fizioterapeut imam priliku promijeniti nečiji život kako bi se vratio svojoj ulozi u društvu, a brojna volonterska i humanitarna djelovanja uzastopno su mi potvrđivala moju motivaciju – želju da svatko ima razloga za osmijeh, zaslužnost za to najveća mi je nagrada. Studentica sam treće godine fizioterapije i svoje članstvo u Studentskom zboru započela sam na prvoj godini studija. Kroz tri godine dobro sam izoštrila vještine koje sam imala i svakako tom opusu nadodala nova iskustva i kompetencije. Od početka studiranja smatram kako je važan visoki studentski standard, što se trudim osigurati studentima na Zdravstvenom veleučilištu. Studentski je zbor predstavničko tijelo studenata i njihovih prava, a time od najveće važnosti samim studentima. Kao predsjednica naših studenata, mojih kolega, želim da svaki student Zdravstvenog veleučilišta ima razloga za osmijeh. Vjerujem da ću uz pomoć članova Predsjedništva i Skupštine Studentskog zbora prenijeti entuzijazam ostalim studentima za rast i razvoj našeg Studentskog zbora kako

bi imali najvišu moguću kvalitetu studiranja. Želim pomoći studentima u njihovu studiranju, ali i izvannastavnim aktivnostima. U budućnosti vidim Studentski zbor zasukanih rukava s pregršt aktivnosti, radionica, sudjelovanja, gostovanja, edukacija, projekata, suradnji, sporta, zabave... – možemo reći, aktivnog djelovanja u društvu. O ambiciji novoizabranog sastava Predsjedništva progovorit ću kroz citat Michaela Jordana, jednog od najvećih sportaša povijesti koji je za sobom ostavio niz zadivljujućih rezultata kakve se i mi nadamo ostvariti: „Nikad ne reci nikad, jer granice su, kao i strahovi, često samo iluzije.“

ALEN ĐUROKOVIĆ (zamjenik predsjednice SZ-a)

Student sam prve godine radne terapije, a upisao sam ovaj studij sa željom za edukacijom u smjeru rehabilitacije. Kao srednjoškolac u Medicinskoj školi na vježbovnoj sam nastavi viđao radne terapeute u mnogim čarima njihova zanimanja, što me je privuklo baš toj grani zdravstvene djelatnosti. U Skupštini Studentskog zbora našao sam se već prvog dana upoznavanja Zdravstvenog veleučilišta i studentskog smjera. Naime, imao sam čast da me kolege izaberu kao predstavnika godine, pruživši mi time veliko povjerenje, koje sam cijele ove akademske godine nastojao opravdati. To povjerenje mojih kolega bilo je samo pokrenuti kotačić u mojem shvaćanju studentskog zajedništva i same funkcije Studentskog zbora. Svi se mi želimo što bolje ostvariti u društvu, a upravo nam zajedništvo osigurava radost i sigurnost. Kao punopravni članovi zdravstvene struke, svi bismo se trebali osjećati pozvanima u međusobnu interakciju za korist društva. Prvenstveno za korist našega, fakultetskog društva, kako bismo mogli okrenuti svoj pogled društvu u cjelini: potrebitima, mladima i starima, onima koji vape za pomoći i onima koji to ne mogu ili ne znaju. Kako bismo bili pripremljeni za taj svijet, sad nam je potrebna društvena djelatnost, potrebne su nam radionice, predavanja i seminari o tome kako postati bolji u svojoj struci. Potrebno nam je to znanje, i naravno, vještine koje ćemo steći samim djelovanjem.

Studentski će zbor stajati na raspolaganju svim idejama, svim planovima o napredovanju, svim snovima koji su ostali neostvareni, a nužno ih je realizirati. Također, želim težiti boljem studiranju, povezanosti s kolektivom i ostalim granama zdravstva i boljoj sigurnosti studenata u njihovim nastojanjima. Da, sve ostaje na nama, na studentima koji se ne boje uključiti u studentsku zajednicu kako bi se usavršili i razvili svoje vještine. Jer kako kažu, uvijek može bolje.

JOSIPA KUBICA ORAČIĆ (tajnica SZ-a)

Studentica sam prve godine sestrinstva te mi je želja oduvijek bila biti medicinska sestra. Cilj mi je pomagati potrebitima i biti uvijek uz njih, u strahu, nemoći, teškim, ali i u onim sretnim trenucima. Kroz srednju medicinsku školu odlučila sam da želim studirati sestrinstvo i unaprijediti svoje znanje i kompetencije te se zalagati za unaprjeđenje zdravstva te samim time i sestrinstva kao samostalne profesije.

Zahvaljujući mojim kolegama s godine i njihovom podrškom postala sam predstavnica prve godine sestrinstva i nakon toga sam ušla u Studentski zbor. Tijekom prve godine studija shvatila sam koliko je važno biti predstavnicom te koliko je važna suradnja nas studenata sa svih godina i smjerova te koliko važnu ima ulogu Studentski zbor koji nas sve upoznaje i povezuje. Kao budući zdravstveni radnici važno je da svi zajedno sudjelujemo u promociji fakulteta, da zajedno sudjelujemo u humanitarnim akcijama, radionicama, edukacijama, raznim projektima i kongresima povezanim sa zdravstvenom strukom te da se međusobno bolje upoznamo, surađujemo te zajedno radimo kao cjelina, a to nam sve omogućuje Studentski zbor.

Želja je Studentskog zbora da uključi sve studente Zdravstvenog veleučilišta u suradnju i sudjelovanje u raznim aktivnostima koje provodimo i koje ćemo provoditi. Želimo potaknuti studente da sve svoje vizije, želje, ideje, ambicije i zamisli ne zataškavaju, nego da ih slobodno pokažu i podjele sa Studentskim zborom te da zajedničkim snagama te vizije i ostvarimo. Predsjedništvo Studentskog zbora uvijek je na raspolaganju svim studentima te smo uvijek spremni na razgovor, razmjenu ideja i bilo kakvu pomoć te se radujemo suradnji i provedbi svih aktivnosti.

ROBI MATOŠEVIĆ (studentski pravobranitelj)

Oduvijek sam volio sport i kao netko tko je u životu strastven prema svim vrstama sportova, izrazito sam svjestan uloge sigurnosti i prevencije u sportu, kao i u životu. Ono što me pokrenulo da se opredijelim za fizioterapiju (trenutačno sam na trećoj godini studija) osobno je iskustvo sa sportskom ozljedom kroz čije sam liječenje došao u direktan kontakt sa svijetom fizioterapije te načinom na koji ona mijenja živote ljudi te ih vraća u samostalnost. Smatram da je važnost fizioterapije upravo u tome što se ne bazira samo na jednom, već kroz raznolika područja pomaže u ljudskom napretku. Dobar fizioterapeut, osim što mora jako dobro poznavati svoju struku, mora biti i dobar psiholog, jer s pacijentima i sportašima provodi najviše vremena od svih zdravstvenih djelatnika i članova tima. Područje koje me osobito zanima jest ortopedija jer sam s tom granom imao osobnih doticaja te uvijek samo pozitivna iskustva.

S obzirom na to da sam svakodnevno posvećen svojoj struci, ulazak u Studentski zbor činio se kao logičan potez. Uz svoju ljubav prema sportu, smatram se iznimno razumnom i pravednom osobom te je uloga studentskog pravobranitelja nešto na što sam jako ponosan u ovom dijelu svojega školovanja. Želim da svi studenti dijele isti interes prema svojem odabiru studija na našem fakultetu te im pritom Studentski zbor stoji na raspolaganju za sva pitanja, pomoć i nedoumice. Moj je osnovni cilj da studentima boravak na studiju bude pozitivno i motivirajuće iskustvo te da iz njega što više izvuku za daljnji život i bavljenje poslom koji vole. Vjerujem da u svakom studentu i osobi postoji potencijal i zadaćom Studentskog zbora smatram upravo to da svaki pojedinac taj potencijal maksimalno iskoristi. U životu ne podnosim nepravdu i smatram da je tu uloga studentskog pravobranitelja za mene idealna. Svim ću se silama truditi da studenti imaju jednaka prava, da ne postoje „jednakiji“ među jednakima i da se izbore za svoja prava. Studentski zbor na raspolaganju je svim kako redovnim tako i izvanrednim studentima Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu. Kroz razne akcije, volontiranja, stručne seminare i edukacije te pregršt drugih planova Studentskog zbora, nadam se da ćemo osigurati ugodan i uspješan boravak na studiju sadašnjim studentima i generacijama koje tek dolaze. □

„MEDVJEĐI“ TRENINZI LUKE RUŽIČA

Hokej mu je život, a studij „ljubav“

Svidjelo nam se to što je hokej dinamičan sport i eto nas već 15 godina u njemu. Hokej je jedan od najtežih sportova i zahtjevan je jer iziskuje puno truda, napora, znoja i vremena, kako bi se reklo, krv, znoj i suze.

Hokej je djelovao na mene, kao i na moju ličnost i izgradio me kao osobu. Uz kućni odgoj, mogu reći da me i sport odgojio. Momčad je velika obitelj. Najljepše su uspomene one sa samih putovanja, priprema, druženja, utakmica, pobjeda, golova, mogao bi o tome puno pričati.

RAZGOVARALA: Ivana Jasić

Talentirani dvadesetdvođodišnji Zagrepčanin Luka Ružič završio je III. gimnaziju, popularno zvanu Kušlanova. Studij radne terapije (na kojoj je trenutno treća godina) upisao je sasvim slučajno, jer nije uspio upasti na željeni smjer fizioterapije. Kao većina njegovih kolega, nije znao što njegov smjer zapravo znači, no ubrzo nije nimalo žalio zbog studija koji je upisao i sada ga ne bi ni za što mijenjao. Kao dobre strane na Zdravstvenom veleučilištu navodi neizostavno obrazovanje i stručnost, što je vrlo važno svim zdravstvenim djelatnicima te razne kompetencije, poput socijalnih, i mogućnosti provođenja rada na sebi.

„Super mi je što nam se omogućuje volontiranje, koje toplo preporučujem i smatram da bi se možda trebalo uvesti barem kao izborni kolegij na svim smjerovima. Osim obrazovanja i ostalih navedenih dobrih strana faksa, naveo bih još neke, a to su više one vezane uz socijalni život; partiji ZVU-a koji se često organiziraju i razni izleti. Ono što bih volio promijeniti na fakso tiče se više mojega smjera; da se uvedu kolokviji, jer bi studenti više učili i radili tijekom godine nego pred

same ispitne rokove, to govorim i na svojem primjeru, zatim bih uveo i obvezna predavanja“, navodi Ružič.

Cijeli život u sportu

Uz studiranje i obrazovanje, cijeli svoj život bavi se i sportom. Prvi sport kojim se počeo baviti bio je nanbudo, nije trajalo dugo, otprilike dvije godine, a zatim je uslijedio hokej. Trenira hokej na ledu (KHL Medveščak) i *inline* hokej (IHK Kuna). Hokejom na ledu bavi se 15 godina, a *inline* hokej trenira otprilike šest godina. Godinama ulaže trud i napor kako bi ostvario svoju životnu želju i postao jedan od nezamjenjivih hokejaša današnjice. Put do vrha težak je i trnovit, ali najvažnije je ustrajati u onome o čemu maštamo, pružajući svoj maksimum. *Inline* hokej hokejaški je sport sličan hokeju na koturaljkama. Razlika je u tome da se u *inline* hokeju lopta udara u pak (nema dodira igrača), dok se u hokeju na koturaljkama udara u palicu i blokira tijelom. Također se upotrebljavaju *inline* koturaljke. Tim se sastoji od četiri igrača u polju i jednog vratara. Hokej je jedan od izrazito skupih sportova gdje je sponzorstvo najvažnija stavka u uspjehu. Za nas, u nastavku, Luka govori o svojem dosadašnjem uspjehu.

Tri svjetska prvenstva, 40 medalja i jedan pehar

Interes i ljubav za hokej javlja se prvo imitacijom mlađeg brata Ivana, gdje na prvi hokejaški trening u Medveščak odlaze zajedno. Uz podršku i podupiranje obitelji, Luka je danas odličan hokejaš Medveščaka, a i njegov je brat na poziciji golmana. Prijatelji su oduševljeni njihovim dugogodišnjim izborom impresivnog sporta, a tek manjina smatra ovaj sport grubim. „Svidjelo nam se to što je hokej dinamičan sport i eto

nas već 15 godina u njemu. Hokej je jedan od najtežih sportova i zahtjevan je jer iziskuje puno truda, napora, znoja i vremena, kako bi se reklo, krv, znoj i suze.“

Posvećen je hokeju i nastoji da svake godine sve više napreduje. U početku su treninzi bili pet do šest puta na tjedan, a ove je godine smanjeno na tri puta tjedno. Zbog određenih promjena, treninzi se već sljedeće godine vraćaju, nasreću, starom rasporedu. Kao primjer navodi ovogodišnje priključenje Državnom prvenstvu Slovenije uz dva kluba iz Hrvatske (Zagreb i Mladost) te jedan klub iz Srbije (Crvena zvezda).

Ima vremena uz dobru organizaciju

Uz dobru organizaciju vremena sve stigne organizirati, uz treninge *inline* hokeja, počinje odlaziti u teretanu, uglavnom iz zdravstvenih razloga. Naime, ove je godine propustio veći dio sezone zbog oporavka od ozljede ramena te oporavka nakon operacije koja je izvršena prije gotovo godinu dana. Jačanje ramenog obruča omogućit će mu nesmetane i uspješne treninge.

„S klubom sam bio na puno turnira i, kako bi se reklo, *vidio svijeta*. Puno sam putovao i mogao bi reći da sam bio dosta odsutan od kuće. Bio sam na tri svjetska prvenstva, i to u Nizozemskoj, Ukrajini i Mađarskoj. Prošao sam sve mlađe selekcije reprezentacije (do 18. i do 20. godine). Prije dvije godine igrao sam u juniorima za austrijsku ligu (do 20. godine) zvanu EBYSL (Erste Bank Young Stars League) i mogu reći samo da mi je vrlo drago što sam igrao za nju.“

Mnogo medalja našlo se u Lukinim rukama. Kako bi se postigli svi ovi rezultati na nivou, potrebno je mnogo truda, govori nam ovaj mladi i ambiciozni hokejaš. Njegov dan počinje vrlo rano i prođe, kako kaže, iscrpljujuće. Uz osvojenih neponovljivih 40 medalja, posebno je ponosan na sezonu 2013./2014. koju je priveo kraju u juniorima kao kapetan i osvojio pehar na prvenstvu. To je, po njegovu mišljenju, najveći uspjeh njegove sportske karijere. Luka igra na poziciji centra (postoje još lijevo i desno

krilo, lijevi i desni bek te golman). Ovo nije samo muški sport, naprotiv, u Hrvatskoj postoje dva ženska kluba gdje i cure postižu zavidne rezultate kako na domaćoj tako i međunarodnoj sceni. „Budući da je dijabetes tipa 1 kod mladih u zadnje vrijeme jako zastupljen, smatram da bi trebalo inspirirati druge da se bave tjelesnom aktivnošću, ne mora to biti profesionalno, barem rekreativno, i potrebno je svakako paziti na pravilnu prehranu.“

Svi su problemi isključeni izlaskom na led

Jedna mu je od neostvarenih želja bila da zaigra u NHL-u kao najjačoj ligi svijeta, što je želja gotovo svih hokejaša. Sada to pripisuje samo neiskustvu iz razloga obilaska ostalih reprezentacija kao što su Ukrajina, Kazahstan, Poljska, UK, Italija i mnoge druge koje jednostavno imaju više treninga, leda i više se ulaže u sport. Dobivanje stalnih pohvala na račun njihova igranja iz ostalih zemalja vrlo je ohrabrujuće, s obzirom na to da su osigurani tek minimalni uvjeti na njihovu terenu u Hrvatskoj. Luka taj dio ipak pripisuje intelektualnoj razini hrvatske nacije i karakterizira mlade kao vrlo talentirane.

„Hokej je djelovao na mene, kao i na moju ličnost i izgradio me kao osobu. Uz kućni odgoj, mogu reći da me i sport odgojio. Momčad je velika obitelj. Najljepše su uspomene one sa samih putovanja, priprema, druženja, utakmica, pobjeda, golova, mogao bi o tome puno pričati. Ali mogu spomenuti svoju najdražu utakmicu, gdje smo na Zagrebačkom velesajmu pobijedili najjaču momčad lige (EBYSL) Albu Volan iz Mađarske, koja je te godine i osvojila prvenstvo, 5 : 4 na produžetke. Na toj sam tekmi zabio dva gola i imao asistenciju za pobjedu.“

Beskonačno duga tema definitivno bi bila ona o hokejaškoj skupocjenoj opremi. Bez suspenzora, štitnika za noge, laktobrana, plastrona, hlača, štucni, dresa, kacige, palice, para klizaljki te ostaloga ne bi bilo moguće izvesti jedan kvalitetni borbeni trening, a još manje igru. No daleko je drugačija i znatno teža ona koju golman ima na sebi. Za sudjelovanje u hokeju treba ponajprije biti timski igrač, natjecateljskog duha, također znati primiti udarce, kako nas Luka upozorava, jer zna biti vrlo bolno. „Igrat ću hokej dok god budem mogao i dok me zdravlje bude služilo. Trenutačno se aktivno pripremam za novu sezonu, tu su svaki dan teretana i suhi treninzi. Svi problemi i trema nestanu, totalno se isključim kad stanem na led. Treba samo biti uporan, jednostavno – ako to voliš, u tome ćeš i ostati.“

Nulta tolerancija na doping

Pitanje dopinga u hokeju Luka potkrepljuje samim edukacijama o dopingu i odlaskom dva puta godišnje na sportske preglede. A nemilosrdna dopinška kontrola (među ostalim, osigurava integritet svojeg Kodeksa), naravno, nema najavljen datum dolaska, ⇨

Luka Ružić prvi zdesna

Luka Ružić u akciji

pa igrači moraju uvijek biti korektni. Dopinška kontrola čuva i štiti interes poštenih, čistih sportaša u suradnji sa Svjetskom antidopinškom agencijom. Jednako je tako važno upozoriti sportaše na zdravstvene posljedice uzimanja dopinških sredstava.

Što se događa nakon što sportaš padne na dopinškom testiranju? Vrlo jednostavno, iz medija najčešće možemo doznati da je izbačen iz momčadi, da su mu otkazani sponzorski ugovori te na koliko je vremenski suspendiran. No rijetko možemo doznati koliko se nakon toga sportašu mijenja život. Uglavnom, tu su izjave odvjjetnika palih i posrnulih sportaša, a rijetko sam sportaš govori o tome što proživljava.

„Nacionalne antidopinške organizacije nadležne su za davanje terapijskih izuzeća za sportaše koji se natječu na nacionalnoj razini, dok su međunarodni sportski savezi nadležni za davanje terapijskih izuzeća sportašima međunarodnog ranga“, navodi nam Vesna Barišić, glavna urednica hrvatskog časopisa NE!DOPINGU.

Ako ne probaš - nikad nećeš znati

„Za kraj bih poručio da je jako važno da radite ono što vas zanima i što volite, da se uvijek za sve nađe vremena i da nikad ne treba odustajati. Treba probati i iskušati sebe, jer ako ne probaš - nikad nećeš znati kakvo je što!“ kaže Ružić.

Hokej je jedan životni stil. Jedni kažu da vole izlaske u subotu. Drugi kažu da im se nedjeljom sviđa spavati. Cura ti kaže da niste nikad skupa. Neki kažu da nikada nećeš postići ništa. Drugi da su igrači s televizije puno bolji od tebe. Roditelji ti kažu da počneš razmišljati o studiju i poslu. Ali razmisli... Što oni znaju što za mene znači HOKEJ? Što znaju o tenzijama i živcima koji ti ne daju spavati noć prije utakmice? Što oni znaju o utakmicama koje si igrao bolestan ili ozlijeđen? Što oni znaju kako se osjećaš kad zabiješ gol? Što oni znaju o udarcima i boli koju podnosiš? Što oni znaju o gnjevu koji osjećaš dok sjediš na klupi? Što oni znaju kako je dobiti ili izgubiti utakmicu pet minuta prije kraja? Što oni znaju što misliš kad se istežeš 20 minuta prije po-

Bogata sportska povijest i međunarodni uspjesi kluba

Klub hokeja na ledu Medveščak hrvatski je profesionalni hokejski klub iz Zagreba. Klub trenutčno nastupa u KHL-u i hrvatskoj hokejaškoj ligi. Klupski je nadimak Medvjedi, dok je navijački slogan „Zig-zag, Med-veš-čak!“. KHL Medveščak Zagreb osnovan je 1961. godine. U tadašnje vrijeme dom danas popularno zvanih zagrebačkih Medvjeda bilo je otvoreno klizalište Šalata, a u Ledenu dvoranu Doma sportova preselili su se 1972. nakon što je izgrađena. Tijekom godina djelovanja Medveščak je osvojio niz sportskih priznanja, a najveće uspjehe na međunarodnoj sceni zabilježio je krajem 80-ih i početkom 90-ih godina. Ledena dvorana Doma sportova glavna je i službena dvorana u kojoj KHL Medveščak odigrava svoje domaće utakmice. Tijekom utakmica najčešće se pjevaju himna kluba i pjesma *Servus Zagreb*.

Veliki igrači u dresu Medveščaka

Tijekom svih ovih godina u Medveščaku su igrali brojni domaći i strani igrači. Među njima se nedvojbeno mogu navesti legende hrvatskog hokeja, no hokejaš Luka one prave uzore pronalazi istočnije na karti: „Moj je najdraži sportaš odnosno igrač Pavel Datsyuk, ruski reprezentativac i igrač Detroit Red Wingsa.“

Zahvaljujući svojem društvenom i humanitarnom djelovanju, Medveščak postaje službeni sportski partner svjetske organizacije UNICEF (Fond Ujedinjenih naroda za djecu). Zagrebački Medvjedi postaju tako jedini hokejski klub na svijetu koji nosi ovu titulu u društvu najvećih sportskih klubova nogometa. Ujedno, kapetan KHL-a Medveščak Zagreb postaje sportski glasnogovornik UNICEF-ove kampanje *Stop nasilju među djecom*. Godine 2013. klub osniva i svoju Humanitarnu Zakladu KHL Medveščak Zagreb u cilju stipendiranja mladih sportaša – studenata u sljedećim godinama. Kroz svoje aktivnosti klub je u suradnji s navijačima podržao i brojne humanitarne akcije i organizacije poput Hrvatske lige za borbu protiv raka, Udruge žena oboljelih i liječenih od raka dojke *Sve za nju*, Anti AIDS kampanje, PETA Hrvatska, Humanitarne zaklade HRVATSKA BEZ MINA, ROTARY Kluba Zagreb, Hrvatske udruge za školovanje pasa vodiča i brojne druge.

četka utakmice? Što oni znaju kako je loše kada moraš pauzirati zbog ozljede? Što oni znaju o hladnim tuševima koje si doživio? Što oni znaju koliko ja volim ovaj sport, tribine, pet suigrača? Ljudi koji te podržavaju i ljudi koji te vrijeđaju, jedan pak, jedan klub. Ovo je naš život – što oni znaju? Dosta ljudi kaže da hokej nema ništa sa životom. Ne znam koliko znaju o životu, ali o hokeju bi trebali barem iz opće kulture znati više. □

SUSRET – IGOR RUKAVINA, UČITELJ SKIJANJA ZA OSOBE S TJELESNIM OŠTEĆENJIMA

Instruktor prepoznatljiv u svijetu

Osobama s tjelesnim oštećenjem na treningu nikad nije hladno, nikad se ne žale na uvjete na stazi, a glad počnu osjećati baš onda kad kažemo da je vrijeme za ručak.

Ispred svake slijepe ili slabovidne osobe na stazi skija učitelj vodič i važno je da je to uvijek ista osoba, jer je za to potrebno dobro poznavanje i međusobno povjerenje. Komunicirati mogu i putem slušalica s ugrađenim mikrofonom, kakvima se pri nastupima koriste pjevači na sceni.

RAZGOVARALA: Zrinka Pukljak Iričanin, prof.

Među studentima Zdravstvenoga veleučilišta velik je broj sportaša, što rekreativnih što aktivnih. Osobito su na studiju fizioterapije mnogi na neki način cijeli život uz sport. Tako je i s Igorom Rukavinom, studentom druge godine fizioterapije, koji od svoje punoljetnosti radi kao licencirani instruktor skijanja. No posebno je zanimljivo to što Igor svoje znanje učitelja skijanja primjenjuje i nadograđuje u radu s osobama s tjelesnim oštećenjem.

Skijaški klub za osobe s invaliditetom

Naime, 2006. godine Lada Jug, profesorica kineziologije, kinezioterapeutkinja i učiteljica skijanja, zaposlena u Centru za odgoj i obrazovanje slijepih i slabovidnih osoba Vinko Bek, pokrenula je osnivanje Skijaškog kluba za osobe s invaliditetom (SKOI). Igor se aktivno uključio u njegov rad prije šest godina. Od tada svake zime, nakon što im po završetku natjecanja za Snježnu kraljicu budu dostupne sljemenske staze, s drugim instruktorima SKOI-ja organizira treninge i obuku iz skijanja za osobe s tjelesnim oštećenjem. Najčešće je riječ o djeci u završnim razredima osnovne škole te o srednjoškolcima. Na kraju sezone odražava se i utrka, ⇨

koja je ujedno i Prvenstvo Hrvatske u skijanju za osobe s invaliditetom. Natjecanje se odvija u nekoliko kategorija, s obzirom na vrstu oštećenja. Po uzoru na skijaške utrke Svjetskoga kupa, atraktivnosti natjecanja već nekoliko godina pridonosi i to što se u sklopu ovog događaja organizira i utrka poznatih osoba iz javnoga života.

Izazov je pomagati čovjeku

„Mnoge sam ljude u životu naučio skijati, no raditi s osobama s tjelesnim oštećenjem poseban je izazov“, kaže Igor. Trening se mora prilagoditi sposobnostima sportaša i njegovim mogućnostima s obzirom na vrstu i stupanj oštećenja. Pri tome nitko od instruktora nije prošao dodatnu edukaciju za rad i trening s osobama s tjelesnim oštećenjem, jednostavno zato što takva edukacija ni kod nas ni u Europi ne postoji.

„Najzahtjevnije je raditi sa slijepim i slabovidnim osobama. Mnogi se instruktori, bez obzira na veliko znanje i iskustvo, toga boje i trenutačno nas je svega nekoliko koji radimo s osobama s tom vrstom oštećenja“, kaže Igor, dodajući kako ni on cijelu prvu godinu svojeg rada u SKOI–ju nije bio spreman preuzimati odgovornost rada sa slijepima i slabovidnima. U jednom je trenutku s kolegama trenerima okupio svu djecu s oštećenjem vida koji su naučili skijati te su, na temelju njihovih iskustava i dojmova, probrali i dogovorili znakove i načine komuniciranja koji su im se kroz rad pokazali najučinkovitijima.

Motivirani su za rad

Ispred svake slijepe ili slabovidne osobe na stazi skija učitelj vodič i važno je da je to uvijek ista osoba, jer je za to potrebno dobro poznavanje i međusobno povjerenje. Komunicirati mogu i putem slušalica s ugrađenim mikrofonom, kakvima se pri nastupima koriste pjevači na sceni. Igor je imao sreće da je prva slabovidna osoba koju je trenirao već od ranije znala skijati, pa su ti prvi koraci u radu s osobama s oštećenjima vida bili nešto lakši. Zanimljiva je podudarnost da je riječ o kolegici Nikolini Šantek, koja je na Zdravstvenom veleučilištu i sama završila studij fizioterapije.

Za većinu članova SKOI–ja skijanje je rekreacija i rehabilitacija, prilika da ispitaju svoje granice, razviju svoje sposobnosti i ojačaju samopouzdanje. No neki

od skijaša s invaliditetom odluču se i za profesionalno bavljenje skijanjem te pri Hrvatskom paraolimpijskom odboru (HPO) treniraju za nastupe na Paraolimpijskim igrama.

Kad uspoređuje osobe s tjelesnim oštećenjem i bez njega koje je trenirao, Igor kaže: „Osobama s tjelesnim oštećenjem na treningu nikad nije hladno, nikad se ne žale na uvjete na stazi, a glad počnu osjećati baš onda kad kažemo da je vrijeme za ručak.“

Stručno i znanstveno usavršavanje

Na samom početku učenja više se, doduše, boje, ali su često motiviraniji za rad, mnogo je veća euforija kad nešto nauče, vidljivo je kako im to jako podiže samopouzdanje. „Znam da u njih mogu imati puno više povjerenja, da mi kao treneru neće napraviti neku *spačku*, kao što je to ponekad slučaj kad sudjelujem u obuci na našim ili međunarodnim skijalištima za populaciju bez tjelesnog oštećenja.“

U ovih šest godina nijedna osoba s tjelesnim oštećenjem koja je odlučila naučiti skijati nije se, suočena za zahtjevima treninga, staze i snijega, povukla i odustala. „Na treningu je uvijek odlična atmosfera i mnogi se često šale na račun svojeg oštećenja.“

Skijanje je skup sport i iz godine u godinu SKOI se suočava s velikim izazovima financiranja svojih aktivnosti. Sredstva su koja im može doznačiti HPO mala, a društveno značenje i osjetljivost za važnost sporta s osobama s tjelesnim oštećenjem još uvijek je na mnogo nižem nivou od onoga na kojem je to, kako čuju od kolega, u drugim europskim zemljama. No hvalevrijedno jest to da im grad Zagreba redovito osigurava godišnje karte i mogućnost korištenja staza za treninge na Sljemenu. Jedini im je stalni veliki donator A-Z fond. „Lakše bi se disalo kad bi ih bilo barem dva-tri.“

No, usprkos svemu, Igor kaže kako mu ništa nije teško i naglašava kako mu je drago što je dio nečega što je vrijedno ulaganja truda i vremena, nečega što je društveno korisno.

U ovom poslu vidi mogućnost svojeg stručnog, ali znanstvenog usavršavanja. Najveća mu je želja s kolegom trenerom iz kluba, skupiti sredstva i otputovati na specijalnu edukaciju trenera skijanja za rad s osobama s tjelesnim oštećenjem, koja postoji u SAD-u. □

PROMIŠLJANJA OSOBNE ASISTENTICE IVANE MATOŠ

Zašto postati osobni asistent?

Uloga osobnog asistenta i suočavanje s pravim životnim preprekama i ograničenjima naučit će me zahvalnosti i poštivanju života.

Svojim trudom i radom pokušat ću podignuti kvalitetu života korisnika i olakšati mu svakodnevicu. Tako smo se sve dogovorili, potpisali ugovor i krenuli u istraživanje, prilagođavanje i uzajamno prihvaćanje i upoznavanje samih sebe.

„**Z**ovem se Ivana Matoš, studentica sam treće godine na redovnom studiju sestrinstva“, započinje svoju priču osobna asistentica. „Osim što redovito izvršavam svakodnevne studentske obveze kao i većina ostalih studenata, obavljam dužnost predstavnice studenata već treću godinu zaredom.“

U razgovoru o tome kako se javila ideja osobnog asistenta studentica Matoš ističe da je projekt „Osobni asistent“ zasnovan 2006. godine na inicijativu Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti kao pokusni projekt. Pravo na usluge osobnog asistenta ostvaruje se preko udruge. Projekt se šalje na natječaj za prijavu projekata „Osobni asistent“ koji raspisuje nadležno ministarstvo pod uvjetom da se odobre sredstva u tu svrhu. Pomoć koju osobni asistenti pružaju individualna je i uglavnom

obuhvaća pomoć u brizi o sebi, obavljanju kućanskih poslova, kupovini, administrativnim poslovima, pomoć pri komunikaciji s drugima i podršku u različitim socijalnim aktivnostima.

U nastavku svoje priče o tome kako je došla do informacija i kontakta Matoš kaže: „Naime, početkom veljače javila sam se na poziv s nepoznatog broja. Ono što se od mene tražilo bila je pomoć u pronalasku osobnog asistenta. Isto tako, na pitanje kako je došao do mog broja glas s druge strane telefona rekao je da je moje podatke za kontakt našao na mrežnoj stranici Zdravstvenog veleučilišta, jer sam i predstavnica treće godine sestrinstva. Ubrzo nakon toga (sutra dan) slijedio je susret i upoznavanje. Popili smo čaj u jednom od kafića na našem Ksaveru, uvidjeli da imamo mnogo zajedničkih tema. Razgovor za posao koji je prošao kao još jedna kava s prijateljicama. Nisam razmišljala o tremi, nesigurnosti, napetosti, kako ću odgovoriti na pitanja, hoću li zadovoljiti kriterije posla. Ideja da se okušam u ulozi osobnog asistenta budila je u meni znatiželju kako ću se snaći u ovoj ulozi, još jedno putovanje i iskustvo, iskušavanje vlastitih mogućnosti, znanja, volje, vještina i sposobnosti. Pomislila sam: Zašto ne? Toliko je malo potrebno da čovjek bude sretan i zadovoljan. Uloga osobnog asistenta i suočavanje s pravim životnim preprekama i ograničenjima naučit će me zahvalnosti i poštivanju života. Svojim trudom i radom pokušat ću podignuti kvalitetu života korisnika i olakšati mu svakodnevicu. Tako smo se sve dogovorili, potpisali ugovor i krenuli u istraživanje, prilagođavanje i uzajamno prihvaćanje i upoznavanje samih sebe.“ ⇨

Ivana Matoš i Branimir Rukavina

Studentica Matoš navodi da nije prošlo mnogo vremena kako se druže i rade zajedno. „Na kraju svakog mjeseca Udruzi civilnih invalida grada Zagreba šalje se mjesečni izvještaj o provedenim aktivnostima i vremenu koje je bilo potrebno. U svakom odnosu, pa tako i ovom, ključ je uspjeha dogovor i komunikacija. Vrijeme koje je određeno ugovorom prilagođavamo vlastitim obvezama. Ono što znam jest da sam apsolutno zahvalna na svakoj (ne)savršenosti svojega tijela. Zahvalna sam na malim, običnim i svakodnevnim stvarima o kojima ne razmišljamo gotovo nikad. Postati svjestan bogatstva s početka ove priče i otkrivati zbog čega svega možeš biti samo sretan put je k pravom i iskrenom zadovoljstvu i ispunjenju. Često razmišljamo kako bismo voljeli imati mnogo više nego što posjedujemo. Zavidimo drugima na materijalnim stvarima, uspjehu, zadovoljstvu, sreći. Ne vidimo i nismo svjesni kakvo smo bogatstvo koje nas čini baš onakvima kakvi jesmo, jedinstveni. Čovjek je zaboravio na prave vrijednosti života koje se ne nalaze u skupocjenim predmetima, materijalnoj dobiti, prikrivenim kratkoročnim zadovoljstvima. Imati integritet znači biti svjestan svoje potpunosti kao ljudskog bića, kao i raznolikosti između ljudi. To uključuje obazrivost, poštenje i ostale moralne vrijednosti osobe. Prihvatanje različitosti ljudi i biti ih svjestan, razvijanje osobe u potpunosti, djelovanje prema razumu, moć samokontrole“, zaključuje osobna asistentica Matoš. □

Osobni asistent za mene doslovno znači život

Iako na razne načine ovisim o pomoći asistenta, riječ je o dvosmjernoj interakciji. Da bi odnos funkcionirao, mora postojati uzajamni respekt, poštovanje privatnosti, diskrecija, tolerancija i prije svega dogovor i dobra komunikacija.

Postoje razne vrste invalidnosti i svaka od njih nosi svoje specifičnosti. Kod mene je nužno da asistent može fizički napraviti transfer iz kolica i u kolica. Osobni asistent mora biti upoznat s detaljima nečije situacije, npr. postoji li možda kombinacija zbog koje je potrebno dodatno paziti na zdravstveno stanje korisnika. Kod istovremene distrofije i dijabetesa potrebno je preventivno razmišljati o dekubitusu.

Osobni asistenti u zemljama Europske unije postoje već dugo i nije potrebno gubiti vrijeme jer su praksa i primjeri poznati. S obzirom na kontekst ekonomske situacije u kojoj živimo, godinama nakon što su osobni asistenti za osobe s najtežim invaliditetom u Republici Hrvatskoj zaživjeli, još uvijek nije osigurano rješenje najosnovnijih potreba življenja. Istovremeno se zagovara aktivno uključivanje u zajednicu, inkluzija, a ne institucionaliziranje i getoiziranje osoba s invaliditetom.

Nadam se da će osobni asistenti dobiti status koji je potreban i da će doći do napretka.

Branimir Rukavina, MA designer

VOLONTIRANJE

Moja priča o „Ispričat ću ti priču“

PIŠE: Mia Žafran

Pohađala sam četvrti razred Srednje škole u Novskoj kada sam se po prvi puta susrela s volontiranjem u organizaciji Crvenog križa. Dolaskom u Zagreb željela sam nastaviti s tim i tijekom prve godine studija raspitivala sam se za volonterske udruge. U listopadu prošle godine vidjela sam da su u Volonterskom centru SKAC objavljene prijave za novu akademsku godinu. Ispunila sam prijavnicu u kojoj sam odabrala volontiranje u radu s djecom. Nakon dva tjedna javili su mi da sam dio projekta „Ispričat ću ti priču“. Bila sam oduševljena. To je volonterski projekt unutar kojeg volonteri svakog utorka dolaze na Institut za tumore u Zavod za onkologiju i hematologiju. Nastojimo kvalitetno i osmišljeno provesti vrijeme s djecom, razveseliti ih i „maknuti“ iz bolničke svakodnevice u svijet priča. Priče koje djeca slušaju pripadaju klasičnim bajkama, narodnim pripovijetkama, ali i modernim pričama. Pripremamo ih sami, kao i lutkice koje izrađujemo na radionicama. Također realiziramo i edukacije iz područja glumačkih tehnika i improvizacije. U početku su volonteri bili samo studenti psihologije, ali razvijanjem projekta dobrodošli su i studenti drugih usmjerenja. Smatram da je volontiranje divan način pokazivanja svoje ljubavi prema drugome, i to kada je najpotrebnije. Volontiranje ne shvaćam isključivo kao obvezu, već kao nešto što mi pomaže u svakodnevnom opuštanju. Volontiranjem sam razvila razumijevanje i suosjećanje s drugima i za druge, nova znanja i vještine, ali i nova poznanstva. Dobila sam zadovoljstvo koje proizlazi iz pomaganja drugima, osjećaj korisnosti i korisno provođenje slobodnog vremena. Najvažnije je to što na odjelu dobijemo osmijeh na dječjem licu i smatramo ga najvećom i najljepšom nagradom. □

DEMONSTRATURA
NA STUDIJU FIZIOTERAPIJEDemonstratura studenata –
kolegijalno razumijevanje

PIŠU: Lucija Čerkez, Andriano Rajković

Ljudi često kažu kako je najljepše razdoblje u životu ono na fakultetu. Iz prve ruke, kao studenti, mogli bismo se s time složiti. To je vrijeme u životu mladog čovjeka kada upoznaje nove ljude, stječe nova poznanstva, znanja, pronade ljubav itd., ali se i počinje sve više udaljavati od djetinjstva, igre i rasonode te uviđa što znači biti odrastao, okružen brojnim odgovornostima i odlukama važnima za kasniji život. Odabir samog fakulteta prva je takva važna odluka. Potrebno je preispitati samoga sebe, razmisliti od budućem zanimanju, prirodi posla, okruženju i mnogim drugim aspektima koji će znatno utjecati na zadovoljstvo poslom i uspješnost obavljanja poslovnih zadataka. Uspješnom odlukom i odabirom postaje se student, a život kreće jednim novim, ozbiljnijim putem.

Priljev novih informacija i znanja na fakultetu mnogo je veći i obuhvatniji nego prethodno u srednjoj školi. Samim time, proces usvajanja gradiva, razumijevanje i učenje dobivaju „novu dimenziju“. Ponekad takvo novo okruženje, velika količina novih informacija i potrebna prilagodba mogu djelovati pomalo zastrašujuće. Iz vlastitog iskustva možemo reći da je studiranje vrijeme koje je vrlo brzo dođe u životu i ponekad se um ne može tako naglo adaptirati, te mu je potrebno razumijevanje, odnos i razgovor na – jednakoj razini. Osim, naravno, prijatelja i kolega koji nas okružuju tijekom studiranja, možemo reći da je upravo demonstrator osoba koja je već prošla mnoge stvari koje tek čekaju nove naraštaje; novopečene studentice i studente, i možda može bolje razumjeti „probleme“ svojih budućih kolega.

Posao demonstratora zapravo je vrlo jednostavan: on pomaže predmetnom nastavniku prilikom vođenja vježbi i demonstriranja potrebnih znanja i vještina. No tu posao ne staje, ili bar ne bi trebao stati. Demonstrator ne bi trebao samo pomoći svojem nastavniku, prenijeti znanje i olakšati učenje. To je svakako cilj, no u njegovu ostvarenju potrebno je stvoriti i uspješno okruženje, ugodnu i valjanu atmosferu za usvajanje znanja, i biti pri ruci novim kolegama kao što to jesu profesori kada je potrebno dodatno objašnjenje, ponavljanje, korekcija naučenog ili čak samo saslušanje. Svi smo mi studenti uglavnom približno jednake starosne dobi i lakše nam je međusobno komunicirati i zatražiti savjet ili pitati neknu informaciju jedni druge nego profesore. Demonstratori su također kao studenti bliži novim kolegama od njihovih profesora i nastavnika pa može biti lakše i opuštenije obratiti se njima. Studiranje je vrijeme brojnih promjena, odluka i novih učenja. Gledajući općenito, u novim okruženjima i situacijama ljudima je lakše uspostaviti kontakt s nekime tko je dobro bliže njima samima. Upravo je zato potrebno stvoriti svijest i shvatiti tko su zapravo demonstratori, što je njihov posao, ali i jedna dužnost razumijevanja gdje im se novi kolege mogu slobodno u bilo kojem trenutku, čak i izvan nastave, obratiti s pitanjem, problemom te zatražiti savjet ili usmjerenje, bez straha ili srama. □

STUDENSKI PLANINARSKI KUTAK

Nije bitno kamo ideš, već s kime ideš

„Nema lošeg vremena, ima samo lošeg planinara.“ Ali nema ni boljeg osjećaja od onog kad dođeš na vrh planine i pogledaš dolje iz druge perspektive, odakle sve izgleda drugačije. Izleti su odlična prilika da se posjete mjesta na kojima mnogi od nas nikada nisu bili.

✍️ PRIPREMILA: Ivana Jasić

KATARINA MARTINOVIĆ (sestrinstvo, druga godina) - Smatram da je planinarenje nešto što bi svi trebali iskusiti, jer oduševljava raznolikim sadržajem. Planinarenjem otkrivaš onu netaknutu, veličanstvenu stranu prirode – samih planina koja čovjeka ostavlja zapanjenim. Ljerka nas je upoznala s planinarenjem te nam pokazala da je to odličan način za korisno iskorištavanje slobodnog vremena.

STELA JUG (sestrinstvo, druga godina) - Zašto planinarenje? Jer pruža neopisivu slobodu, dje-

luje opuštajuće, odličan je način održavanja kondicije. Upoznaju se nova mjesta, predivna priroda, upoznajemo nove ljude i zbližavamo se s onima koje već znamo. Planina nas upoznaje s nama samima i našim mogućnostima. Na svemu tome zahvaljujem dragoj Ljerki, koja nam iz mjeseca u mjesec otkriva nove rute i organizira izlete, te dekanu koji nam je sve ovo omogućio.

NATALIJA MILEC (medicinsko-laboratorijska dijagnostika, prva godina) - Na izlet u planine nagovorile su me prijateljice i drago mi da jesu, divno iskustvo koje preporučujem svakome. Izlet na Učku bio je popraćen snijegom i hladnoćom, ali nas to nije omelo u uživanju na svježem zraku u prirodi. Budući da sam se lijepo provela, odlučila sam ići i na izlet u Omanovac, koji mi je bio malo draži zbog malo boljeg vremena i lakšeg uspona. Drago mi je da nam naš faks omogućava da pobjegnemo od svakodnevnog stresa i briga i tako „napunimo baterije“. Naša voditeljica Ljerka vrlo je vedra i pozitivna osoba koja daje sve od sebe da nam omogući najbolju lokaciju i iskustvo planinarenja. Prije ovih izleta mislila sam da planinarenje nije za mene, ali zahvaljujući dobrom društvu pronašla sam novi oblik rekreacije u kojem namjeravam uživati i ubuduće.

IVANA MARTAN (medicinsko-laboratorijska dijagnostika, prva godina) - Izlet u Omanovac bio mi je prvi na koji sam išla. Bilo mi je super, drago mi je da se nešto ovakvo organizira na našem faksu, a nadam se da će tako biti i ubuduće. Iako nas vrijeme nije poslužilo, ono nas nije omelo u svladavanju našeg prvog planinarskog čina. Naš vodič bila je gospođa Ljerka, jedna vrlo pozitivna osoba, vedra i uvijek nasmiješena. Vidi se da voli i ustraje u onome što radi, a to je planinarenje. Uputila sam se na planinarenje iz znatiželje, budući da nisam imala slična iskustva, a ujedno je to bio način da se svi lijepo družimo, doživimo nešto novo i udaljimo, bar nakratko, od stresne svakodnevice i briga.

VALENTINA KEČERIN (medicinsko-laboratorijska dijagnostika, prva godina) - Volim planinariti jer je ekipa uvijek odlično raspoložena i spremna na sve uvjete koji nas čekaju na putu. Kako bi naša draga voditeljica Ljerka Armano rekla: „Nema lošeg vremena, ima samo lošeg planinara.“ Ali nema ni boljeg osjećaja od onog kad dođeš na vrh planine i pogledaš dolje iz druge perspektive, odakle sve izgleda drugačije. Izleti su odlična prilika da se posjete mjesta na kojima mnogi od nas nikada nisu bili. Definitivno preporučujem svima koji vole planinarenje i hodanje, ali i onima koji tome baš nisu skloni, jer nije bitno kamo ideš, već s kime ideš.

JULIJA PERKOVIĆ (medicinsko-laboratorijska dijagnostika, prva godina) - Budući da sam prva godina, kada sam prvi put vidjela ponudu za izlet na Kalnik pomislila sam kako je to odlična prilika da se svi bolje upoznamo. Zahvaljujući ovim izletima shvatila sam da je to jedan od najlakših načina da posjetim dijelove Hrvatske u koje me put vjerojatno nikad ne bi odveo.

Ne samo to, već je ovo opuštajući odmor od užurbane svakodnevice i učenja, što je zapravo moj najveći motiv za sudjelovanje.

MATEA SERTIĆ (medicinsko-laboratorijska dijagnostika, prva godina) - Inicijativa „Gojzericom protiv stresa“ zaista je opravdala svoj naziv. Osim što uživamo u ljepotama prirode i dobrom društvu, na ovim izletima bar na kratko ostavljamo svakodnevne brige iza nas, a i punimo pluća za tjedne koji su pred nama. Voditeljica Ljerka uvijek je dobro raspoložena te srdačna i uvijek iznenadi novom lokacijom izleta, što samo olakšava odluku o odlasku na novi izlet.

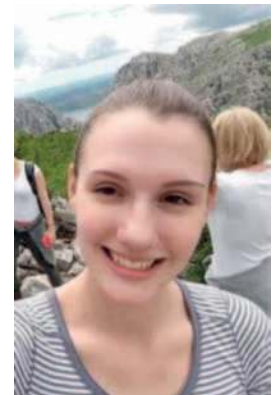

IVA ŠEB (medicinsko-laboratorijska dijagnostika, prva godina) - Htjela bih pohvaliti projekt „Gojzericom protiv stresa“, smatram da se gospođa Ljerka Armano vrlo dobro pripremi za svaki izlet te se pobrine

da svakom sudioniku bude ugodno i zabavno. Nama studentima ti izleti mnogo znače jer se na njima međusobno bolje upoznajemo, zabavimo se, opustimo, rekreiramo te tako napunimo baterije za dolazeće studentske obveze. Uz to što odmorimo duh i probudimo tijelo, upoznajemo ljepote naše zemlje. Na kraju bih zahvalila našem dekanu što nam omogućuje te besplatne izlete jer si ih kao studenti ne bismo mogli priuštiti.

NINA JAKŠIĆ (fizioterapija, druga godina) - Izlet u Paklenicu bio je najbogatiji od svih dosadašnjih izleta. Uspoj je trajao duga tri sata, no ništa nije teško u dobrom društvu. Uz dobru rekreaciju tu je bila i dobra hrana koja nas je čekala na našoj odredišnoj točki - Planinarskom domu Paklenica. Zaključak je svakog našeg izleta: Jedva čekamo idući! □

RAZGOVOR S POVODOM – SURADNIK ZVU-A IGOR FUČKAN, PRVOSTUPNIK RADIOLOŠKE TEHNOLOGIJE, U RADIOLOŠKOM ISTRAŽIVANJU MUMIJE

Paleoradiologija kao izazov

RAZGOVARALA: **Jadranka Pavić**

Suradnik Zdravstvenog veleučilišta na studiju radiološke tehnologije na kolegiju Kompjuterizirane radiološke metode Igor Fučkan sudjelovao je u zapaženom istraživačkom projektu snimanja mumije na MR uređaju. U projektu koji se provodio 2010. godine na Zavodu za intervencijsku i dijagnostičku radiologiju KB-a Dubrava u suradnji s Arheološkim muzejom snimljena je nerehidrirana mumija na Siemensovu uređaju za magnetsku rezonanciju (Magnetom Avanto 1.5 Tesla). Ovaj pothvat značajan je po tome jer je to drugi opisani slučaj u svijetu. Na taj su način članovi projektnog tima Mislav Čavka, Igor Uranić, Igor Fučkan, Davor Hrnči i Gert Reiter dali važan doprinos u prepoznavanju Hrvatske u znanstvenim krugovima u svijetu.

Igor Fučkan, inženjer medicinske radiologije, školovao se na Zdravstvenom veleučilištu, odnosno za vrijeme njegova školovanja to je bila viša škola koja je bila radna jedinica Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Dugi niz godina suradnik je Zdravstvenog veleučilišta, a u području medicinske radiologije radi od 1989. godine. Publicirao je brojne članke iz raznih područja radiologije, a posebno članke o radu s uređajima magnetske rezonancije. Aktivni je sudionik domaćih i međunarodnih kongresa, dugogodišnji član i član upravnog odbora Hrvatskog društva inženjera medicinske radiologije (HDIMR) te dugogodišnji međunarodni predstavnik HDIMR-a. Godine 2012. objavio je knjigu *Magnetska rezonancija – priprema i planiranje pregleda* u kojoj je obuhvatio sve aspekte rada iz područja magnetske rezonancije.

Dobro uigrani tim

Govoreći o projektu MR-a mumija, Igor Fučkan navodi: „Ovaj je projekt nastao zahvaljujući dr. Mislavu Čavki, koji je u suradnji s ostalim kolegama entuzijastima odlučio pokušati snimiti mumiju na MR uređaju. Ovo je specifično po tome što je mumija dehidrirana, dakle u njoj gotovo da nema protona vodika koji su važni da bi se mogao dobiti zadovoljavajući signal koji može diferencirati tkiva. Naime, ljudsko se tijelo sastoji od 80 % vode i zbog toga su MR snimke živoga ljudskog tijela jasno vidljive. No kod mumija koje su

dehidrirane standardnim metodama snimanja na MR uređaju ne mogu se dobiti željeni rezultati. Iz toga razloga trebalo je prilagoditi aparat, u čemu su pomogli stručnjaci iz Siemens koji su nam posudili poseban softver. Osim toga, bilo je potrebno učiniti puno raznih kombinacija i pokušaja u postupku snimanja koji zahtijevaju sate i sate rada. Za uspjeh je važan dobro uigran tim. Radiologija je timski rad tehnologa i specijalista radiologa. Specijalist radiologije mora znati što je potrebno dobiti snimkom, a tehnolog mora znati kako to učiniti. Naravno, tu su i ostali članovi tima koji su neizostavni u procesu rada.“

U prošlosti su se mumije pregledavale odmotavanjem tkanine i radile su se sekcije, a na taj se način mumija uništavala. Nešto kasnije, kada su otkrivene x-zrake, mogle su se vidjeti kosti, međutim, nisu se mogle vidjeti tjelesne šupljine i meka tkiva. Pojavom kompjuterizirane tomografije (CT) omogućen je uvid u unutrašnjost tjelesnih šupljina, a s napredovanjem tehnike CT-a i softvera za obradu moguće je konstruirati 3D modele i rekonstruirati fizički izgled mumije. Ipak, o efikasnosti CT-a u razlikovanju mekih tkiva mumija postoje polemike, a postoje i tvrdnje određenih stručnjaka da ionizirajuće zračenje može nepovoljno djelovati na uzorke i oštetiti DNK. Godine 2007. prvi puta sekvencijom MR-a koja dobiva signal iz vodika snimljena je peruanska mumija i neki dijelovi tijela egipatskih mumija. Drugi je takav primjer upravo snimanje u KB-u Dubrava, gdje je magnetska rezonancija prvi put u Hrvatskoj upotrijebljena u diferencijalnoj dijagnozi u paleoradiologiji.

Nagrada za uloženo slobodno vrijeme

Govoreći o pothvatu naših stručnjaka, Igor Fučkan pojašnjava: „Kada je dr. Mislav Čavka u časopisu JAMA pročitao da je snimljena mumija na Siemensovom MR uređaju kakav imamo u KB-u Dubrava, došao je na ideju da to i mi pokušamo. Kada je sve organizirano u suradnji s ostalim članovima tima i našom upravom koja je bila otvorena za ovaj projekt, krenuli smo u taj pothvat, ne znajući što nas čeka. Prvo je trebalo provjeriti da nema metala, što se radilo klasičnim rendgenom i CT snimkama. Radili smo u slobodno vrijeme, sate i sate, noćima i vikendima, nakon našeg posla koji svakodnevno odrađujemo, a u dvije smjene imamo po 45 pacijenata na magnetskoj rezonanciji. U prilagodbi aparature pomagali su i inženjeri iz Siemens. Meni kao inženjeru radiologije to je bilo posebno zanimljivo jer sam morao raditi stotine kombinacija, postaviti parametre kojih ima 20 te ih kombinirati u najrazličitijim odnosima da bi se dobilo traženo.“

Mumija koju su snimili u KB-u Dubrava jedna je od pet egipatskih mumija koje se nalaze u sklopu egipatske zbirke Arheološkog muzeja, koja je nastala u 19. stoljeću. Ženska mumija na čijem je kovčegu pisalo „Kareset gospodarica kuće“, što znači da je bila udana i da je bila žena iz naroda, a ne iz visokih krugova, potječe iz 3. st. prije Krista. Bila je mlađe životne dobi, no analizom više od 5000 snimki koje su učinjene moći će se saznati više detalja.

Osvrćući se na cijeli pothvat, Igor Fučkan zaključuje: „Sve smo ovo radili volonterski i s velikim zanosom i entuzijazmom. Izazov je otkrivati nešto neuobičajeno, nešto gdje je potrebno uložiti puno znanja, kreativnosti i strpljenja ne znajući ishod. Uspjeti u tome i biti svjestan da je to prilog stručni nagrada je za sve uloženo slobodno vrijeme i trud.“ □

Nastavnici Zdravstvenog veleučilišta na svjetskim konferencijama

Nastavnici Zdravstvenog veleučilišta aktivno su sudjelovali na Međunarodnoj konferenciji o cerebralnoj paralizi i ostalim bolestima koje su uzrok onesposobljenja u dječjoj dobi održanoj u Stockholmu od 1. do 4. lipnja 2016. godine. Konferencija je obuhvaćala i 5. međunarodnu konferenciju o cerebralnoj paralizi (5th International Conference of Cerebral Palsy – ICPC), 28. godišnji sastanak Europske akademije za razvojnu rehabilitaciju (28th Annual Meeting of the European Academy of Childhood Disability – EACD) i 1. sastanak međunarodnog udruženja akademija za razvojnu rehabilitaciju (1st Biennial Meeting of the International Alliance of Academies of Childhood Disability – IAACD).

Radovi nastavnika koji su bili dio programa konferencije:

- ▶ Mirna Kostović Srzentić, Darko Milašević, Ivana Đaković, Vlatka Mejaški Bošnjak: *Cognitive impairment in children with cerebral palsy and relation to neonatal factors and motor outcome*

- ▶ Darko Milašević, Ivana Đaković, Mirna Kostović Srzentić, Vlatka Mejaški Bošnjak: *Type of CP and motor outcome in relationship to gestational age, neonatal risk factors and brain injury.*

U radovima naših nastavnika analiziran je dio podataka iz hrvatskog registra cerebralne paralize koji je dio europske mreže SCPE (Surveillance of Cerebral Palsy in Europe). Važnost je Konferencije u prvom susretu nedavno osnovanog Međunarodnog udruženja akademija za razvojnu rehabilitaciju koji obuhvaća europsku, američku i australsku akademiju u svrhu ujednačavanja standarda rehabilitacije djece i osoba s cerebralnom paralizom. Znanstveni program bio je iznimno bogat jer je pokrio područja od temeljnih znanosti do tema iz javnog zdravstva i dugoročne kvalitete života. Na konferenciji su predstavljene međunarodne smjernice za procjenu i rehabilitaciju djece s cerebralnom paralizom koje bi trebale unaprijediti standard usluga koje se pružaju ovoj djeci na globalnoj razini u područjima motoričke i kognitivne rehabilitacije, komunikacije i hranjenja, poremećaja spavanja i tretiranja boli djece s CP-om. Također su predstavljene nove tehnologije u rehabilitaciji djece s CP-om u obliku aplikacija i asistivne tehnologije u svrhu dodatne pomoći u svakodnevnom životu djece i osoba s CP-om. □

POVEZANOST NEONATALNOGA RAZVOJA I RANOG DJETINJSTVA

Kongres Europske akademije za razvojnu rehabilitaciju (EACD) – *The 27th European Academy of Childhood Disability, New Ways, New Moves*; Kopenhagen, 27. – 30. svibnja 2015.

Specifične kognitivne smetnje u prijevremeno rođene djece u predškolskoj dobi i povezanost s promjenama bijele tvari nakon perinatalnog oštećenja mozga

✍ Mirna Kostović Srzentić,
Zdravstveno veleučilište u Zagrebu

Cilj ovog istraživanja bio je utvrditi imaju li prijevremeno rođena djeca s ranim (perinatalnim) oštećenjem mozga, osim općeg kognitivnog odstupanja, i specifične kognitivne smetnje u predškolskoj dobi te istražiti odnos između strukturnih promjena na oslikavanju mozga magnetskom rezonancijom (MR) i kognitivnih sposobnosti.

Metoda: U istraživanje je uključeno 21 prijevremeno rođeno dijete liječeno u neonatalno doba u jedinici intenzivnog liječenja novorođenčadi KB-a Zagreb. Oslikavanje mozga MR-om napravljeno je u terminskoj dobi (u vrijeme pred-

viđenog termina poroda, između 36. i 44. tjedna gestacije). Pri praćenju u predškolskoj dobi (od 3 do 5 godina) provedena je složena neuropsihološka procjena i drugo oslikavanje mozga MR-om. Kroz dva susreta primijenjene su Wechslerova predškolska i primarna ljestvica inteligencije WPPSI-III te Razvojna neuropsihologijska procjena NEPSY-II (za procjenu pažnje, izvršnih funkcija, jezika, pamćenja, učenja, senzomotorike te vidno-prostorne obrade).

Rezultati: Iako je prosječni kvocijent inteligencije skupine bio na razini donjeg prosjeka, četvrtina djece imala je znatno intelektualno odstupanje. Utvrđene su specifične kognitivne smetnje na području narativnog pamćenja, izvršnih funkcija, jezika, senzomotorike te vidno-prostorne obrade čak i u djece s normalnim intelektualnim sposobnostima. Povećanje lateralnih mozgovnih komora i promjene bijele tvari u čeonom, tjemenom i zatiljnom režnju na oslikavanju mozga MR-om u neonatalno doba bile su znatno povezane s općim i specifičnim kognitivnim funkcijama u predškolskoj dobi. Drugo oslikavanje MR-om u predškolskoj dobi (u vrijeme blisko ispitivanju kognitivnih funkcija) pokazalo je da su površina žuljevitog tijela, proširenje mozgovnih komora i stanjenje bijele tvari (u čeonom, tjemenom i zatiljnom režnju) također povezani s kognitivnim funkcijama.

Zaključak: Promjene bijele tvari na prvom neonatalnom oslikavanju mozga MR-om bile su povezane s promjenama na oslikavanju MR-om u predškolsko doba, a obje s kognitivnim funkcijama u predškolskoj dobi. Rezultati upućuju na to da je osim općeg intelektualnog odstupanja kod prijevremeno rođene djece s perinatalnim oštećenjem mozga u predškolskoj dobi moguće procijeniti i specifične kognitivne smetnje, što je od posebne važnosti za pravovremenu neuropsihološku procjenu i ranu intervenciju. □

Razlike u razini tjelesne aktivnosti i dnevne migracije kod odraslih osoba s cerebralnom paralizom i studenata fizioterapije

Darko Milašević, dipl. physioth.¹, Marija Maras, dipl. physioth.², dr. sc. Mirna Kostović Srzentić³
Zdravstveno veleučilište u Zagrebu, studij fizioterapije
Specijalna bolnica za zaštitu djece s neurorazvojnim i motoričkim smetnjama Zagreb
Zdravstveno veleučilište u Zagrebu, Katedra za zdravstvenu psihologiju

Ključne riječi: tjelesna aktivnost, dnevna migracija, sjedi-lački način života, cerebralna paraliza

UVOD: Dnevna migracija ili „*commuting*“ odnosi se na redovito putovanje između mjesta stanovanja i posla ili fakulteta. Također se može odnositi na redovito putovanje između dvije lokacije, čak i kada nije povezano s poslom ili studiranjem.

MATERIJALI I METODE: Cilj je rada usporediti dnevnu razinu tjelesne aktivnosti, dnevne migracije i vremena provedenog u sjedećem položaju između grupe odraslih osoba s cerebralnom paralizom, članova Hrvatskog saveza udruga cerebralne i dječje paralize; 20 odraslih osoba srednje dobi 33,2 (19 – 54) godine, GMFCS razine 1 – 4, i grupe studenata druge godine izvanrednoga dodiplomskog stručnog studija fizioterapije Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu; 33 studenta, srednje dobi 28,3 (20 – 47) godina.

REZULTATI: Hi-test potvrdio je da studenti aktivno provode dnevnu migraciju značajno više nego odrasle osobe s CP-om. Nije pokazana značajna razlika u trajanju ni frekvenciji tjedne tjelesne aktivnosti za promatrane skupine, a iznosila je približno 40 minuta, dva do tri puta tjedno. Hi-test također je potvrdio da sudionici u skupini s CP-om uživaju u tjelesnoj aktivnosti znatno više od sudionika u studentskoj skupini i da imaju mnogo više slobodnog vremena za tjelesnu aktivnost u svojem prosječnom danu. T-test je pokazao da skupina s CP-om provodi znatno više vremena u danu u neaktivnom sjedećem položaju, što povisuje rizik od kroničnih nezaraznih bolesti čak i kada su razine tjelesne aktivnosti unutar preporučenih razina za tjednu tjelesnu aktivnost. T-test također je potvrdio značajne razlike u planiranju tjelesne aktivnosti. Sudionici u skupini s CP-om planiraju provesti više vremena u tjelesnoj aktivnosti u idućem tjednu. Razlozi su koji ih sprječavaju u ostvarivanju tog cilja nedostatak ponuđenih prilagođenih oblika tjelesne aktivnosti, nedostatak načina prijevoza do mjesta održavanja aktivnosti i okolišne barijere.

ZAKLJUČAK: Kada uzmemo u obzir pasivne načine dnevne migracije i vrijeme provedeno u sjedećem neaktivnom položaju, nema boljeg mjesta od Danske za postaviti pitanje: može li aktivna dnevna migracija biti alat za intervenciju kod odraslih osobe s CP-om? □

Tip cerebralne paralize i motorički ishod u odnosu na gestacijsku dob, neonatalne čimbenike rizika i ozljedu mozga

Darko Milašević¹, Ivana Đaković², Mirna Kostović Srzentić³, Vlatka Mejaški Bošnjak²

(1) University of Applied Health Sciences, Department of Physiotherapy, Zagreb, Croatia

(2) Children's Hospital Zagreb, Croatia

(3) University of Applied Health Sciences, Department of Health Psychology, Zagreb, Croatia

Ključne riječi: tip CP-a, gestacijska dob, ozljeda mozga, senzomotorički ishod

Cilj je ovog istraživanja bio analizirati odnos između gestacijske dobi, vrste ozljede mozga i neonatalnih čimbenika rizika i tipa CP-a i neurorazvojnog ishoda.

Materijali i metode: Podaci o tipu i podtipu CP-a, GMFCS, BFMF razini, klasifikaciji MRI rezultata, neonatalnim faktorima rizika (APGAR, porođajna težina, ventilacija u JIL-u) i dodatna oštećenja (oštećenje vida, sluha i epilepsija) skupljeni su u Hrvatskom registru cerebralne paralize za 171 dijete s cerebralnom paralizom rođeno između 2004. i 2006., te su analizirani u skladu s prijedlogom skupine SCPE. Djeca su klasificirana u tri grupe: 30,5 % rođenih kao rani prematurusi (GA 24 – 31 tjedan), 31,1 % kao kasni prematurusi (GA 32 – 37 tjedana) i 38,4 % rođenih na termin (GA ≥ 38 – 41 tjedana).

Rezultati: 92,4 % djece klasificirano je kao spastični, 6,4 % diskinetski tip, a 1,1 % kao ataksija. Klasifikacija rezultata MR-a pokazala je da 58,9 % djece ima predominantnu ozljedu bijele tvari, 11,6 % predominantnu ozljedu sive tvari, 9,82 % malformacije, 11,6 % mnogostruke promjene na MR-u i 8 % normalan nalaz MR-a. Djeca sa spastičnim tipom CP-a imala su znatno bolji motorički ishod od djece s diskinetskim tipom i nižu gestacijsku dob (34,3 u odnosu na 37,8 tjedana). Djeca s ozljedom sive tvari su imala znatno višu gestacijsku dob od djece s ozljedom bijele tvari (38,2 u odnosu na 34,1 tjedan). Djeca klasificirana kao bilateralni tip imala su lošiji ishod na GMFCS-u, rođena su znatno ranije (33,1 u odnosu na 36,5 tjedana) i znatno su češće ventilirana u JIL-u od djece s unilateralnim podtipom. Rani prematurusi imali su znatno lošiji GMFCS, češće su ventilirani u JIL-u i češće su imali oštećenje vida od djece rođene na termin. Nisu pokazane razlike u BFMF-u i oštećenju sluha između tri grupe podijeljene po gestacijskoj dobi. Djeca koja su ventilirana u JIL-u imala su lošiji grubi i fini motorički ishod od neventilirane djece.

Zaključak: Postoji poveznica između gestacijske dobi, ranog i kasnog obrasca ozljede mozga unutar trećeg tromjesečja i neonatalnih faktora rizika uz znatan utjecaj na tip CP-a i neurorazvojni ishod u promatranoj skupini. □

KONGRES EUROPSKE AKADEMIJE ZA RAZVOJNU REHABILITACIJU (EACD) –
28TH INTERNATIONAL CONFERENCE ON CEREBRAL PALSY AND OTHER
CHILDHOOD-ONSET DISABILITIES: CHALLENGE THE BOUNDARIES,
STOCKHOLM, 1. – 4. LIPNJA 2016.

Povezanost kognitivnih odstupanja u djece s cerebralnom paralizom s neonatalnim čimbenicima i motoričkim ishodom

Mirna Kostović Srzentić, Darko Milašević, Ivana Đaković*, Vlatka Mejaški Bošnjak*
Zdravstveno veleučilište Zagreb i * Klinika za dječje bolesti Zagreb

Uvod: Suvremena istraživanja ukazuju na to da su kognitivne smetnje nakon perinatalnog oštećenja vrlo česte, čak češće od motoričkih i senzoričkih smetnji. Kod djece s cerebralnom paralizom (CP) kognitivna su oštećenja učestala i mogu biti povezana s motoričkim ishodom, što zajedno može biti povezano sa stupnjem oštećenja mozga.

Cilj ovog istraživanja bio je utvrditi učestalost kognitivnih odstupanja u hrvatskom registru CP-a koji je dio europske mreže *Surveillance for Cerebral Palsy Europe – SCPE* te istražiti odnos između kognitivnog ishoda, motoričkog ishoda i neonatalnih čimbenika.

Metoda: Analizirani su podaci prikupljeni od 165 djece s cerebralnom paralizom rođene od 2004. do 2006. iz hrvatskog registra CP-a (*C28 RCP-HR Register of cerebral palsy*). U svrhu ovog istraživanja ispitanici su podijeljeni u tri skupine prema intelektualnoj razini: 1. skupina s kvocijentom inteligencije $IQ < 50$, 2. skupina s $IQ 50 - 69$ te 3. skupina kod koje je $IQ \geq 70$. Gruba motorika izražena je rezultatom dobivenim alatom *Gross Motor Function Measure* (GMFCS), a fina motorika procjenom *Bimanual Fine Motor Function* (BFMF). Analiziran je odnos s neonatalnim čimbenicima (gestacijskom dobi, porođajnom težinom, ocjenom vitalnosti APGAR i potrebom za strojnom ventilacijom) i kliničkim varijablama (podtip cerebralne paralize i prisutnost epilepsije).

Rezultati: U skupini s najvećim intelektualnim odstupanjem ($IQ < 50$) bilo je 33 % djece, 21 % u skupini s $IQ 50 - 69$, a najviše je djece, njih 46 %, pripadalo skupini s

$IQ \geq 70$. ANOVA je pokazala da postoji statistički značajna razlika između sve tri skupine u rezultatima na GMFCS-u i BFMF-u – bolje kognitivne skupine imale su bolje rezultate na gruboj i finoj motorici.

Učestalost strojne ventilacije znatno se razlikovala između skupina: najveća učestalost strojne ventilacije bila je u skupini s najnižom kognitivnom razinom, a najniža kod skupine s najvećom razinom. Epilepsija je također bila najučestalija kod skupine s najvećim kognitivnim odstupanjem. S obzirom na podtip cerebralne paralize, znatno više teže kognitivno oštećene djece bilo je kod spastičnoga bilateralnog podtipa nego kod spastičnoga unilateralnog podtipa (gdje su bile bolje kognitivne razine). Ocjena APGAR bila je znatno niža u skupini s $IQ < 50$ u odnosu na skupinu s najvišim $IQ > 70$. Nije utvrđena razlika između skupina s obzirom na spol, gestacijsku dob i porođajnu težinu.

Rasprava i zaključak: Kognitivno oštećenje povezano je s ishodom grube motorike i fine motorike kod CP-a. U ranijim smo istraživanjima pretpostavili da oštećenje središnjih kortiko-kortikalnih putova u periventrikularnoj bijeloj tvari može objasniti istovremenu pojavu motoričkih, osjetnih i kognitivnih odstupanja kod CP-a (Kostović i sur., 2014.). Ocjena APGAR te učestalost strojne ventilacije, epilepsije i podtipa CP-a razlikovale su se između skupina s različitim kognitivnom razinom.

U budućim istraživanjima i praksi opće i specifične kognitivne sposobnosti kod CP-a trebale bi se detaljnije procijeniti. Na temelju rezultata provedenog na dijelu hrvatskog registra CP-a ističemo da je ta procjena posebice važna za djecu s $IQ > 70$ kao najučestalijom skupinom. Smatramo da je ta kategorija preširoka jer može uključivati različite razine kognitivnog funkcioniranja: od normalne razine inteligencije do granične razine, ali i djecu sa specifičnim, manje očitim, kognitivnim smetnjama. □

DOJMOVI NAKON POSJETA STUDENATA RADNE TERAPIJE ZAJEDNICI CENACOLO

Terapijska zajednica kao životna škola

✍️ PRIPREMILA: dr. sc. **Dubravka Šimunović**

O ni koji znaju što je životna škola reći će: „To je najskuplja i najteža škola koju sam tijekom života pohađao!“ Zašto je tome tako, zašto se sve što vrijedi mora platiti novcem ili iskustvom? Na ta i brojna druga pitanja početkom lipnja odgovor su potražili studenti treće godine dodiplomskog studija radne terapije u pratnji svojih nastavnica. Terenska nastava i svjedočanstva mladića iz terapijske zajednice Cenacolo zasigurno je bila jedna od najzanimljivijih lekcija. Zajednicu i mnoštvo ljudi sa svih kontinenata osnovala je

časna sestra Elvira te majčinskom skrbi pokazala drugima da ljubav i briga za pojedinca može imati iscjeljujuću snagu i snažan terapijski učinak. Tijekom kratkog susreta dobili smo velik broj odgovora, ali i prostora za promišljanje o sebi i svojem životu. Ovo su samo neke od lekcija za daljnje promišljanje i rad na sebi koje se ne mogu svladati u kratkom vremenu.

Budimo zaljubljeni u život

Vrijeme u kojem živimo mjeri se uspjehom, postignućima i materijalnim dobrima. Imati uravnotežen život znači biti oduševljen svim vidovima života. Čišćenje, ⇨

učenje, druženje, pomaganje bližnjima i osobna molitva samo su neke od aktivnosti koje čine svakodnevicu. Vjerovati u lijepo u ružnoj svakodnevici, u istinito i dobro, nije nimalo lako u vremenu opće poznate prijateljnosti, licemjerja i nedosljednosti. U terapijskoj zajednici mladi se podučavaju istinskim životnim vrednotama zbog kojih mogu osjetiti ljepotu življenja.

Težimo slobodi kroz siromaštvo

Čini se nemoguće da pojedinac može biti slobodan u siromaštvu. Boravak u zajednici Cenacolo to demantira. Svjedočanstva mladih koji su u nekom razdoblju života imali sve i izgubili sve najbolji su primjer. Oni za sebe kažu: „Što smo više imali, više smo trebali i bili smo sve nezadovoljniji.“

Zajednica ih uči siromaštvu – to ne znači uskraćivanje primarnih potreba, uče se siromaštvu tijela kroz bogatstvo duha. Od posezanja za benzodiazepinskim preparatima, alkoholom, drogom ili nekog drugog oblika ovisnosti mnogo je teže suočavanje sa sobom, svojim vrlinama i slabostima. Terapijska zajednica naglašava i svakodnevno ponavlja da vrijedimo više od bogatstva, slave, stvari koje posjedujemo, odjeće koju nosimo i prestiža kojem težimo. Kada to spoznamo, na dobrom smo putu da to isto bogatstvo zamijenimo siromaštvom. Krajnji ishod donosi radost i nezamjenjivi osjećaj slobode.

Imamo pravo na drugu priliku

Imati životni cilj i potrebu da se realiziramo u nekoj sferi života životu daje smisao i ljepotu. Biti vizionar u vremenu bez vizija mogu samo hrabri i ustrajni borci. Kada posao koji radite drugi ne cijene, kada na tržištu rada nije prepoznata njegova vrijednost, kada u obitelji ne pronalazite podršku, kada ste odbačeni od ljudi koje volite, neke su od životnih situacija koje svakodnevno susrećemo. Prihvatiti sadašnjost, ostavljajući prošlost tamo gdje joj je mjesto, dajući prostora trenutku u kojem živimo, za većinu je avantura. U terapijskoj zajednici mladići i djevojke vrlo dobro znaju što to znači. Za njih je jedna od najtežih lekcija iz početka izgraditi svoj život. Ako treba zasukati rukave, odricanjem i znojem, korak po korak otkrivati osobne resurse, snagu i dostojanstvo za kretanje prema naprijed.

Svatko od nas može se izgubiti na životnom putu, bilo da je razlog ovisnost bilo privatni ili poslovni neuspjesi, to ne znači da nemamo pravo na drugu priliku. Otkriti da vrijedimo, da u nama postoji veliko bogatstvo dobrote, snage i ljubavi, nešto je u što moramo vjerovati.

Snaga ljubavi

Ljubiti svakodnevicu i ljude koje nas okružuju nije nimalo lako. Ljubiti osobe s kojima imate loše međuljudske odnose, koje su vas povrijedile, iziskuje strpljenje i samoodricanje. U terapijskoj zajednici mladići i djevojke uče da je život dar, uče prihvatiti život i onda kada ih osobna povijest podsjeća da nisu bili željeni, da su bili odbačeni od bližnjih, prijatelja, poznanika. Uče da oni nisu nitko, nego netko. Uče kako zagrliti samoga sebe, prihvatiti svoje postojanje i svoje biće. Uče svaki novi dan darivati jedan djelić sebe drugima, izvršavati i najmanje obveze otvorenog srca. Uče se suočiti s osobnim strahovima, poteškoćama, lijenošću. Uče živjeti iskreni odnos sa sobom i drugima, uče vrijednost istinitosti i povjerenju. U svakom zadatku pokušavaju naći smisao. Uče da novac i moć nemaju snagu. Uče kako se provodi rendgen duše ili ispit svijesti na kraju dana. Uče da osim nužnih životnih rezova treba s vremena na vrijeme učiniti i životnu centrifugu. Ta ista životna centrifuga nužna je kako bismo stvorili prostor za unutarnju slobodu da možemo istinski voljeti sebe i druge. Pri tome nikad ne smijemo zaboraviti da čista ljubav ima čudnu snagu kojom i najmanji korak pretvara u let. □

PIŠU: mr. sc. Ljiljana Vrcić Kiseljak, Ivana Crnković

„Darujmo ružičasti život“ u organizaciji Europa Donna Hrvatska

U organizaciji Hrvatskog foruma protiv raka dojke Europa Donna Hrvatska u subotu 19. ožujka 2016. na 'Cvjetnom trgu' u Zagrebu održan je dvadeseti Dan narcisa u sklopu kampanje „Darujmo ružičasti život“. Cilj je akcije senzibilizacija javnosti na važnost ranog otkrivanja i što uspješnijeg liječenja raka dojke kod žena i muškaraca. Cvijet narcis obilježava nadu i borbu protiv bolesti, koja zahvaća sve više mladih žena u RH. Kupovinom narcisa mnogi su građani pridonijeli uspjehu akcije „Darujmo ružičasti život“ prikupljanjem sredstava za nabavku aparata za intraoperativno zračenje. Pod visokim pokroviteljstvom i osobnim sudjelovanjem Predsjednice Republike Hrvatske, predstavnika Ministarstva zdravlja i gradonačelnika grada Zagreba, skupu su se pridružili i na njemu aktivno sudjelovali studenti i nastavnici Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu.

PIŠE: Ivana Crnković

„Zagrlj za rijetke bolesti“ u organizaciji Hrvatskog saveza za rijetke bolesti

Povodom Međunarodnog dana rijetkih bolesti, koji se obilježava 29. veljače, Hrvatski savez za rijetke bolesti pokrenuo je kampanju „Zagrlj za rijetke bolesti“. Kampanja je započela 21. veljače skupljanjem fotografija zagrljaja, a završila dijeljenjem zagrljaja na 'Cvjetnom trgu' u Zagrebu u subotu 27. veljače. Cilj je ove kampanje potaknuti društvenu zajednicu na kulturu uvažavanja različitosti te odgovornost zajednice prema osobama s rijetkim bolestima. Akciju „Zagrlj za rijetke bolesti“ podržale su mnoge osobe iz javnog života te studenti i nastavnici Zdravstvenog veleučilišta. ⇨

4 Hrvatski simpozij o rijetkim bolestima i 4. Nacionalna konferencija o rijetkim bolestima s međunarodnim sudjelovanjem

U zagrebačkom hotelu Westin 12. i 13. veljače održao se 4. Hrvatski simpozij o rijetkim bolestima te 4. Nacionalna konferencija o rijetkim bolestima s međunarodnim sudjelovanjem, u organizaciji Hrvatskog društva za rijetke bolesti Hrvatskoga liječničkog zbora i Hrvatskog saveza za rijetke bolesti. Konferencija i simpozij održavaju se u sklopu Međunarodnog dana rijetkih bolesti 2016. godine. Na konferenciji su predstavljene teme iz područja zdravstvene i socijalne skrbi oboljelih od rijetkih bolesti, od dijagnostike do rehabilitacijskog procesa. Sudionici konferencije bili su predstavnici različitih zdravstvenih struka, iz područja socijalne skrbi, sestrinstva i fizioterapije u sklopu područja re-

habilitacije u zajednici. O osnovnim značajkama rehabilitacijskog procesa oboljelih od rijetkih bolesti, kao i ulozi fizioterapeuta u sklopu interdisciplinarnog tima, predavanja su održali Jadranka Brozd, Snježana Kristić i Goran Cvetojević na temu Rijetke bolesti i fizikalna terapija. Osnovna je karakteristika rijetkih bolesti niska prevalencija, a kasna dijagnostika dovodi do komplikacija osnovne bolesti, što znatno otežava rehabilitacijski proces i utječe na prognozu bolesti. Uz neprepoznavanje problema oboljelih i nerijetko nedovoljnu zdravstvenu zaštitu, oboljeli se često susreću s poteškoćama u ostvarivanju zdravstvenih i socijalnih prava.

Zajednički rad i suradnja svih zdravstvenih profesija te pravnih i obrazovnih institucija, na nacionalnoj i na međunarodnoj razini, nužan je kako bismo povećali kvalitete života oboljelih od rijetkih bolesti.

* * *

Održana prezentacija priručnika „Pravilno postupanje i pozicioniranje djece kroz aktivnosti pokreta i kretanja”

U Dnevnom centru za rehabilitaciju djece i mladeži Mali dom – Zagreb u četvrtak 21. siječnja 2016. u 14 sati održana je prezentacija priručnika „Pravilno postupanje i pozicioniranje djece kroz aktivnosti pokreta i kretanja” autorice Jasminke Gagule, diplomirane fizioterapeutkinje iz Malog doma – Zagreb i asistentice na Katedri za fizioterapiju Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu. Priručnik je namijenjen stručnjacima u interdisciplinarnom području rane intervencije djece s razvojnim rizicima ili u radu s djecom koja su već razvila klasifikaciju cerebralne paralize, kao i studentima studija fizioterapije kao dodatni materijal u kolegiju Klinička praksa. Priručnik ujedno ukazuje na važnost individualnog pristupa u analizi i poticanju pokreta i kretanja kod djece rane životne dobi s razvojnim rizicima ili već nastalim razvojnim teškoćama. Predstavljanje je otvorila ravnateljica Darija Udovičić Mahmuljin ispred centra Mali dom, te Darko Milašević, dipl. physioth ispred studija fizioterapije Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu, nakon čega je autorica udžbenika prezentirala sadržaj priručnika. □

Gojzericom protiv stresa – projekt Studentskog zbora, Zdravstvenog veleučilišta i Pahuljica – podružnice medicinskih sestara Planinarskog društva Naftaplin

PIŠE: Ljerka Armano

Gojzericom protiv stresa priča je o prirodi, zaštiti okoliša, planinarenju, tjelesnoj aktivnosti, prijateljstvu i još o mnogočemu. Projekt je nastao

kako bi potaknuo studente, nastavnike i suradnike na fizičku aktivnost kao oblik borbe protiv stresa, a uključivanje u planinarsku aktivnost pruža i više od toga. Osnova je planinarenja uživanje, ali ono u svojoj biti sadrži sportske, kulturne, socijalne, psihološke, ali i odgojno-obrazovne karakteristike. ⇨

Idejna začetnica i inicijatorica *Gojzerice* autorica je ovog teksta, ali bez hvalevrijedne podrške Uprave Zdravstvenog veleučilišta realizacija same ideje bila bi neizvediva, kao i bez Studentskog zbora, čija je uloga kao promotora možda i najvažnija.

Dobra volja svih dionika dovela je do toga da je od ideje do realizacije prošlo svega nekoliko mjeseci. Iz mjeseca u mjesec od siječnja ove godine posjećujemo „planinarske destinacije“, a svaki je izlet obilježen i tematski.

Prvi izlet bio je u siječnju ove godine, kada smo posjetili stari grad Kalnik, obišli poučnu stazu, a većina sudionika popela se i na najviši vrh Vranilac (643 m), a tematski ga je pratilo obilježavanje Dana mimoza.

Drugi izlet održan u veljači došao je u pravi trenutak jer je to mjesec ispitnih rokova, napetosti, glavobolje, danoćnog učenja i velike količine stresa. Izletu se odazvalo 65 sudionika i svi su se hrabro po snijegu, magli, kiši i vjetru popeli na najviši vrh Učke – Vojak (1401 m).

U ožujku je održan treći izlet – Zagradaški vrh (1178 m) i zaštićeni krajolik Kamačnik –kojim smo obilježili Svjetski dan voda. Cilj je obilježavanja Svjetskog dana voda podizanje svijesti javnosti za važnost voda te promicanje održivog korištenja postojećim vodnim zalihama. Kao budući zdravstveni djelatnici, studenti ZVU-a moraju biti svjesni važnosti vode i toga kako kvantiteta i kvaliteta vode može promijeniti kvalitetu života pa čak i transformirati ekonomiju i društvo.

Četvrti izlet bio je posvećen obilježavanju Dana planeta Zemlje, a održan je u suradnji s nastavnicima i studentima Dislociranog stručnog studija fizioterapije Pakrac posjetom Omanovcu. Cilj je bio skrenuti pozornost na prirodne ljepote koje nas okružuju i koje smo dužni čuvati za buduće generacije.

Obilježavanje Međunarodnog dana sestrinstva u svibnju ima posebno značenje za Veleučilište. Ono je i osnovano kao Viša škola za medicinske sestre i zdravstvene tehničare. Sestrinstvo je tijekom povijesti prolazilo brojne razvojne faze i bitke kako bi se otrgnulo iz skuta medicine i stasalo u samostalnu profesiju. Taj put traje još i danas, no jasniji je, prepoznatljiviji i prije svega ima bolju potporu. Studenti su posjetili Nacionalni park Paklenica i ukratko se upoznali s poviješću Nacionalnog parka, kao i s ljepotom i raznolikošću biljnog i životinjskog svijeta, geološkom prošlošću te zanimljivostima iz života ljudi ne tako davne prošlosti.

Posljednji, šesti izlet projekta *Gojzericom protiv stresa* obilježen je posjetom Nacionalnom parku Sjeverni Velebit, a naglasak je bio na upoznavanju sudionika sa zaštićenim područjima prirode, kao važnošću održavanja bioraznolikosti te očuvanja okoliša kroz kružno, a ne linearno gospodarstvo.

Iako se čini da okolišne teme u hrvatskoj javnosti, politici i školstvu nemaju prvorazrednu ulogu, studenti, suradnici i Uprava Zdravstvenog veleučilišta svojim primjerom svjedoče da u obrazovnom sustavu postoje entuzijazam i entuzijasti.

Svi sudionici uspješno su svladali dio Premužičeve staze koji prolazi kroz Nacionalni park, a dugačak je oko 16 km. Neki od sudionika popeli su se i na dva obližnja vrha, Gromovaču (1676 m), ujedno i najviši vrh Rožanskih kukova, i Crikvenu (1641 m), za što im je bilo potrebno dosta spretnosti, ali i odvažnosti.

Svi održani izleti ispunili su svrhu, cilj i očekivanja, a sudionici su se složili da je bilo divlje, nepregledno, uzbudljivo i nezaboravno.

Studentima želimo uspješne ispitne rokove kako bi ujesen što bezbrižnije krenuli u nove planinarske pustolovine. □

Uz trideset godina studija radne terapije (1986. - 2016.)

U Republici Hrvatskoj radna terapija zakonski je regulirana profesija. Prema Zakonu o djelatnostima u zdravstvu (NN 87/2009, čl.37), radna je terapija zdravstvena djelatnost čiji je cilj omogućiti pojedincima i skupinama postizanje optimalnog funkcioniranja u aktivnostima dnevnog života koje uključuju samozbrinjavanje, produktivnost i slobodno vrijeme. Razvoj struke i s njome povezane legislativne te praćenje kvalitete rada radnih terapeuta u praksi je u ingerenciji Strukovnog razreda za djelatnost radne terapije unutar Komore zdravstvenih radnika.

Radna terapija zdravstvena je djelatnost koja se temelji na usvajanju, osiguravanju, prilagođavanju ili obnavljanju sposobnosti i vještina osobe te njezine okoline kako bi se mogla aktivno uključiti ili vratiti u svoje svakodnevne aktivnosti koje u radnoj terapiji nazivamo okupacijama. Brojna istraživanja potvrđuju kako je uključivanje i aktivno sudjelovanje u aktivnostima dnevnog života povezano s unaprjeđenjem zdravlja, samostalnošću u svakodnevnim aktivnostima i smanjenjem potrebe za institucionalnom skrbi te općenito boljom kvalitetom života.

U Hrvatskoj je prva službena viša edukacija radnih terapeuta započela 1986. godine dvogodišnjim stručnim programom pri Višoj medicinskoj školi, koja je tada bila poslovna jedinica Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Radni su se terapeuti educirali u obrazovnom profilu viši fizikalni terapeut – smjer radna terapija, pod voditeljstvom doc. dr. sc. Marije Majkić. U tom je obrazovnom profilu izobrazba radnih terapeuta trajala do 1992. godine, kada je studij radne terapije odvojen od studija fizioterapije i ustrojen je kao zasebni dvogodišnji nastavni program. Godine 1999. novim ustrojem škole koja dobiva naziv Visoka zdravstvena škola i odvajanjem od Medicinskog fakulteta program edukacije radnih terapeuta postaje trogodišnji. Akademске godine 2001./2002. diplomiranim studentima studija radne terapije prema dvogodišnjem planu i programu omogućeno je da upišu i treću – razlikovnu godinu studija kako bi bili u toku s novim teorijskim znanjima i strukovnim vještinama, odnosno novim kretanjima u struci. Istodobno završetak treće razlikovne godine omogućuje nastavak studija na višim razinama, što je u skladu s Europskim standardima edukacije. Od 2005. godine studij radne terapije, kao i svi studiji Zdravstvenog veleučilišta, postaje trogodišnji prvostupnički program u skladu s bolonjskom klasifikacijom i smjernicama. Prvostupnik/prvostupnica radne terapije (baccalaureus/baccalaurea therap. occup.) stručni je naziv koji se stječe nakon završetka trogodišnjega preddiplomskog stručnog studija radne terapije te su prvostupnici ovlaštene za obavljanje radioterapijskih postupaka nakon odrađenog pripravničkog staža, polaganja stručnog ispita te dobivanja dopunsice za rad Komore zdravstvenih radnika.

Od 1997. do 2014. godine na mjestu voditeljice studija radne terapije izmjenjivale su se: dr. sc. Dubravka Šimunović, Vjeročka Šantek, prof. te mr. sc. Dijana Škrbina. Godine 2014. voditelj studija postao je dr. sc. Ozren Rađenović. Od 2002. godine nastavne su ustrojbene jedinice Veleučilišta katedre, koje su temeljni oblici nastavne, stručne i znanstvene djelatnosti Veleučilišta. Od osnutka Katedre izmjenjivale su se pročelnice: dr. sc. Dubravka Šimunović i Vjeročka Šantek, prof., a od 2013. godine vršiteljica je dužnosti pročelnika Ka-

tedre odnosno od 2014. godine pročelnica Katedre za radnu terapiju Andreja Bartolac, prof. Studij za radnu terapiju trenutačno obuhvaća 37 stručnih kolegija te više od 10 izbornih kolegija, a nastavnici i suradnici na studiju izvode više od 2200 sati nastave tijekom jedne akademske godine.

Nastavni planovi i programi studija radne terapije tijekom godina prošli su mnoge izmjene i dopune. U tim izmjenama pokušale su se usklađivati trenutačna raspoloživost nastavnog kadra, prevladavajuća filozofija zdravstvene skrbi u Republici Hrvatskoj te smjernice Europske mreže za višu edukaciju radnih terapeuta (European Network for Occupational Therapy in Higher Education, ENOTHE). Studij radne terapije član je mreže ENOTHE od 1998. godine, a predstavnica Zdravstvenog veleučilišta u toj organizaciji od samih je početaka Andreja Bartolac, prof. Tijekom 17 godina međunarodne suradnje studij radne terapije sudjelovao je u brojnim međunarodnim projektima, a studenti su radne terapije među najaktivnijima u razmjeni studenata u sklopu programa Erasmus. U skladu s europskim i svjetskim trendovima razvijanja volonterstva te senzibilizacije budućih stručnjaka za specifične probleme populacije, naši studenti aktivno sudjeluju u projektnim aktivnostima različitih dobrotvornih udruga te na Festivalu jednakih mogućnosti. Studenti studija radne terapije također kontinuirano organiziraju različite prigodne humanitarne akcije.

Hrvatska udruga radnih terapeuta (HURT) profesionalna je strukovna udruga koja promiče interese radnih terapeuta u Republici Hrvatskoj, a u suradnji sa studijem radne terapije udruga je organizirala brojne međunarodne radionice i predavanja, posebice u razdoblju od 2006. do 2007. godine kroz suradnju s Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Walesu, Cardiff i NHS Trustom iz Velike Britanije. U posljednjih nekoliko godina ponovno se intenzivirala suradnja studija s nacionalnom udrugom i Strukovnim razredom za djelatnost radne terapije, posebice u izradi nastavnih programa.

Godine 2016. navršilo se jubilarnih 30 godina postojanja više/visoke edukacije radnih terapeuta u Hrvatskoj. U ovom trenutku edukacija radnih terapeuta u Republici Hrvatskoj provodi se samo na preddiplomskom stručnom studiju radne terapije na Zdravstvenom veleučilištu u Zagrebu. Trenutačni nastavni program ima za cilj obrazovati radne terapeute koji će kroz svoju praksu unaprijediti i poboljšati zdravlje pojedinca i zajednice omogućujući sudjelovanje u životnim okupacijama i participaciju u svakodnevnom životu. Svjetska federacija radnih terapeuta (World Federation of Occupational Therapists, WFOT) i Europska mreža za višu edukaciju radnih terapeuta (ENOTHE) izrazile su svoju podršku i spremnost za potporu i pomoć pri unaprjeđenju postojećih, a posebno osnivanju novih studijskih programa radnih terapeuta na svim razinama visokoškolskog obrazovanja. Stoga je 14. siječnja 2016. godine Povjerenstvo za izradu nastavnog plana i programa diplomskog studija radne terapije podnijelo Prijedlog nastavnog plana i programa studijskog programa diplomskog studija radne terapije te Studiju opravdanosti izvođenja predloženog studijskog programa, kako bi se omogućio nastavak visokog obrazovanja radnih terapeuta u Republici Hrvatskoj. Dodatno, 30 godina studija prigodno je obilježio tisak prvog udžbenika iz struke pod nazivom *Procjena okupacija u radnoj terapiji* autorice Andreje Bartolac, a vjerujemo da je to tek prva u nizu stručnih publikacija namijenjenih studentima radne terapije te stručnjacima u praksi. □

Izvor: Zdravstveno veleučilište, studij radne terapije, 2016.

ALUMNI KLUB ZDRAVSTVENOG VELEUČILIŠTA

Povezivanje generacija bivših studenata Zdravstvenog veleučilišta

PIŠE: **Josip Knezić**, bacc. physioth., bacc. therap. occup.,
Predsjednik Alumni kluba

Prepoznavši potrebu povezivanja svih generacija diplomiranih studenata Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu, u cilju ostvarenja njihove trajne suradnje i cjeloživotnog obrazovanja, 12. lipnja 2013. godine osnivačka skupština kluba osnovala je Alumni klub Zdravstvenog veleučilišta u Zagrebu. Alumni klub dobrovoljno je udruženje i u svojem je djelovanju samostalan te sudjeluje u politici obrazovnog i nastavnog procesa Veleučilišta.

Naša je želja, osim povezivanja generacija studenata, unaprijediti njihovo stručno obrazovanje i kompetentnost na tržištu rada zdravstvene struke te u skladu s time organizirati brojne aktivnosti u vidu domaćih i međunarodnih predavanja, radionica i tečajeva, kako bismo držali korak sa svjetskim standardima zdravstvenog obrazovanja. Strukovni su razredi unutar Alumni kluba fizikalna i radna terapija, sestринство, medicinsko-laboratorijska dijagnostika, radiološka tehnologija te sanitarno inženjerstvo.

Djelatnosti su putem kojih Alumni klub ostvaruje ciljeve formalni i neformalni sastanci i tribine, druženja i skupovi, sudjelovanje u međunarodnoj znanstvenoj i stručnoj razmjeni te uspostavljanje kontakata s klubovima diplomiranih studenata u zemlji i inozemstvu, zatim organiziranje okruglih stolova, znanstvena i stručna suradnja sa Zdravstvenim veleučilištem u Zagrebu te izdavanja znanstvenih i stručnih publikacija iz područja djelatnosti kluba. Osim pohađanja predava-

vanja, tečajeva i radionica, članovi Alumni kluba mogu ostvariti brojne pogodnosti i popuste prilikom kupnje proizvoda i usluga tvrtki s kojima smo do sada ostvarili suradnju.

Članstvo u Alumni klubu može se ostvariti na mrežnoj stranici kluba (<http://www.akzvu.hr/>) ispunjavanjem obrasca za prijavu, a nakon dva tjedna na kućnu adresu dostavlja se članska iskaznica kluba kao potvrda o članstvu. Alumni klub trenutno broji oko 500 članova, a cilj nam je okupiti više od 15 000 članova, kako bi se zajednica povezanih stručnjaka proširila i osnažila u svrhu boljitka zdravstvene struke i unaprjeđenja kvalitete rada. □

ISSN: 2584-4121